

Isaías ayvu oĩa

Isaías ayvu oĩa

“Kova'e ma Amos ra'y Isaías pe oexa uka pyre Judá ha'e Jerusalém pygua kuery reko re, Judá pygua huvixa Uzias oĩ jave, ha'e gui Jotão, Acáz ha'e Ezequiasju. 'Ndee yva, endu ke, ha'e ndee vvy, eikuaa pota ke, mba'eta ijayvu va'e ma Senhor ae. Aipoe'i: “Amongakuaa xera'y kuery, ha'e kuery ambotuvixapa rire teĩ xere opu'ã rei okuapy. Vaka kuery minha oikuaa 'rã oja, ha'e mburika'i voi oikuaa 'rã ija omongaruaty. Ha'e rã Israel kuery ma ndoikuaai mba'eve, xeivygua kuery ndoikuaai mba'eve ete”, he'i” (1.1-2). Profeta Isaías ijayvu raka'e Nhanderuete po'akaa ha'e pete'i oikoa re, guembiguai jogueraa jepearã ombou aguã re guive. Ha'e va'e ma Jesus Cristo.

Capítulo 1 guive 39 peve ijayvu Assíria pygua kuery Judá kuery ombojexavaia re. Ha'e rami teĩ profeta pe nda'eveive va'e ma hetarã kuery ojevavy reia, Nhanderuete nonhe'ẽ renduia ha'e hexe ndojeroviai okuapy.

Capítulo 40 guive 66 peve omombe'u ha'e kuery vvy mboae rupi ombojexavaia teĩ Nhanderuete omboaxy vy oguerojevvy ju ha'e ogueraa jepe aguã. “Nhanderuete aipoe'i: ‘Xeivygua kuery pe pendeayvu pembovy'aa rupi, pembovy'a ju ke. Pendeayvu porã'i ke Jerusalém pygua kuery pe. Ha'e vy aipopeje: “Opa ma pendere opu'ãa ague, mba'eta pendereko vaiague omboguepaa ma. Pejevavyague re pepaga aguã va'ekue mokoĩgue ma pejopy Senhor po gui”, peje” (40.1-2).

Ojevavya va'e kuery pe ijayvuague

1 ¹ Kova'e ma Amoz ra'y Isaías pe oexa uka pyre Judá ha'e Jerusalém pygua kuery reko re, Judá pygua huvixa Uzias oĩ jave, ha'e gui Jotão, Acáz ha'e Ezequias ju.^a

² Ndee yva, endu ke, ha'e ndee vvy, eikuaa pota ke, mba'eta ijayvu va'e ma SENHOR ae. Aipoe'i: “Amongakuaa xera'y kuery, ha'e kuery ambotuvixapa rire teĩ xere opu'ã rei okuapy.

^a 1.1 Profeta Isaías oiko jave ma judeu kuery mokoĩ regua ikuai raka'e. Judá kuery kuaray puku-a katy, ha'e gui Israel kuery kuaray apu'a'ia katy ikuai va'e. Judá regua tetã tuvixave va'e ma Jerusalém Isaías rekoa, ha'e rã Israel regua tetã tuvixave va'e ma Samaria.

³Vaka kuery minha oikuaa 'rã oja, ha'e mburika'i voi oikuaa 'rã ija omongaruaty. Ha'e rã Israel kuery ma ndoikuaai mba'eve, xevygua kuery ndoikuaai mba'eve ete", he'i.^b

⁴Nda'everi ete 'rã ha'e rami ete pendeko vai va'e pe. Peẽ kuery pejejavya anho pereko va'e, heko vai va'e regua, ha'e iky'apa va'e ra'y kuery pendekuai. Pepoipa ma SENHOR gui, pendeayvu vai Israel kuery Ruete lky'a e'ỹ va'e pe, ha'e vy jypy guare rami ju pendekuai.

⁵Mba'e re tu pendekuai axy reivexe ri pejejavypa vy? Mba'eta peneakã raxypa, pendepy'a voi ijaipa ma.

⁶Pendepy mbyte guive pendeapyte peve penderete ivaipa ma, opa marãgua ai vaikue oĩ penderete re. Ha'e nunga ndoiky'a'oai 'rã, ndojokuaai 'rã, neĩ azeite py voi noipoanoai 'rã.

⁷Pendevvy ma ivaipa ma, peneretã ikuai va'e voi omombaa ma tata py. Peẽ kuery pexaa py amboae vvy guigua kuery ho'upa penereminhotygue. Ha'e ramo pendevvy rupi tekoague rive opyta, amboae vvy guigua omomba rire.

⁸Sião memby^c voi opyta ha'e ae'i, oguy vaikue'i uvaty, e'ỹ vy pepino-ty mbyte py oĩ va'e rami, ha'e e'ỹ vy tetã ojokopaa va'e rami.

⁹Ha'e gui SENHOR ixondaro reta va'e amongue'i jakuave aguã rami ndoejai va'e rire nhakanhymba 'rãgue Sodoma ha'e Gomorra tetã rami.^d

Ombojerovia merami rive va'e re ijayvuague

¹⁰Peẽ Sodoma pygua huvixa kuery, pendu ke SENHOR ayvu! Gomorra tetã py pendekuai va'e, pejapyxaka Nhanderuete guigua lei rupi penembo'ea re.^e

¹¹SENHOR aipoe'i: "Mba'erã tu ha'e rami ete xevy peme'ẽ mba'emo? Xee ndaipotavei ma vexa'i ava ha'e mymba ikyra va'e peapy reve peme'ẽ va'e. Xee ndarovy'avei ma toro ra'y ruguy, xee ndaipotavei ma vexa'i ha'e kavara.

¹²Xerenonde pejexa uka aguã peju vy mava'e oipotaa rami tu penha-penha xevygua templo roka rupi?

¹³Peruve eme xevy ndovarei va'e regua peme'ẽ va'erã. Heakuã porã va'e xevy peapy va'e xembojeguaru ma, ha'e jaxy pyau'i ára ngaru pejapo va'e, ha'e gui sábado ha'e amboae ára py pendeatya voi, mba'eta ndaropo'akavei ma nhemboaty iky'a e'ỹ va'e oiko aguã py pejevavy pekuapya.

^b 1.3 Amongue py "Israel kuery" 'ea 'rã Israel kuery pe ae, ha'e rã amboae henda py ma mokoive regua Judá ha'e Israel pe ijayvu. Apy ma mokoive re ijayvu. ^c 1.8 "Sião memby" he'ia ma Jerusalém tetã re ae ijayvu vy. ^d 1.9 Tetã Sodoma ha'e Gomorra ma Nhanderuete omomba vyvoi raka'e tata omboguejy vy, ha'e pygua kuery opa marã rei ikuai rire (Gênesis 18.1–19.29). Romanos 9.29 ^e 1.10 Apy ma guetarã kuery pe ae "Sodoma ha'e Gomorra pygua" he'i.

14 Jaxy pyau'i ára ngaru oikoa py, ha'e amboae ára pendeatya py ma xembopoxy pekuapy, ndaropo'akavei ma. Xekane'õ ma arojexavai vy.

15 Ha'e nunga rupi xevy pe pejapukaia rupi pendepo peupi ramo xee nama'ei 'rã. Mbovykue rei e'y pejerure teĩ xee naendui 'rã, jouguy py pendepo ky'a ramo.

16 Pejejoi ke, pejeky'a'o, pendereko vaia peipe'a xerenonde gui! Pejepe'a pejapo vaia gui,

17 ha'e peikuaa pota iporã va'e rupi ju pendekuai aguã. Pejoguereko pota teko porã rupi. Pejoko nhombojexavaixe va'e, pepy tyre'y kuery ojavyky reia rã, ha'e peipytyvõ imeve'y va'e", he'i.

Imboaxya rupi “Peju ke” he'iague

18 SENHOR aipoe'i: “Peju ke toromongeta. Pejejavya pytã rei rire teĩ xee romoxiĩ 'rã yro'y rami. Pytã huũ rei teĩ romoxiĩ 'rã vexa'i rague rami.

19 Ha'e rami peikoxe, ha'e xenhe'ẽ rendu ri ramo romongaru 'rã mba'emo porã vvy omoingo va'e re anho.

20 Ha'e rã naxenhe'ẽ rendui vy pepuã rei ramo pendejukapaa 'rã kyxe py.” SENHOR ae ha'e rami ijayvu va'ekue.

Jerusalém pygua kuery ombopaga rire oepy ju aguã re ijayvuague

21 Tetã Nhanderuete pe ojeroviapy peiko va'ekue ri kunha itavy rei va'e rami ju pendekuai. Pendea py heta ikuai va'ekue ri iporayvu'i ha'e peteĩ rupi ikuai va'e. Ha'e rã aỹ ma jojukaa rive anho ikuai.

22 Prata pereko va'ekue ma omombo pyrã rive opyta. Pende-vinho iporãve va'ekue ri yy re rive omoirũa.

23 Pendea py huvixa kuery ikuai va'e voi heko vai va'e anho ikuai, imonda va'e kuery irũ. Ha'e kuery peteĩ-teĩ ojeupe guarã mba'emo ome'ẽ uka opena aguã, ojoupave aguã re rive 'rã oo. Ha'e rami avi ndoepyvei ma tyre'y kuery, imeve'y va'e re voi nopenavei ma.

24 Ha'e nunga rupi SENHOR ixondaro reta va'e, Israel kuery Ruete ipo'akapa va'e aipoe'i: “Aỹ gui xepoxya aexa uka ta ma xerovaigua kuery pe. Ajepy 'rã ndaxerayvuvei okuapyague re.

25 Penderovai aupi 'rã xepo, roiky'a'o 'rã kavõ py rami, pendea gui aipe'a aguã iky'a va'e ha'e javi.

26 Xee amoĩ ju 'rã joguerekoarã yma guare rami. Amoĩ 'rã penemongetaarã jypy guare rami. Ha'e ramo mae peneretã pe ‘Teko porã oĩa’ ha'e ‘Ojeroviapy ikuai’ 'ea ju 'rã.

27 “Aepy ju 'rã Sião tetã ha'evea rami, teko porã rupi araa jepe 'rã ojeko rerova uka va'e ha'e javi.

28 Ha'e rã teko vai rupi ikuai va'e ha'e ojevavya rei va'e ma amomba vyvoi 'rã. Ha'e ramo SENHOR gui ojepe'a va'ekue okanhymba 'rã.

²⁹Mba'eta peẽ kuery pexĩmba 'rã yvyra pejou porã reiaogue re, ha'e nda'vevei nho 'rã yvotyty pejou porãveague re.^f

³⁰Ha'e nunga rupi yvyra rogue omanomba rei va'ekue rami 'rã pendekuai, ha'e yvotyty ipirupa va'ekue rami avi.

³¹Peẽ kuery va'e regua ipo'akave va'ekue ri mba'emo pire rami 'rã ikuai, ha'e ha'e kuery mba'emo ojapo va'ekue ma tata raviju rami 'rã opyta, mba'eta mokoĩve okanhymba 'rã tata py, imboguearã ndoikoi 'rã guive", he'i.

Miquéias 4.1-5

2 ¹Pova'e ma Amoz ra'y Isaías pe mba'emo oexa uka reve ayvu ombou va'ekue Judá ha'e Jerusalém re.

²Ha'e gui opaa ára yvyty SENHOR pegua oo oĩa ombo'yvateve 'rã yvyty ikuai va'e áry. Ha'e ramo yvy regua kuery ha'e javi oje'oi 'rã ha'e katy.

³Heta regua kuery oo vy aipoe'i 'rã joupe-upe: "Peju ke, jajaje'oi SENHOR pegua yvyty re, Jacó kuery Ruete pegua oo oĩa katy. Ha'e ma nhanembo'e 'rã oikoa re, ha'e va'e rupi nhande kuery voi nhandekuai aguã. Mba'eta Sião gui ma oikuaa ukaa 'rã lei, Jerusalém gui onhendu 'rã SENHOR ayvu", he'i 'rã okuapy.

⁴Ha'e gui ma SENHOR oikuaa pota 'rã yvy regua kuery re, omo'arandu 'rã heta regua. Ha'e ramo ha'e kuery okyxe gui ojapo 'rã yvy karañarã, ha'e hu'y guaxu gui ojapo 'rã kyxe yvyra rakã ayaarã. Mba'eta yvy regua kuery okyxe ndogueroveroviavei 'rã, neĩ joe opu'ã aguã voi ndoikuaavei ma 'rã.

⁵Peju ke Jacó ramymino kuery, nhande kuery voi nhandekuai SENHOR rexakãa rupi.

Avakue onhemboyvate va'ekue omo'yvyĩ'i aguã re ijayvuague

⁶Ha'e gui SENHOR, ndee rejapa va'e ty'y ndevygua Jacó ramymino kuery. Mba'eta ndevygua kuery ma kuaray oua katygua gui oikuaa amboae rami onhembo'e aguã, filisteu kuery rami ae 'rã imba'ekuaa, yvy mboae regua ra'y kuery re 'rã irũ okuapy.

⁷Ijyvy re ma heta oĩ prata ha'e ouro. Ndoipapa kuaavei ma opa mba'e porã oguereko va'e. Ha'e py oĩ kavaju anho, ha'e karóxa'i voi mbovy rei e'ỹ ikuai.

⁸Ha'e kuery yvy re tynyẽ avi mba'emo ra'angaa ombojeroviapy. Ha'e kuery guenapy'ã re oĩ 'rã ha'e kuery ae po py ojapo va'ekue renonde, omboete 'rã ha'e kuery ae rembiapo.

⁹Ha'e va'e rire ma omo'yvyĩ'imbaa, avakue pavẽ omoxĩmbaa teĩ ndereperdoai ha'e kuery ojejavya.

^f 1.29 Ha'e kuery ma yvyra ikuai va'e guýry, ha'e yvotyty rupi onhembo'e va'ekue amboae rami rei. Mba'emo ra'angaa ombojeroviaa rupi opa marã rei ikuai.

¹⁰Tapeo, peike itakua py penhemi! Yvy ku'i py penhemi SENHOR gui pekyje vy, hexakãa ha'e ipo'akaa gui.

¹¹Mba'eta omomba 'rã avakue ojejou porã reiaque, omo'yvyĩ'i 'rã onhemboyvate rei va'ekue. Mba'eta ha'e va'e ára SENHOR anho yvate 'rã.

¹²Mba'eta ovaẽ 'rã ára SENHOR ixondaro reta va'e omo'yvyĩ'imba aguã ojejou porã rei va'ekue, onhemboyvateve va'ekue-'ekue ha'e yvateve va'ekue ha'e javi oitypa aguã,

¹³oity aguã vvyra yary Líbano vvy regua yvatekueve, ha'e carvalho Basã vvy re ikuai va'e ha'e javi,

¹⁴ha'e gui vvyty yvate va'e ha'e javi, vvy'ã ikuai va'e,

¹⁵ha'e gui torre yvate va'e ha'e javi, ha'e tetã kora oĩ atã va'ekue meme,

¹⁶ha'e gui kanoã guaxu Társis katy oo va'e ha'e javi, jaexa rã iporãve va'ekue teĩ.

¹⁷Ha'e rami vy omomba 'rã avakue ojejou porãaque, omo'yvyĩ'imba 'rã onhemboyvatevea. Mba'eta ha'e va'e ára SENHOR anho yvate 'rã.

¹⁸Ha'e gui ombovaipa 'rã mba'emo ra'angaa ha'e javi.

¹⁹Ha'e ramo avakue onhemimba 'rã itakua py ha'e vvykua rupi SENHOR gui okyje vy, hexakãa ha'e ipo'akaa gui, ko vvy regua omondyipa aguã opu'ã ramo.

²⁰Ha'e va'e ára anguja ha'e mbopi pe rive avakue omombo 'rã mba'emo ra'angaa prata ha'e ouro guigua, ha'e kuery ae omboete va'erã ojapo va'ekue.

²¹Ha'e rami vy onhemimba 'rã itakua py ha'e itaova guy rupi SENHOR gui okyje vy, hexakãa ha'e ipo'akaa gui, ko vvy regua omondyipa aguã ha'e opu'ã ramo.

²²Ha'e nunga rupi pejeroviave eme avakue oapyĩgua rupi rive ipytuẽ va'e re. Mba'erã tu ha'e kuery ovare?

Judá ha'e Jerusalém pygua kuery ikuai re guive

SENHOR oikuaa pota aguã re ijayvuague

3 ¹Mba'eta ma'ẽ, Jerusalém ha'e Judá gui SENHOR ixondaro reta va'e oipe'a 'rã mbojape, yy ha'e guekoverã oguereko va'ekue ha'e javi,

²ha'e gui ipy'a guaxukueve, xondaro kuery, nhomboayvu va'ety, profeta, imba'ekuaa va'e kuery, ha'e tujakueve,

³ha'e xondaro ruvixa cinqüenta re opena va'e, ha'e omboetepepy, nhomongetaa kuery, mba'emo ojapo kuaa va'e ha'e imba'evyky va'e kuery ha'e javi 'rã oipe'apa.

⁴Ha'e rire huvixa ikuai va'ekue 'rãgue py kunumigue'i ju 'rã omoĩ. Ha'e ramo kyrĩgue po py oĩ 'rã ha'e kuery re opena aguã.

⁵Ha'e rire nhomoingo axy 'rã jomeme, peteĩ-teĩ ngoo katy'i ikuai va'e reve. Kunumigue'i opu'ã 'rã tujakueve re, ha'e opa marã rei ikuai va'e opu'ã 'rã omboetepepy re.

6 Ha'e va'e jave ma amongue nguu ro py ovaẽ vy guyke'y pe aipoe'i 'rã: "Ndee tu ndeao rima. Ha'ëve reiko aguã oreruvixarã. Epena ha'vy kova'e tekoa ivaipa va'ekue re", he'i 'rã.

7 Ha'e rami teĩ ha'e va'e árave tyke'y ombovai vy aipoe'i 'rã: "Xee tu poropoanoa e'ỹ, ha'e xero py ndarekoi mbojape, neĩ ao. Nda'ëvei xee aĩ aguã heta va'e kuery ruvixarã", he'i 'rã.

8 Mba'eta Jerusalém ivaipa, Judá regua voi oitypaa, mba'eta oayvu py ha'e mba'emo ojapoa py ha'e kuery SENHOR re opuã okuapy, Hexakãmba va'e ombopoxya rupi rive ikuai.

9 Ha'e kuery rova re ojekuaa ojevavypa va'ea. Sodoma pygua kuery rami ete oexa uka 'rã ojevavypa reia onhomi e'ỹ re. Nda'ëvei ete 'rã ha'e kuery pe, ojeupe ae ojapo vai rire.

10 Ha'e rã heko porã va'e kuery pe ma aipo're: "Pěvy pe iporã va'e oiko 'rã", 're, mba'eta ha'e kuery ojopy 'rã ikuai porãague repy.

11 Ha'e rã heko vai va'e pe ma nda'ëvei ete 'rã, opa mba'e py ikuai axy 'rã. Mba'eta ojapo vaiague ae ju 'rã ojeapa ha'e kuery re.

12 Xeretarã kuery re opena va'e ma kunumigue meme, ha'e kuery re opena aguã ma kunhague po py oĩ. Xeretarã kuery, pendererekoa kuery ma penembotavypa, mba'eta ombovaipa tape peo aguã va'e.

13 Ha'e nunga rupi SENHOR ae 'rã oikuaa pota, oiko katu ma omboayvu aguã yvy regua kuery ha'e javi.

14 SENHOR omboayvu 'rã ojepegua kuery mongetaaty ha'e huvixa kuery. Ha'e vy aipoe'i 'rã: "Peẽ kuery ae ma xe'uvaty mombaare peiko. Iporiaukue'i gui peraa rive va'ekue ma pendero py ae oĩ.

15 Mba'e nunga rupi tu pemoingo axy xe'vygua kuery, ha'e pembojexavai iporiaukue'i?" he'i SENHOR ixondaro reta va'e.

Sião pygua kunhague ombopaga aguã re ijayvuague

16 Ha'e gui SENHOR aipoe'ive ju: "Pexa na Sião pygua kunhague ojejou porã rei okuapy va'e! Oaju'y omoatã reve rei 'rã oguata, oma'ẽ 'rã nda'ëvei reia rupi, opyrõ py'i'i rei, ha'e opy nhu'ã regua oparã rei reve 'rã oguata", he'i.

17 Ha'e nunga rupi Sião pygua memby kuery akã SENHOR omboaipã 'rã, oexa ukapa 'rã guive ha'e kuery oximba aguã.

18 Ha'e va'e ára SENHOR oipe'apa 'rã onhembojeguaa ha'e kuery opy nhu'ã re oguereko va'e, akã regua ha'e ijegua jaxy pẽgue ramigua,

19 ha'e namixã, poapy regua, hova mo'ãa ovava va'e,

20 ajukue akã regua, corrente'i opy nhu'ã re oguereko va'e, ku'axã, heakuã porã va'e ryrũ, mba'ekuaa ryrũ,

21 kuã regua, xĩ apy regua,

22 ao iporãve va'e, manto,aju'y regua, voko,

23 ojexaa, kamixa perirĩ'i, 'a regua ha'e tova mo'ãa ipukuve va'e ha'e javi.

24 Ha'e va'e rire ha'e kuery onhemoeakuãmba rei oikovy 'rãgue py heakuã vaikue rei 'rã oikovy. Iku'axã 'rãgue py oiporu 'rã ixã va'e. Ha'e gui oje'avyky porã rei 'rãgue py inhakã pire rei 'rã. Ao iperirĩ'i va'e 'rãgue py voxa inhana rei va'e guigua 'rã oiporu. Ha'e iporã rei 'rãgue py opyta 'rã ipere okaiague rupi.

25 Ime kuery ma ojukapaa 'rã kyxe py, ipy'a guaxukueve voi omanomba 'rã joe opu'aa rupi.

26 Ha'e ramo tetã rokẽ py kunhague opa marã ojae'o 'rã okuapy ipy'a vai vy. Sião tetã ivaipa ramo vvy py rive uguapy 'rã.

4 1 Ha'e va'e ára sete kunhague ojopy 'rã peteĩ'i ava, ixupe aipoe'i 'rã: "Ore ae rojou 'rã ro'vu va'erã ha'e oreorã, ri teĩ tove nderery rupi toronhemboery rive, roxĩmba reia rupi ve'ỹ roiko aguã", he'i 'rã okuapy.

SENHOR guigua Yvyra Rapytakue Renhoĩ re ijayvuague

2 Ha'e va'e ára ma SENHOR guigua Yvyra Rapytakue Renhoĩ oiko vy yvate porã 'rã, ojou porãmbaa 'rã guive. Ijvyv rupi ikuai va'e voi iporã va'erã meme, Israel kuery oo jepe va'ekue oguerovy'apa ha'e ojou porã aguã.

3 Ha'e gui Sião pygua okuave va'e Jerusalém py opyta va'ekue pe ma "Iky'a e'ỹ va'e" 'ea 'rã, oikove aguã Jerusalém py guery ombopara uka va'ekue ha'e javi pe.

4 Mba'eta SENHOR oiky'a'opa ju 'rã Sião memby kuery, Jerusalém pygua kuery gui omboguepa 'rã tuguy omoëague ha'e kuery re oĩ va'e, Onheẽ teko porã rexa ukaa ha'e joky'a'o va'e rupi ae.

5 Ha'e gui Sião vvyty áry, ha'e ha'e py ijatypa okuapy va'e áry SENHOR omoĩ 'rã peteĩ arai ara py, ha'e gui pyávy ma ombou 'rã tata rendy vuku hataxĩ reve. Ha'e ramo ha'e javi áry rupi hexakãa ojao'i 'rã oo ao'ia rami.

6 Ha'e nunga ma ara py oĩ 'rã kuaray'arã, mba'eta ha'e py onhemi okuapy va'e pe ojoko 'rã kuaray haku, vvytu atã ha'e oky.

SENHOR mba'e uvaty re ijayvuague

5 1 Aỹ ma aporaei ta xerembiayvu pe, ixupegua uvaty re 'rã aporaei. Mba'eta xerembiayvu ma peteĩ uvatyrã onhotỹ raka'e vvy porãa py.

2 Ha'e rami vy ojo'o vvy, oguenoẽmba ita ikuai va'ekue, ha'e gui uva yky porãgueve anho onhotỹ. Uvaty mbyte ojapo torre yvate va'e oma'ẽ jepi atyrã, ojapo avi oja guaxu uva'a ombiri atyrã. Ha'e gui ma oarõ oikovy onhotỹ va'ekue hi'a porã aguã. Ha'e rami teĩ ha'e va'e 'rãgue py iro va'e anho oiko hi'a.

3 Ha'e rire aipoe'i: "Aỹ ma Jerusalém ha'e Judá py pendekoa va'e, ajerure pëvy: Peikuaa pota xere ha'e xe'uvaty re.

4 Mba'e nunga tu anhotỹ va'ekue re ajapove aguã ha'eve 'rãgue ajapogue áryve? Ha'e mba'e re tu iporã va'e arõ va'e 'rãgue py iro va'e anho oiko?

⁵Aỹ ma xee amombe'u ta pẽvy xe'uvaty re ajapo aguã. Aipe'apa 'rã ikorará juu anhotỹ va'ekue, xe'uvaty opyta aguã mymba okaru atyrã rive. Aity 'rã ikora mymba kuery opyrõmba aguã.

⁶Ajapo 'rã opyta rive aguã rami. Ha'e ramo uva rembypy nomoatyrõavei 'rã, neĩ yvy voi nombaoveavei 'rã. Ha'e rami 'rãgue py juu ha'e juu rakuandey rive 'rã ikuai. Ha'e arai pe xeayvu 'rã hi'áry nda'okyvei aguã re", he'i.

⁷Mba'eta uvaty ojeupe guarã SENHOR onhotỹ va'ekue ma Israel kuery ae, uva rembypy oguerovy'a va'ekue ma Judá kuery. Ha'e oarõ oikovy teĩ ha'e kuery teko porã rupi ikuai aguã oexaxe vy. Ha'e rami teĩ lei rovai rupi rive ikuai ra'e. Teko porã 'rãgue py haxẽ reia rupi anho ikuai.

“Heko vai va'e pe nda'vevei ete 'rã” he'iaague

⁸Nda'vevei ete 'rã peẽ kuery penderorã pejapo-japove va'e ha'e pendeyvyrã pejou-jouve va'e pe, amboae kuery oĩ aguã nda'vevevei peve. Ha'e rami vy peẽ kuery anho peiko pendeyvy mbyte rupi.

⁹Ha'e gui SENHOR ixondaro reta va'e aipoe'i xevy: “Anhetẽ heta oo opyta rei 'rã, tuvixakueve ha'e iporãgueve voi, avave rei noĩavei rã.

¹⁰Ha'e va'e jave peteĩ alqueire uvaty rape ome'ẽ 'rã vinte litro ete'i, ha'e dez voxa trigo ra'yĩgue gui ma teĩ dez quilo ete'i 'rã ome'ẽ”, he'i.

¹¹Nda'vevei ete 'rã oka'u va'e kuery pe. Ha'e va'e kuery ma ko'ẽ'i ramove vinho oy'u aguã omboypy vy pytũ mbyte raxa peve 'rã oo, vinho py onhemboakupa peve!

¹²Ha'e kuery ngaru ojapoa py ogueru 'rã mbaraka, mba'epu ixã reta va'e, pandeiro ha'e mimby. Vinho heta avi 'rã oĩ oy'u va'erã. Ha'e rã SENHOR ojapo va'e re ma ha'e kuery ndoikuaa potai, na'ima'endu'ai guive opo py mba'emo ojapo va'ekue re.

¹³Ha'e nunga rupi xevyguá kuery ogueraapaa 'rã escravo-rã, mba'eve re ndoikuaa potaiaague re rive. Ha'e kuery va'e regua yvatekueve teĩ oendu 'rã karuai, ha'e heta va'e kuery ojexavai 'rã okuapy ijy'uvei gui.

¹⁴Ha'e nunga rupi vyvukua omokõvexe vy oipe'a vaipa 'rã ojuru, ha'e py Jerusalém pygua omboeteve pyre kuery oguejypa aguã, ovy'a vy hevovo reia rupi ikuai va'ekue, ha'e rami ikuaia rupi oguerovy'a rei va'ekue voi.

¹⁵Ha'e rami vy heta va'e kuery opa 'rã oje'oivy, avakue omo'yvyĩ'imbaa 'rã. Ojejou porã rei va'ekue voi yvy katy rive 'rã oma'ẽ okuapy.

¹⁶Ha'e rã SENHOR ixondaro reta va'e ma yvate 'rã joe oikuaa potaa py. Nhanderueteiky'a e'ỹ va'e gueko porã rupi vy oexa uka 'rãiky'a e'ỹ va'ea.

¹⁷Ha'e py ma vexa'i kuery okaru 'rã okuapy ha'e kuery ae okaruaty py rami, ha'e hoo va'e'ỹ ju 'rã ojou okuapy guembi'urã oguerokopa rei va'ekue ovyvy oejaague rupi.

¹⁸Nda'vevei ete 'rã teko vai rupi onhea'ã va'e kuery pe, mba'emo ixã py oguerua rami nhombotavypa vy! Ha'e kuery ma karóxa omoatãa rami omoatã 'rã heravy gueko vaia.

19 Ha'e rami teĩ ha'e kuery aipoe'i rã: "Tove Nhanderuete tojapura, tojapopa vyvõi ojapoxe va'e, nhande kuery jaexa aguã. Tove Israel kuery ruete iký'a e'ỹ va'e onhembopy'aa toiko pojava jaikuaa aguã mba'e nunga paa", he'i rã okuapy.

20 Nda'evei ete rã iporã va'e pe "Mba'emo vai" he'i va'e kuery pe, ha'e rã mba'emo vai pe ma "Iporã" he'i va'e kuery pe. Ha'e kuery ma "Hexakãa" he'i rã pytũ va'e pe rive, ha'e rã hexakãa pe ma "Pytũa" he'i rã. He'ẽ va'e pe "Iro va'e" he'i rã, ha'e rã iro va'e pe ma "He'ẽ va'e" he'i rã.

21 Nda'evei ete rã ojeupe ae "Hi'arandupa va'e" he'i va'e pe, mba'eta ha'e kuery anho oikuaapa va'ea rami oexa'ã teĩ.

22 Nda'evei ete rã vinho oy'u aguã anho ipy'a guaxuve va'e pe, ha'e iro va'e joo ramigua e'ỹ-e'ỹ omoirũa rupi ojerovia ete va'e kuery pe.

23 Ha'e kuery ma ome'emby ojopy rã omboeko porã aguã otekoavypa va'e, ha'e heko porã va'e omboeko vai aguã.

24 Ha'e nunga rupi ha'e kuery opa rã tata mba'emo pire oapya rami, tataendy nhuũ pirukue omombaa rami. Ha'e rami ae avi ha'e kuery voi okanhymba rã, mba'emo rapo hu'ũmbaa rami avi, ha'e ipotykué vyvuytu ogueraapaa rami, vyv ku'i rami rive, mba'eta ha'e kuery nda'ikuaixei rive SENHOR ixondaro reta va'e guigua lei rupi, noenduxei Israel kuery ruete iký'a e'ỹ va'e avvu.

25 Ha'e nunga rupi ae SENHOR poxya hendy ojeupegua kuery pe. Ha'e kuery rovai opo oupi reve ombopaga ramo vyvuytu ikuai va'e voi oryryipa. Ha'e ramo ha'e kuery re'õgue ma yty rami rive opyta tape rupi. Ha'e rami ete teĩ ipoxya ndoaxai teri. Opo oupi ae tema.

26 Ha'e gui ma SENHOR oupi rã peteĩ bandeira oenoĩ aguã mombyry ikuai va'e. Ha'e pygua xondaro kuery pe otuvy nhe'ẽ rã vyv apy re ikuaiã gui ou aguã. Ha'e ramo ha'e kuery onha rã jogueruvy.

27 Ha'e kuery va'e regua oua rupi neĩ peteĩve na'ikane'õi rã, nonhepyxangai rã guive. Neĩ peteĩve ma ndopytu'ui rã, neĩ ndokei rã. Ha'e kuery ku'akuaa voi oĩ atã porã rã, ixapatu xã voi ndoxo rivei rã.

28 Hu'y voi hakua porã rã, guyrapa oguereko va'e xã voi oĩ atã porã va'e meme. Hymba kavaju pyapẽ voi ita rami hatã rã, ha'e karóxa joe opu'ãa rupi oiporu va'e ruéra ma vyvuytu jere rami ojere pojava rã.

29 Ha'e kuery ma reõ rami rã okororõ okuapy, reõ ra'y kuery rami ete. Ha'e kuery onhendu reve guembia ombotyryry rã heravy mombyry, ipo gui avave rei ojoguaa e'ỹ aguã.

30 Ha'e va'e ára ha'e va'e kuery ye'ẽ rami rã onhendu Israel kuery rovai. Ha'e ramo amongue vyv re oma'ẽ va'e oexa rã pytũa ha'e jexavai anho. Mba'eta arai pytũ va'e ojao'ipa ramo kuaray rexakãa ndojekuaavei rã.

Isaías pe mba'emo oexa ukaa ha'e ojapo ukaa ague

6 ¹ Huvixave Uzias omanoa ma'etỹ re ma xee aexa SENHOR. Peteĩ tenda openaaty yvate ha'e iporã ete va'e áry oquapy oiny rã aexa. Ijao ma templo ha'e javi rupi ojepy oiny.

2 Hi'áry rupi anjo kuery hexakãmba va'e ojekuaa. Ha'e kuery peteĩ-teĩ oguereko mboapy meme opepo: mokoĩ py ojao'i ngova, mokoĩ py ma ojao'i opy, ha'e gui amboae mokoĩ py ma oveve 'rã oikovy.

3 Ha'e kuery ijayvu atã reve joupe-upe aipoe'i:

— SENHOR ixondaro reta va'e ma iky'a e'ỹ, iky'a e'ỹ, iky'a e'ỹ va'e ae. Hexakãa ma yvy jave rupi omonyẽ! — he'i okuapy.^g

4 Ha'e kuery ayvu revovo gui templo yta ikuai va'e omyĩmba, ha'e opy rupi hataxĩ omonyẽmba ovy.

5 Ha'e rami rã xee aipoa'e:

— Nda'evei ete 'rã xe'vy! Akanhy ta ma rima aỹ! Mba'eta xejuru ky'a va'e vy, ha'e ijuru ky'a va'e kuery mbyte rupi guive aiko vy ae xerexa py aexa Huvixave SENHOR ixondaro reta va'e! — ha'e.

6 Ha'e gui ma xea katy peteĩ anjo hexakãmba va'e oveve ovy. Opo py ogueru peteĩ tapyĩ altar áry gui tapyĩ araa py oguenoẽ va'ekue.

7 Ha'e vy ma tapyĩ omboja xejuru re. Ha'e vy aipoe'i:

— Aỹ kova'e ma ndejuru re oja ma rire retekoavyague oipe'apaa ma, rejejavyague omboguepaa ma — he'i.

8 Ha'e rire'ive aendu SENHOR ayvu aipoe'i ramo:

— Mava'e nda'u amondouka ta? Mava'e nda'u oo 'rã oreayvu mombe'uarã?

Ha'e ramo xee ambovai vy

— Xee ma apy aĩ. Xee ri xemondouka — ha'e.

9 Ha'e ramo SENHOR aipoe'i:

— Tereo ha'vy, aipo're heta va'e kuery pe: “Peẽ kuery pejapyxaka porã teĩ napendui 'rã mba'eve. Pexa porã nhea'ã teĩ ndapexai 'rã mba'eve rei”, 're.

10 Ha'e rami vy emoakã ratã kova'e kuery. Ejapo nda'ijapyxakavei ha'e hexa pytũmba aguã rami, guexa py oexa e'ỹ aguã, oapyxa py oendu e'ỹ aguã, ha'e opy'a py oikuaa e'ỹ aguã, ha'e kuery xea py ojevypa ju vy ojereraa jepe uka e'ỹ aguã rami — he'i.^h

11 Ha'e ramo xee aporandu:

— SENHOR, raka'e peve nda'u ha'e rami tema rereko 'rã?

Ombovai:

— Ha'e kuery retã ombovaipaa peve, ha'e pygua va'ekue jipoavei peve, ha'e oo ikuai va'e voi opyta rivepa aguã, ijyvy voi omombaa peve,
12 xee SENHOR mombyry amondoukapa peve, ha'e ijyvy py hepyarã ndoikoi ramo.

13 Xapy'a rei dez ikuaiague py peteĩ'i opyta teĩ ha'e va'e voi ojukaa 'rã.

Ha'e rami avi yvyra terebinto ha'e carvalho oake'oa rã hapytakue opytaa

g 6.3 Apocalipse 4.8

h 6.9-10 Mateus 13.14-15; Marcos 4.12; Lucas 8.10; João 12.40; Atos 28.26-27

rami avi xevygua kuery iky'a e'ỹ va'e voi opyta 'rã hapytakue re, ha'yĩgue re rami ae — he'i.

Israel ha'e Síria pygua kuery rovai ijayvuague

7 ¹Ha'e gui Jotão ra'y Acaz, Uzias ramymino va'e Judá pygua huvixa oĩ jave ma Jerusalém tetã re ou okuapy Síria pygua huvixa Rezim ha'e Israel pygua huvixa Remalias ra'y Peca. Tetã re ha'e kuery opu'ã okuapy teĩ nda'ipo'akai.

²Ha'e jave Davi ramymino kuery oendu okuapy “Israel kuery reve Síria kuery onhemoirũ okuapy nhanderovai”, 'ea rã.¹ Ha'e rami vy Acaz ha'e heta va'e kuery ha'e javi opy'a py okyjepa ete, yvyra ka'aguy re ikuai va'e vvytu atã omomyĩmbaa rami oryryipa okuapy.

³Ha'e ramo SENHOR aipoe'i Isafas pe:

— Aỹ tereo, ha'e eraa ndera'y hery “Okuave va'e ojevvy va'erã” 'ea va'e, huvixa Acaz reve penhovaexĩ aguã. Ha'e va'e ma oĩ 'rã tape ajukue joiaty via rupi yupa yvy'ã katyve oĩ va'e py, yy rape apy py ae.

⁴Ixupe ma aipoe're: “Enhearõ kuaa ke, enhemondyi eme guive huvixa Rezim poxya gui, Síria pygua kuery ha'e huvixa Peca gui. Ekyje eme, ndepya py ndekuerai rei eme guive. Ha'e kuery ma mokoĩ tata'y hataxĩ oupy va'e rami rive ikuai.

⁵Anhetẽ Síria kuery jogueroayvu okuapy va'ekue ndere ojapo vai aguã re, Efraim kuery ha'e Remalias ra'y reve. Ha'e vy aipoe'i okuapy:

⁶'Nhapu'ã ke Judá vvy re. Nhamondyipa vy nhandepo'aka 'rã nhanemba'erã. Ha'e vy ha'e kuery mbyte nhamoĩ 'rã Tabeal ra'y huvixaverã', he'i va'ekue.

⁷Ha'e rã SENHOR Nhanderujete ma aipoe'i: ‘Ha'e nunga ndoikoi 'rã.

⁸Mba'eta Síria re peteĩ'i anho oĩ tetã yvateve va'e. Ha'e va'e ma Damasco. Ha'e Damasco tetã py opena va'e ma Rezim anho. Ha'e rami ae avi Efraim kuery voi sessenta e cinco ma'etỹa py omombaa 'rã, ha'e rire nda'ikuaivei 'rã.

⁹Efraim re tetã yvateve va'e ma Samaria, ha'e Samaria py opena va'e ma Remalias ra'y anho. Ha'e gui peẽ kuery voi ndapejeroviai ri vy ndapekuavei avi 'rã', he'i.”

Emanuel rekorã re ijayvu ma voiague

¹⁰Ha'e Acaz pe SENHOR oayvu omombe'u ukave ju:

¹¹— Ejerure SENHOR nderuete pe hexa pyrã reikuaa aguã, vvy katy ooa katy e'ỹ vy yvatea katy ojekuaa aguã teĩ — he'i.

¹²Ha'e ramo Acaz aipoe'i:

¹ 7.1-2 Judá vvy re Síria kuery opu'ã okuapy Israel kuery rupive. Judá pygua ruxivaxe ma Acaz oĩ tamoĩ Davi oĩague py.

— Xee ma ndajerurei 'rã, ndaeko a'ãi 'rã SENHOR — he'i.

¹³Ha'e ramo profeta aipoe'i:

— Davi ramymino kuery, pendu ha'vy! Ha'e rami avi nda'evei teri teve avakue pemomboriaua? Ha'e gui aỹ ma Nhanderuete eteve voi pemomboriauxe.

¹⁴Ha'e rami teĩ SENHOR ae 'rã oexa uka peikuaa aguã. Ha'e gui peteĩ kunhataĩ oguereko'i 'rã kyrĩ va'e, oikuavã'i 'rã opi'a'i. Ha'e vy omboery 'rã Emanuel.'

¹⁵Ha'e va'e ma teko vai 'rãgue py iporã va'e ojapo kuaa jave kamby kekue ha'e ei rive 'rã ho'u oikovy.

¹⁶Mba'eta ava'i mba'emo vai 'rãgue py iporã va'e ojapo kuaa e'ỹ mbove voi mokoĩ huvixave gui rekyje reia va'e vvy ombovaipaa 'rã — he'i.

Jerusalém re mba'emo vai ou aguã re ijayvuague

¹⁷— Ha'e gui ma nde'áry SENHOR ombou 'rã ha'e rami ete aguã ára, ndevyguá kuery ha'e nderu ro pygua kuery áry guive. Ha'e rami aguã ma Judá gui Efraim kuery ojepe'ague guive ndoikoi teri va'e ramigua. Assíria pygua huvixave rupi vy ombou 'rã.

¹⁸Mba'eta ha'e va'e ára SENHOR otuvy nhe'ẽ 'rã mberu yakã mombyry Egito re ikuai va'e pe, ha'e eiru Assíria vvy re ikuai va'e pe.

¹⁹Ha'e 'rã ha'e va'e kuery oupa 'rã, oguejypa 'rã vvyty pa'ũ ha'e javi re, itakua rupi, juu'y ha'e mymba oy'uaty ha'e javi re.

²⁰— Ha'e va'e ára ma SENHOR onhopĩmba 'rã peneakã, ha'e hi'a penderete regua. Omboipa avi 'rã penerendyva. Tandyva ayaa rami oiporu 'rã yakã rovai guigua, Assíria pygua huvixa ae.

²¹Ha'e va'e ára ma avakue oguerekove 'rã pete'i vaka ta'y'i ramo va'e ha'e mokoĩ vexa'i anho.

²²Ha'e rami teĩ ha'e va'e ae ikamby porã ete 'rã ha'e kuery ho'u aguã kamby kekue. Ovyvy re okuave va'e ha'e javi ho'u 'rã kamby kekue ha'e ei.

²³Ha'e va'e ára ma mil uva rembypy mil hatã'i va'e prata guigua re hepy 'rã va'ekue ikuaiague py opyta 'rã juu ha'e juu rakuaendy tyrã rive.

²⁴Ha'e py ma hu'y ha'e guyrapa reve 'rãe avakue oike, mba'eta juu'y ha'e juu rakuaendy ojao'i 'rã vvy ha'e javi.

²⁵Ha'e gui vvyty avakue enxada reve oo jepiaty ha'e javi rupi ndoovei ma 'rã, juu ha'e juu rakuaendy gui okyje vy. Ha'e py ma vaka anho 'rã ha'eve okaru aguã, ha'e vexa'i opyrõmba aguã.

Assíria pygua kuery ou aguã re ijayvuague

8 ¹SENHOR aipoe'i avi xeivy:

— Ejopy peteĩ kuaxia tuvixa va'e, ha'e embopara porã'i pavẽ oexa kuaa aguã rami: “Eipe'a pojava ndejeupe guarã, ejopy ratã!” he'ia va'e.

j 7.14 Tery Emanuel ma “Nhandereve Senhor oi” 'ea, Mateus 1.23 py oĩa rami avi.

²Ha'e nunga kuaa ukaarã ojeroviapy va'e xee ajou sacerdote Urias ha'e Jeberequias ra'y Zacarias.

³Ha'e ramo xee ma profeta kunhaa py aa. Ha'e ramo oguereko'i kyri' va'e, ha'e vy oikuavã'i ava'i. Ha'e ramo SENHOR aipoe'i xe'vy:

— Heryrã emoĩ “Eipe'a pojava ndejeupe guarã, ejopy ratã” 'ea.

⁴Mba'eta ava'i “Xeru” e'ỹ vy “Xexy” he'i kuaa e'ỹ mbove voi Damasco ha'e Samaria tetã pygua kuery mba'e rei-rei ogueraapaa 'rã Assíria pygua huvixave renonde guarã — he'i.

⁵Ha'e gui SENHOR ijayvuve tema. Ha'e vy aipoe'i xe'vy:

⁶— Kova'e kuery ma Siloé yakã oxyry mbegue'i va'e ndojou porã'i ramo, ha'e Rezim renonde ha'e Remalias ra'y oua gui okyje ete okuapy rire,

⁷ha'e rami rire ha'e kuery áry SENHOR ombou 'rã Eufrates yakã guigua, imbarate ha'e oxyry atã va'e. Ha'e va'e ma Assíria pygua huvixave ae ou va'erã, mba'emo porã oguereko va'e ha'e javi reve. Ha'e nunga yy ma omonyẽ 'rã yakã rugua ha'e javi rupi, ha'e oẽ-oẽ rei 'rã ovy vvy'ã rupi peve.

⁸Ha'e vy Judá vvy re ae oo vy omonyẽmba 'rã. Ha'e va'e rupi oaxa vy ijaju'y peve 'rã ovaẽ. Mba'eta xondaro kuery jova-jovai gui oua rupi oja'o'ipa 'rã ndeyvy, Emanuel.

SENHOR anho nharõ aguã re ijayvuague

⁹Peẽ vvy regua kuery, pendepoxypa teĩ penembo'ipaa 'rã. Vvy mombyrygua re pendekuai va'e, pendu ke. Peiko katu teĩ penembo'ipaa 'rã, peiko katu teĩ penembo'ipaa 'rã.

¹⁰Pejogueroayvu 'rã mba'emo pejapo aguã re, ha'e rami teĩ nda'evei 'rã pejapo ete aguã. Mba'emo pejapo uka teĩ ha'e nungakue ndojapoi 'rã, Nhanderuete orereve oiko ramo.

¹¹Mba'eta xe'vy SENHOR ijayvu opo imbarate va'e xere omõ'i reve. Ha'e vy ijayvu kova'e kuery ikuaia rupi xee aiko e'ỹ aguã. Ha'e vy aipoe'i:

¹²— Amongue pe kova'e kuery “Opu'ã nhemimba ra'e” he'i okuapy teĩ peẽ kuery ma nda'evei “Opu'ã nhemimba” peje aguã. Pkyje eme ha'e kuery mba'emo okyjea va'e gui, nda'evei ha'e nunga pe “Nhanemondyipaarã” peje aguã.

¹³Ha'e rami 'rãgue py SENHOR ixondaro reta va'e pe ae “Iky'a e'ỹ va'e” peje. Henonde pejererokyje, ixugui anho peryryi.^k

¹⁴Ha'e ramo ha'e oĩ 'rã penhemi atyrã. Ha'e rã Israel kuery mokoĩve regua pe ma oĩ 'rã ita onhepyxanga aguã ha'e kuery ho'apa aguã. Jerusalém py ikuai va'e pe oĩ 'rã nhuã xã ha'e nhuã.^l

¹⁵Ha'e kuery regua heta 'rã onhepyxanga vy ho'a. Ha'e rami vy ha'e kuery opẽmba 'rã, ojurapaa ha'e ombo'apaa 'rã.

16 Ha'e nunga rupi emoĩ porã aikuaa uka va'ekue, emboty lei xeremimbo'e kuery py'a re — he'i.

17 Ha'e rami rã xee arõ 'rã SENHOR, Jacó ramymino kuery gui ngova omo'ã ranhe teĩ. Hexe ae xee ama'ena 'rã.

18 Apy ma aĩ, xera'y kuery SENHOR xevy ome'ẽ va'ekue reve.^m Ore kuery ma hexa pyrã, ha'e Israel kuery mondyipaarã. Ha'e rami aguã SENHOR ixondaro reta va'e Sião yvyty re oĩ va'e oremoingo.ⁿ

19 Ha'e gui pendeivy aipo'ea 'rã: “Peporandu ke omanogue mboayvua kuery pe, ha'e imba'ekuaa va'e, ojapukai rei ha'e ijayvu mbegue rei va'e kuery pe”, 'ea 'rã. Ha'e rami teĩ nhande kuery nda'u nanhaporandui 'rã Nhanderuete pe? Jaikove va'e nhanhepytyvõ uka 'rã nda'u omano va'ekue pe?

20 Ha'e rami 'rãgue py lei ha'e ayvu oikuaa uka pyre re tapeo! Mba'eta ha'e va'e ayvu rupi e'ỹ ri ha'e kuery ijayvu vy ndoexai 'rã hexakã va'e.

21 Ha'e rami vy yvy ha'e javi rupi ha'e kuery oguata rei vy ojexavai ha'e okaruxe reve 'rã ikuai. Ha'e gui okaruxe vy ipoxypa vy ijayvu vai 'rã nguvixave ha'e Nguuete re, yvate katy oma'ẽ vy.

22 Ha'e gui yvy re ju oma'ẽ vy oexa 'rã jexavai, pytũ vaikue ha'e kuaray'ã reia mboriau anho. Ha'e gui ma omombopaa 'rã pytũ vaikuea katy.

Huvixa Nhomoingo porãa oiko ha'e ipo'aka aguã re ijayvuague

9 ¹ Ha'e rami teĩ yvy re ojexavai va'ekue ma pytũ vaikuea rupi riae e'ỹ 'rã ikuai. Mba'eta jypy'i ma Nhanderuete omo'yvy'i'i raka'e Zebulom ha'e Naftali yvy re ikuai va'e. Ha'e rã opaa py ma ojapo 'rã Galiléia judeu e'ỹ va'e kuery rekoa ojou porãmbaa aguã rami, tape ye'ẽ rembe rupi oaxa va'e guive Jordão yakã kyvõ rami peve.

² Ha'e kuery pytũ reia rupi ikuai va'ekue ri oexa okuapy peteĩ hendy guaxu va'e. Hendy va'e ma hexakãmba kuaray'ã reia manoa rupi ikuai va'ekue ikuai rupi.^o

³ Ha'e kuery va'e regua ndee remboetave ju vy rembovy'ave ete. Ha'e ramo nerenonde ovy'a 'rã okuapy, mba'emo omono'õa rupi ovy'aa rami, ha'e rami e'ỹ vy mba'emo porã ojou va'ekue omboja'o-ja'oa py rami.

⁴ Mba'eta ndee remopẽ ma canga ha'e kuery aju'y rupi ipoyi oiny va'ekue, yvyra ikupe rupi oinupãaty, ha'e herereko axya po'akaa, midianita kuery remomba jave guare rami.

⁵ Mba'eta oapypaa 'rã xondaro kuery xapatu ikuai va'e, ijao tuguy pyiky'apa rei va'ekue voi okaipa 'rã mba'emo pirekue rami rive.

⁶ Mba'eta peteĩ ava'i oiko nhandevy, peteĩ gua'y ome'ẽa nhandevy. Ha'e gui ijaxi'y áry ma oĩ 'rã ipo'aka aguã. Hery ma po rami 'rã 'ea va'e:

^m 8.18 “Xera'y kuery SENHOR xevy ome'ẽ va'ekue” Isaías he'ia ma guemimbo'e kuery re ijayvu vy.

ⁿ 8.17-18 Hebreus 2.13 o 9.1-2 Mateus 4.15-16

Nhomongeta Porã va'e, Nhanderuete Imbaraete va'e, Nhanderu Imarã e'ỹ va'e, ha'e Huvixa Nhomoingo porãa.

7Ipo'akave 'rã ovy, mby'a porã voi opa e'ỹ va'e 'rã ou. Tenda Davi openaaty áry 'rã oĩ vy opena 'rã oikovy Davi ipo'akaague re ae. Ha'e rami vy anhetẽ va'e ha'e teko porã rupi vy ipo'akaa oĩ atã 'rã, aỹ guive raka'e 'rã peve guarã. SENHOR ixondaro reta va'e ae 'rã ojapo, nhanderayvu etea rupi.

Israel kuery ikuai axy aguã re ijayvuague

8Ha'e gui ma peteĩ ayvu SENHOR ombou Jacó kuery rovai guarã, ha'e ramo Israel kuery re ou.

9Ha'e va'e ma heta va'e kuery ha'e javi oikuaapa 'rã okuapy, Efraim ha'e Samaria pygua kuery, ojejou porã ha'e opy'a py onhemboyvate reia rupi aipoe'i va'e kuery:

10“Yvy jykue ombojo'a pyre vvy py oitypaa teĩ oo jajapo ju 'rã ita ombope pyre gui. Yvyra sicômoro oitypaa ramo yary guigua py ju 'rã jajapo oiague py”, he'i va'e kuery.

11Ha'e rami teĩ ha'e kuery rovai guarã SENHOR omopu'ã 'rã Rezim rovaigua kuery, omboupa 'rã hovaigua kuery.^P

12Kuaray oua katy gui ou 'rã Síria pygua kuery, ha'e kuaray oikea katy gui ma filisteu kuery ou 'rã. Ha'e ijuru jai vy omokõmba 'rã Israel kuery. Ha'e rami ete teĩ SENHOR poxya ndoaxai 'rã, opo oupi ae tema 'rã.

13Ha'e rami ete teĩ kova'e kuery ndojevyi okuapy Imoingo axyare pe, ndoekai okuapy SENHOR ixondaro reta va'e.

14Ha'e nunga rupi peteĩ ára pyve SENHOR ojayapa 'rã Israel regua akã ha'e huguai, pindo ha'e nhuũ'y.

15Inhakã ma nhomongeta va'ety kuery omboetevepy, ha'e 'rã huguai ma profeta ramigua kuery ijapu va'e.

16Mba'eta kova'e kuery rerekoa ma nhombotavypa rei va'e meme. Ha'e ramo ha'e kuery oguereko va'e kuery voi omombaa.

17Ha'e nunga rupi SENHOR ndoguerovy'avei ha'e kuery va'e regua ipyaukue, nomboaxyvei 'rã guive tyre'ỹ neĩ imeve'ỹ va'e kuery, mba'eta ha'e kuery ha'e javi heko vai va'e ikuai, joapo vai ha'e ijayvu vaikue-ikue va'e meme. Ha'e rami ete teĩ ndoaxai 'rã ipoxya, opo oupi teri 'rã imoiny.

18Mba'eta teko vai omomba 'rã heravy tata rami, omokanh'y 'rã juu'y ha'e juu rakuandy. Yvyra ka'aguy re ikuai va'e okaipa 'rã, hataxĩ arai huũ vaikue rami opu'ã ovy reve.

19SENHOR ixondaro reta va'e ipoxy ramo vvy opyta tapyĩ rami, ha'e 'rã heta va'e kuery ma nhuũ oapy pyrã rami ikuai. Avave rei nomboaxyvei ma 'rã guyvy kuery.

^P 9.11 “Rezim rovaigua kuery” he'ia ma Israel kuery re Assíria pygua kuery opu'ã aguã re ijayvu vy.

²⁰Mba'emo oiporu kuaa re oĩ va'e omokõmba ma teĩ okaruxeve 'rã. Oiporu kuaa e'ỹa re oĩ va'e ju omokõmba teĩ nonhandui 'rã. Ha'e vy peteĩ-teĩ ho'u 'rã oirũ kuery ro'okue.

²¹Manassés kuery omokõ 'rã Efraim kuery, ha'e 'rã Efraim regua ma Manassés regua ju 'rã omokõ. Ha'e gui ha'e kuery mokoĩve ma opu'ã 'rã Judá kuery re. Ha'e rami ete teĩ ndoaxai 'rã SENHOR poxya, opo oupi teri 'rã imoiny.

10 ¹Ha'e kuery va'e regua ojapo 'rã lei ha'eve e'ỹa ramigua nhombojexavai aguã rive. Nda'evei ete 'rã ha'e kuery pe, ²mba'eta opa marã oguereko 'rã iporiaukue'i, neĩ noipytyvõ ukai 'rã xevyguá kuery ojexavai rei va'e, oipe'apa 'rã imeve'ỹ va'e kuery gui, imondapa 'rã tyre'ỹ kuery gui.

³Ha'e rami rire teĩ ma mba'e nda'u peẽ kuery pejapo 'rã nhombopagaa ára py jexavaia mombyry gui ou jave py? Mava'e pe tu pejapukai 'rã penderepy aguã? Mamo tu ha'eve 'rã mba'emo pejou porã va'e penhomi aguã?

⁴Po rami anho 'rã ha'eve pendekuai aguã: pejero'a 'rã ombo'a pyre mbyte, e'ỹ vy pe'a 'rã omanogue mbyte. Ha'e rami ete teĩ SENHOR poxya ndoaxai 'rã, opo oupi teri 'rã imoiny.

Assíria pygua kuery rovai ijayvuague

⁵— Nda'evei ete 'rã Assíria pygua kuery pe, xepoxya rupi nhombopaga aguã amondouka va'ekue ri. Mba'eta yvyra ha'e kuery opo py oguereko va'e ma xepoxya aexa uka aguã ae.

⁶Xee amondouka ma heko vai va'e ha'e xembopoxya kuery rovai. Ha'e vy aipoa'e ha'e kuery gui imba'e rei-rei oipe'apa vy opyrõmba aguã, tape rupi yapo oĩ va'e re rami.

⁷Ha'e rami teĩ ha'e kuery ma ha'e rami e'ỹ oexa'ã, opy'a py ha'e rami e'ỹ oikuaa. Ha'e rami 'rãgue py opy'a re omoĩ heta regua omokanhymba ha'e omomba ete aguã.

⁸Mba'eta aipoe'i: “Xevyguá yvatekueve nda'u huvixave meme e'ỹ teve?”

⁹Calno tetã namombai ri ty'y Carquemis rami? Hamate tetã Arpade rami e'ỹ ri ty'y opyta? Ha'e Samaria tetã Damasco rami e'ỹ ri ty'y opyta?

¹⁰Xepo'aka ma tetã mba'emo ra'angaa oĩa re, Jerusalém ha'e Samaria py ikuai va'e gui ipo'akave va'ekue teĩ.

¹¹Ha'e gui Samaria ha'e mba'emo ra'angaa hexe ikuai va'e re ambovaipaague rami ae ju ndajapoi 'rã teve Jerusalém ha'e hexe ikuai va'e re?” he'i va'ekue.

¹²Ha'e nunga rupi Sião yvyty ha'e Jerusalém re SENHOR oipotaa rami nhombopagapa ma vy Assíria pygua huvixa ju 'rã ombopaga, opy'a py onhemboyvateve ha'e ojejou porã reiague re.

¹³Mba'eta aipoe'i rire: “Ha'e nunga ha'e javi xee ae po'akaa py ajapo, xe'arandu ha'e aikuaapa va'e vy. Ha'e rami vy amarka pyau amboae regua

kuery vvy, ha'e aipe'apa imba'e rei-rei va'ekue ha'e javi. Ipy'a guaxuve va'e rami aipe'a huvixa kuery henda py oñague gui.

¹⁴Aipe'apa amboa'e regua kuery mba'emo oguereko va'ekue. Guyra'i rupi'a oeja pyre pe'aa rami xee voi xemba'erã ajopy vvy jave rupi. Mava'eve nomboguyi opepo, neĩ naxëi'i guive", he'i va'ekue.

¹⁵Ha'e rami avi haxa nda'u ha'eve ri ava iporua gui ojejou porãve aguã? Vvyra kyxĩa nda'u ha'eve ri oiporu oiny va'e gui oikuaave aguã? Ha'e rami va'e rire ma vvyra rovi ha'e ae porua oinupã 'rãgue, ha'e vvyra rive opuã 'rãgue ava vvyra guigua e'ỹ va'e re.

¹⁶Ha'e nunga rupi SENHOR ixondaro reta va'e ombou 'rã mba'eaxy ha'e va'e regua avakue mbaraetea mombaarã, ikyrakueve meme teĩ. Ha'e kuery mba'emo ojou porã va'e omoendy 'rã, tata rami oapypa va'erã py.

¹⁷Mba'eta Israel kuery moexakãa ma omomba 'rã tata rami, peteĩ ára pyve Nhanderuete Iky'a e'ỹ va'e oapypa 'rã juu'y ha'e juu rakuandey Assíria vvy re ikuai va'e.

¹⁸Oapypa 'rã ha'e va'e regua ka'aguy ha'e mba'ety oiko porãve va'e teĩ. Omomba 'rã ha'e kuery nhe'ẽ ha'e hete, imba'eaxy vy ikangyve ovy va'e rami opyta peve.

¹⁹Ha'e va'e rire ma ha'e py ka'aguy re vvyra ho'ame va'e mbovy'i ete 'rã opyta, kyrígue teĩ oipapa vy ombopara kuaa 'rã mbovy paa.

²⁰Ha'e va'e ára Israel kuery Jacó ramymino okuave va'e ma ijukaare kuery re ndojeroviavei ma 'rã. Ha'e rami 'rãgue py ojerovia 'rã okuapy SENHOR Israel kuery ruete Iky'a e'ỹ va'e re anho.

²¹Ha'e rami vy Jacó ramymino kuery rembyrekue ojevyy ju 'rã Nhanderuete imbarate va'e pe.

²²Mba'eta peẽ Israel kuery, peẽ kuery aỹ peve ita ku'i ye'ẽ rembe rupigua rami pendereta teri teĩ amongue ete'i 'rã ojevyy. Mba'eta oiko 'rãe nhomombaarã teko porã rupigua, yy tyguaxua rami 'rã ou.

²³Mba'eta SENHOR ixondaro reta va'e nhomomba aguã re onhembopy'a ma voiague rami omoingo 'rã ha'e va'e vvy ha'e javi rupi.^q

²⁴Ha'e nunga rupi ae SENHOR ixondaro reta va'e aipoe'i:

— Xevygua kuery Sião re penderekoa va'e, pekyje eme Assíria pygua kuery gui vvyra rovi py penemoingo axy teĩ, ha'e Egito pygua kuery pendererekoague rami vvyra py pendeavyky rei teĩ.

²⁵Mba'eta are'i e'ỹ re opa 'rã peẽ kuery rombopagaa. Ha'e rami vy ha'e kuery ju amomba 'rã xepoxya rupi.

²⁶Ha'e rami vy SENHOR ixondaro reta va'e oinupã 'rã midianita kuery re ojukapaague rami, itaova Orebe py hi'aĩ va'e katy'i. Ye'ẽ áry rupi oupi ju 'rã opopoka Egito vvy re ojapoague rami.^r

^r 10.26 Orebe py Nhanderuete omomba raka'e midianita ruvixa kuery (Juízes 7.25). Ha'e gui Egito py ma Egito pygua kuery ju omomba ye'ẽ mbyte py (Êxodo 14.26-28).

^q 10.22-23 Romanos 9.27-28

27 Ha'e va'e ára pendekupe áry gui aipe'a 'rã ipoyi va'e, pendeaju'y gui aipe'a 'rã canga omoĩ mbyre. Ha'e nunga ma opẽ 'rã pendekyraa gui rive — he'i.

28 Ha'e gui ma Assíria pygua kuery ou 'rã Aiate py, ha'e oaxa 'rã Migrom rupi. Ha'e gui Micmás py ovaẽ vy omboguejy 'rã ovoyi.

29 Ha'e gui oaxa 'rã oje'oivy vyty pa'ũ rupi, ha'e oke 'rã okuapy Geba py. Ha'e ramo Ramá pygua kuery oryryipa rei 'rã okyje vy, ha'e Saul rekoague Gibeá pygua kuery ojavapa 'rã.

30 Galim re penderekoa va'e, pejapukai atã ke! Laís pygua kuery, pendu ke! Nda'evéi ete 'rã peẽ Anatote pygua kuery pe!

31 Ha'e gui Madmena re hekoa va'e kuery voi ojavapa 'rã oje'oivy, ha'e Gebim pygua kuery voi ojavapa 'rã oo jepe aguã.

32 Ha'e va'e árave Assíria pygua kuery opytu'u 'rã okuapy Nobe rekoa py. Ha'e gui ma opo oupi 'rã, Sião vyty memby kuery Jerusalém py ikuai va'e omongyje aguã.

33 Ha'e rami teĩ SENHOR ixondaro reta va'e ojaya 'rã vyvra rakã ikuai va'e. Ha'e rami vy oitypa 'rã vyvra yvatekueve, ha'e omo'vyvy'iimba 'rã onhemboyvateve va'ekue.

34 Haxa py oitypa 'rã vyvra ka'aguy regua. Ha'e ramo Líbano re vyvra ikuai va'e ho'apa 'rã imbaraete va'e oake'oa rami.

Jessé ramymino opena porã va'e rekorã re ijayvuague

11 1 Ha'e gui Jessé rembypykue gui oiko 'rã peteĩ hoky, hapytakue rapo gui oiko 'rã henhoĩ pyau jevy va'e.

2 Ha'e va'e re ma oĩ 'rã SENHOR Nhe'ẽ. Ha'e va'e Nhe'ẽ ma imo'aranduarã ha'e oikuaa ukapa va'e, imongetaa ha'e imbopo'akaarã, ha'e gui SENHOR kuua ukaa ha'e henonde ojererokyje aguã re imbo'ea.

3 Ha'e ramo ovya'ya reve 'rã oiko SENHOR renonde ojererokyjea rupi. Mba'emo oexa vy rive e'y 'rã oikuaa pota, ha'e mba'emo oendu vy rive e'y' nhomongeta 'rã.

4 Ha'e rami 'rãgue py teko porã rupi ete 'rã oikuaa pota iporiaukue'i re, ha'evea rami oepy 'rã iporiaukue'i vyv re ikuai va'e. Oayvu py rive 'rã ombopaga vyv re ikuai va'e vyvra rovi py rami, opytuẽ py rive ojuka 'rã heko vai va'e.

5 Ku'akuaa rami ojee omoĩ 'rã teko porã, ha'e joguereko 'rã ojeroviapy oikoa rupi.

6 Ha'e rami ramo vexa'i kuery reve aguarã ikuai porã 'rã, ha'e xivi ipara va'e teĩ kavara ra'y'i reve opytu'u 'rã okuapy joa py. Reõ reve vaka ra'y' ikuai 'rã peteĩ rami, kyrĩ'i va'e rive oguerekopa 'rã.

7 Urso reve vaka kuery okaru 'rã joa py, ha'e ta'y'i kuery opytu'u 'rã joa py. Reõ voi nhuũ re okaru 'rã vaka rami.

8 Kyrĩgue okambu'i va'e teĩ onhemboarai 'rã mboi ituia rupi, ha'e nokambuvei va'e ikua py opo'ẽ teĩ mba'eve ndoikoi 'rã.

⁹Mba'eta xevelygua vyvty icky'a e'ỹ va'e py ma ndoikovei ma 'rã mba'emo vai neĩ joapo vai va'e, mba'eta vvy jave re tynyẽ 'rã SENHOR oikuaa va'e, ye'ẽ renda ha'e javi rupi yy tynyẽa rami avi.

¹⁰Ha'e va'e ára ma Jessé rapokue gui oiko 'rã peteĩ henhoĩ pyau jevy va'e. Ha'e va'e ma opu'ã 'rã bandeira oupi imo'amy mbyre rami, oĩa katy ha'e javi regua kuery oexa vy oo aguã. Guexakãa re ae 'rã hekoa.^s

Israel kuery moexakãa oiko pyau va'erã re ijayvuague

¹¹Ha'e va'e ára SENHOR opo omokuave'ẽ 'rã oguerupa ju aguã ojeupegua kuery rembyrekue oejaague gui: Assíria vvy gui, Egito, Patros, Etiópia, Elão, Babilônia, Hamate ha'e ye'ẽ vyvry rupi vvy ikuai va'e gui.

¹²Peteĩ bandeira oupi 'rã vvy regua mbyte rupi ikuai va'e oexa aguã. Ha'e rami vy omboatypa 'rã Israel kuery vvy mboae re ikuaiague gui, ha'e Judá kuery oguerupa ju 'rã vvy apy jovaive irundy henda katy omoaĩa ague gui.

¹³Ha'e ramo Efraim kuery noenduvei ma 'rã ndajoayvuia, ha'e Judá kuery rovaigua kuery ha'e javi 'rã ndojouavei. Efraim kuery ndoayvu e'ỹvei 'rã Judá regua, ha'e Judá kuery voi nomoingo axyvei 'rã Efraim regua.

¹⁴Ha'e rami 'rãgue py jogueraa 'rã kuaray oikea katy filisteu kuery rovai opu'ã aguã. Jovai 'rã ipo'aka kuaray oua katy ikuai va'e re. Ha'e vy ojopy 'rã amboae kuery oguereko va'ekue-'ekue ha'e javi. Edom ha'e Moabe pygua kuery re voi ipo'aka 'rã. Amom pygua kuery voi ikuai 'rã hembiguairã.

¹⁵SENHOR omboypa 'rã ye'ẽ rakã Egito vyvry oĩ va'ekue. Yvytu atã ombou vy ipo'aka 'rã Eufrates yakã re voi. Ha'e rami vy omboja'o 'rã sete yakã raperã, ipy regua va'e teĩ oaxa aguã ha'eve va'e.

¹⁶Ha'e ixupegua kuery Assíria re opyta teri va'ekue pe oĩ 'rã peteĩ tape porã ojevvy aguã, Egito vvy gui Israel kuery oẽmba jave guare rami.

Israel kuery oguerupa jevy 'rã oporaei okuapy aguã re ijayvuague

12 ¹Ha'e va'e ára ma aipopeje 'rã: “ SENHOR, xee rogueroporaei, mba'eta xevy ndepoxy va'ekue ri aỹ oaxapa ma ndepoxyague. Ha'e gui aỹ ma xembovy'a ju ma.

²Nhanderuete ma xereraa jepea oiko. Hexe ajerovia 'rã akyje e'ỹ re, mba'eta SENHOR Nhanderuete xemombaraetea ha'e aroporaei va'e. Ha'e gui aỹ ma xereraa jepea ju oiko.

³Peju nhandereraa jepea re javy'a, yvu gui yy porã nhanoẽ vy javy'aa rami avi”, peje 'rã.

⁴Ha'e va'e ára aipo pejeve ju 'rã: “Peroporaei ke SENHOR! Pejapukai hery rupi, ha'e javi regua pe peikuaa uka hembiapokue. Hery yvate ete ramo penhogueroma'endu'a.

⁵Peroporaiei ke SENHOR, mba'emo porã ete ojapo rire. Yvy jave rupi toikuaapa ha'e nunga!

⁶Ha'e peẽ Sião pygua kuery voi pevy'a peporaiei reve, mba'eta Israel kuery rueteiky'a e'ỹ va'e penembyte oĩ va'e yvate ete ramo", peje.

Babilônia pygua kuery rovai ijavyague

13 ¹Kova'e ma Isaías mba'emo oexa reve Babilônia pygua kuery rovai avvu oendu va'ekue.

²"Eupi peteĩ bandeira vyvity ikatu rei va'e áry, ha'e ejapukai xondaro kuery pe ou aguã. Enoĩ ndepo py ha'e kuery oike aguã nhomoingo axya kuery retã rokẽ rupi.

³Mba'eta po rami xeavyu xevygua kuery pe, aenoĩmba xevygua xondaro kuery ipy'a guaxukueve, ha'e kuery nhombopaga aguã xepoxya rupi. Ha'e kuery ma xepo'akaa re anho 'rã ovy'a.

⁴Ha'e ramo vyvity áry onhendu 'rã heta va'e ojapukaia! Heta regua joe opuã aguã py nhomboaty okuapy. SENHOR ixondaro reta va'e oexa pota 'rã oxondaro kuery joe opuã aguã katy oo ta va'e re.

⁵"Mba'eta ha'e kuery ou 'rã vvy mombyrygua gui, yva apy guive 'rã ou SENHOR guembiporu opoxya oexa uka va'e reve, omomba aguã ha'e va'e vvy ha'e javi.

⁶Pejae'o ke, mba'eta ovaẽ ta ma SENHOR ára. Ipo'akapa va'e ombou 'rã nhomombaarã.

⁷Ha'e ramo pavẽ jyva na'imbaraetevei 'rã, avakue nda'ipy'a guaxuveipa 'rã.

⁸Onhemondyipa rei 'rã okuapy, ha'e kuery oendu 'rã haxy ogueroaxẽ peve. Kunha imemby raxy va'e rami 'rã ojepoka-poka. Joe-joe oma'ẽ 'rã okyje rei reve, ha'e hova pytãmba rei 'rã oxĩmba vy.

⁹"Ema'ẽ, ovaẽ ma ouvvy SENHOR ára. Ha'e va'e ma nanhomboaxyvei aguã ára, poxya rexa ukaarã, vvy omomba ha'e ojevavya va'ekue omokanhymba aguã vvy gui.

¹⁰Jaxy-tata ijaty va'e yva re ikuai va'e naendyvei 'rã. Kuaray oẽ ouvvy vyve pytũmba 'rã, jaxy voi naexakãvei 'rã.^t

¹¹Xee ambopaga 'rã vvy re ikuai va'e heko vaiague re, ha'e opa marã rei ikuai va'e ojevavyague re. Amomba 'rã ojevou porã rei va'e kuery onhemboyvatea, ha'e amo'yvyĩimba 'rã ojerovia rei va'e.

¹²Ajapo 'rã avakue ouro porãgueve gui ndaetaive aguã rami, ouro ete Ofir regua gui.

¹³Ajapo 'rã yva oryryipa aguã rami, ha'e vvy voi oryryi ete vy guenda gui ojepe'a aguã rami, SENHOR ixondaro reta va'e poxya gui, nhombopagapa ete aguã ára ovaẽ rã.

t 13.10 Mateus 24.29; Marcos 13.24-25

14 Ha'e kuery peteĩ-teĩ onha 'rã oje'oivy guaxu ijukaarã gui onha va'e rami, ha'e vexa'i kuery ija e'ỹ va'e rami. Peteĩ-teĩ ojevuy 'rã guetarã kuery rekoa katy, ojava 'rã oje'oivy ovyvy katy ae.

15 Ha'e gui ojou pyre-pyre ma oixyvõmbaa 'rã, ojopy pyre ma ojukapaa 'rã kyxe py.

16 Ha'e kuery oexaa py ta'y kuery omou'ũmbaa 'rã. Hoo gui oipe'apaa 'rã, ha'e ta'yxy kuery voi oguero'aa 'rã.

17 “Mba'eta Babilônia pygua kuery rovai xee ambou 'rã Média pygua kuery. Ha'e va'e kuery ma prata re nda'evei rei va'e'ỹ, neĩ ouro re voi ndoikuaa potai va'e.

18 Ha'e kuery guapa py ojukapa 'rã kunumigue. Neĩ kyrĩgue'i itui ramo'i va'e voi nomboaxyi 'rã, kyrĩ'i va'e oexa vy ndojuka e'yi 'rã.

19 Babilônia ma yvy regua ojou porãve ha'e caldeu kuery oguero'vy'ave va'ekue ri Nhanderuete omomba rã opyta 'rã Sodoma ha'e Gomorra rami.

20 Ha'e py ma avave ndopytaavei ma 'rã, noĩavei 'rã ha'e py. Neĩ árabe voi ha'e py ndoupivei 'rã ngoorã, ha'e vexa'i re opena va'e ndogueraavei 'rã guymba kuery ha'e py omongaru aguã.

21 Ha'e rami 'rãgue py vixo ka'aguy regua rive 'rã ikuai ha'e py, ha'e oogue ikuai va'e rupi urukure'a anho 'rã ikuai. Guyra nhandu rive avi 'rã hekoa ha'e py. Ha'e kavara ka'aguy regua opo-opo 'rã okuapy ha'e rupi.

22 Oo tuvixakueve rendakue rupi ma aguarã'i ha'e jagua-tuvy nhe'ẽ tema onhe'ẽ 'rã. Ha'e nunga oiko aguã ovaẽ ma ovy, oa'angaague ára ndarei 'rã.”

Babilônia tetã opa rã oguero'vy'a okuapy aguã re ijayvua

14 ¹Mba'eta teĩgue ju SENHOR omboaxy 'rã Jacó kuery, oiporavo nho 'rã Israel kuery. Ha'e rami vy ogueru ju 'rã ijyvy re ae. Ha'e kuery reve amboae yvy regua kuery voi ikuai 'rã, onhemoirũ 'rã okuapy Jacó kuery re.

²Heta regua ma Israel kuery ogueraa vy oguerojevuy 'rã ijyvy re. Ha'e gui SENHOR pegua yvy re ma Israel kuery ju oguereko 'rã yvy regua kuery guembiguirã. Yma rupi hexe hembigui ha'e ipo'aka va'ekue re ha'e kuery ju 'rã ipo'aka.

³Mba'eta ovaẽ 'rã Nhanderuete ou vy pamba'eapo poyiague gui penemombytu'u aguã ára, pejexavai reiague ha'e ipoyi va'e rupi amboae regua escravo rami pamba'eapoague gui.

⁴Ha'e va'e ára pevy'a rei 'rã Babilônia pygua huvixave re. Ha'e vy aipopeje 'rã:

“Pexa ke nhanemoingo axyare okanhy ra'ea! Opa ra'e nhanderereko axy reiague!

⁵Mba'eta SENHOR omopẽ ma heko vai va'e yvyra, omomba ma nhanemoingo axya po'akaa.

6 Ha'e kuery ma ipoxy vy amboae kuery oguereko axy va'ekue, jojukaa gui ndopytu'ui va'ekue guive. Opoxya rupi ipo'aka va'ekue yvy regua kuery re, opytu'u e'ỹ re oakykue monha jepi va'ekue.

7 Ha'e gui aỹ ma yvy jave rupi opytu'u, mby'a porã oĩ. Ha'e rami vy pavẽ oporaẽi okuapy ovy'a vy.

8 Yvyra cipreste ha'e yary Líbano re ikuai va'e voi ovy'a rei 'rã ndere. Ha'e vy aipoe'i 'rã okuapy: 'Ndee ndereitya ma rire avave rei ndouavei orerake'oarã', he'i okuapy.

9 "Pe yvy guy py manogue yvy re ma omyĩmba okuapy revaẽ taa oendu vy. Ha'e rami vy oẽmba 'rã jogueravy nerovaexĩ aguã. Nemovaẽ aguã opu'ãmba 'rã jogueravy yvatekueve ha'e huvixave yvy re ikuai va'ekue 'ãgue. Yvy regua ruvixa ikuai va'ekue opu'ã 'rã okuapy guenda py oĩa gui.

10 Ha'e vy ha'e kuery ha'e javi ijayvu vy aipoe'i 'rã ndevy: 'Ndee voi nanembaraetevei teve ra'e! Aỹ ndee voi ore rami ae ma repyta!' he'i 'rã okuapy.

11 Yvykua py ndereitya ma rejeyou porãveague gui, ha'e ixã reta va'e pu renduxe vaiague gui. Ha'e gui ndegu'ýry nderuparã oĩ va'e ma mberu ra'y anho, ha'e hevo'i anho 'rã neovãarã ikuai.

12 "Jaxy-tata ko'ẽ mbija rami rei va'ekue ri re'a ma yvate reĩague gui. Yvy re ju ndereitya, yvy regua kuery re ndepo'aka va'ekue ri.

13 Ndepy'a py ndee aipo're va'ekue: 'Xee ajeupi 'rã yva re peve. Ha'e vy aguapy 'rã apena aguã Nhanderuete pegua jaxy-tata áryve. Xepo'aka 'rã ainy yvyty nhomboaty aty oĩ va'e áry, pe kuaray ijapu'a'ia apy katy.

14 Ajeupi 'rã arai yvateve va'e áry, ha'e vy Nhanderuete yvateve va'e rami ete 'rã aiko', 're va'ekue.

15 Ha'e rami teĩ omanogue ikuaia py nemomboa 'rã, yvykua pukuvea py.

16 "Ha'e ramo omanogue ndereixa vy onhemondyipa rei reve oma'ẽ ngatu 'rã ndere. Ha'e vy ndere ijayvu vy aipoe'i 'rã okuapy: 'Kova'e ava e'ỹ teve yvy omboryryipa va'ekue, ha'e yvy jave re ikuai va'e oryryi aguã rami ojapo va'ekue?

17 Ha'e e'ỹ ri nda'u yvy jave re ojapo raka'e tekoa ve'ỹ opyta aguã rami, ha'e tetã mbovaipaare? Ha'e gui guembiguairã ogueraa va'ekue voi ndopoi raka'e ngoo katy ojevy aguã, he'i 'rã okuapy.

18 Ha'e gui amboae yvy regua huvixave ikuai va'ekue onhono porãa raka'e omboetea rupi, peteĩ-teĩ huparã va'ekue py ae.

19 Ha'e rã ndee ma nembojegarua vy nenhono porãa aguã ojo'o pyre gui mombyry nemomboa va'ekue yvyra rakã ojaya pyre rami rive. Ha'e gui nde'áry omomboa 'rã kyxe py ojuka pyre retekue, yvykua py ita reve opyrõa rire.

20 Ndee ma amboae kuery rami e'ỹ nanenhono porãai va'ekue, mba'eta yvy remomba ha'e ndevyguá kuery ae rejukapa rire. Tove heko vai va'e ramymino kuery rery re ta'ima'endu'aave eme.

21 Ta'y kuery voi tojukapaa tuu kuery heko vaiague re, ha'e kuery ju opu'ã vy vvy re ipo'aka e'ÿ aguã, ha'e vvy omonyẽ e'ÿ aguã ha'e kuery retã", peje 'rã pekuapy.

22 Ha'e gui SENHOR ixondaro reta va'e aipoe'i:

— Xee apu'ã 'rã ha'e kuery re, Babilônia vvy gui ambogue 'rã hery.

Amomba 'rã okuave va'ekue, ta'y kuery ha'e hamymino kuery ha'e javi guive.

23 Ha'e gui hetã ikuaiague ajapo 'rã yapo opyta aguã rami, ku'i rive ikuai aguã. Ha'e xee aipei 'rã yty peia nhomokanhymbaa va'e py — he'i SENHOR ixondaro reta va'e.

Assíria pygua kuery rovai ijavyuague

24 SENHOR ixondaro reta va'e oura vvy aipoe'i:

— Xee anhembopy'aa oiko 'rãe. Xee ajapo ukaa rami ae 'rã ojapoa.

25 Ha'e rami vvy amomba 'rã Assíria pygua kuery xevvy re ou va'ekue.

Xevyguá vvyty re apyrõ 'rã, Israel kuery re ha'e kuery po'akaague opa aguã, ha'e kuery voyi aipe'a aguã ijaxi'y áry gui.

26 Ha'e rami ae xee anhembopy'a vvy jave re oiko aguã. Kova'e ma xepo vvy regua ha'e javi áry rupi amokuave'ẽ va'e — he'i.

27 Mba'eta SENHOR ixondaro reta va'e ha'e rami aguã rami onhembopy'a ma rire mava'e tu omboaxa rive ta? Opo omokuave'ẽ imoiny rire mava'e tu ojapo 'rã omboapu'a ju aguã rami?

Filístia pygua kuery rovai ijavyuague

28 Ha'e gui huvixave Acáz omanoa ma'etÿ re ma pova'e ayvu aendu omombe'ua rã.

29 — Peẽ filisteu kuery, nda'evei pevy'a aguã penenupãaty vvyra opẽague pendu vvy rive. Mba'eta mboi omano va'ekue gui oiko 'rã amboae nda'eveive va'e, hupí'a gui ma oiko 'rã mboi opo va'e.

30 Ha'e gui iporiaukue'i ra'y jypyguá kuery re ma apena porã 'rã, oipotapa rei'i va'e kuery ma opytu'u porã 'rã okuapy. Ha'e rã pendera'y kuery re ma ajapo 'rã karuai gui omanomba aguã rami, ha'e pekuave va'ekue voi penemombaa 'rã.

31 Ndee tetã rokẽ, neraxẽ ke. Ha'e ndee tetã, ejapukai. Peẽ filisteu kuery ha'e javi, peryryipa ke. Mba'eta kuaray ijapu'a'ia katy gui ou 'rã hataxi rami, ha'e jipoi hyxy va'e gui ojepe'a va'erã — he'i.

32 Marã rami nda'u pembovai 'rã judeu e'ÿ va'e regua ayvu mombe'ua pe oporandu rã? Aipopeje 'rã: “ SENHOR Sião tetã ojapo rire ha'e py ae 'rã ixupegua kuery ojexavai rei'i va'e ojou onhemi aguã”, peje 'rã.

Moabe pygua kuery rovai ijavyuague

15 1 Po rami ma Moabe pygua kuery rovai ayvu ou va'ekue.

“Anhetẽ ete peteĩ pytũ pyve omombaa 'rã Ar tetã Moabe vvy re oĩ va'e. Quir tetã voi peteĩ pytũ pyve avi 'rã omombaa.

2 Ha'e gui Dibom tetã gui ha'e pygua kuery oẽ 'rã jogueravy ta'angaa pegua templo katy ojae'o aguã. Moabe pygua kuery ojae'o 'rã okuapy Nebo ha'e Medeba vvyty áry. Ha'e kuery ha'e javi 'rã oakã onhopi ha'e guendyva ojayapa reve oo.

3 Ao vaikue voxa guigua py onhemonde reve 'rã ikuai tape rupi. Ngoo áry ha'e tetã mbyte rupi haxê 'rã okuapy ojae'o vaipa reve.

4 Hesbom ha'e Eleale pygua kuery voi ojapukai avi 'rã. Jaza tetã peve 'rã onhendu. Ha'e nunga rupi Moabe pygua xondaro kuery voi ojapukai 'rã okuapy, ipy'a tytypa 'rã", he'i.

5 Xepy'a py xee voi ajapukai Moabe re nda'evei vy. Mba'eta ha'e kuery ojava 'rã Zoar tetã "Vaka ra'y mboapy ma'etỹ va'e" 'ea va'e peve. Ojae'o reve oẽ 'rã jogueravy Luíte vvyty re, ha'e tape Horonaim katy oo va'e rupi ojapukai nhendu 'rã nda'evei ete vy.

6 Mba'eta Ninrim re yy oĩ va'e tyta ma. Ipirupa ma nhuũ mymba rembi'urã, ha'e jai rogue nda'ipovei.

7 Ha'e gui ha'e kuery mba'emo omoĩ porã va'ekue, ojou ma vy omboyrupa va'ekue ha'e kuery ae ju 'rã ogueroaxa Salgueiros yakã rovai re.

8 Mba'eta ha'e kuery raxêa ma Moabe vvy ha'e javi rupi onhendu. Eglaim peve ete onhendu 'rã ojapukaia, ha'e Beer-Elim peve 'rã ojae'oa onhendu.

9 Mba'eta Dimom vvy rupi yakã ikuai va'e ma tynyêmba tuguy. Ha'e rami teĩ amoive ju 'rã Dimom mbopagaarã. Ha'e ramo Moabe gui oo jepe va'ekue ha'e vvy re okuave va'e ha'e javi re ou 'rã reõ.

16 ¹ Peraa uka ke vexa'i vvy re ipo'aka va'e peguarã. Sela gui peraa uka tekoa e'ỹa rupi Sião vvyty áry oĩ va'e pe.

2 Moabe memby kuery ma guyra'i haity gui omomboã rã onhemondyi ovy va'e rami ikuai Arnom yakã rugua rupi. Ha'e vy aipoe'i okuapy:

3 "Oremongeta ke, peikuaa pota orekuaia re, penhemoĩ oremokuaray'äärã, kuaray mbyte javegua rami. Oreyvy gui orepe'apaa ramo orenhomi ke, orerexa uka eme guive ronhemi va'ekue.

4 Tove penembyte ta'ikuai Moabe vvy gui oipe'a pyre, pendea py tonhemi imombaxea kuery gui", he'i okuapy. Ha'e gui ava ojerovia rei va'e okanhy ma ramo, nhomombaare noĩvei ha'e nhombojexavai va'ety vvy gui oo ju ma ramo

5 tenda openaaty py oĩ 'rã peteĩ teko porã rupi opena va'e. Davi ro openaaty py oĩ 'rã oikuaa potaa py ojeroviapy. Ha'e ma opena 'rã teko porã rupi, oikuaa pota voi 'rã joe.

6 Nhande kuery ma nhaendu Moabe pygua kuery onhemboyvate rei okuapya. Ha'e kuery ma amboae kuery gui onhemboyvateve ojejou porã rei vy, ipoxy rei guive. Ha'e rami teĩ ha'e kuery onhemboyvatea opa rive 'rã.

7 "Ha'e nunga rupi Moabe pygua kuery haxêmba 'rã peteĩ-teĩ Moabe re ipy'a vai vy. Mby'a vai rupi ipoãe 'rã okuapy, Quir-Haresete py uva pirukue ikuai jave ho'u va'ekue re ima'endu'a vy.

⁸Mba'eta Hesbom re mba'ety oĩ va'e ipirupa ma. Ha'e amboae regua huvixa kuery omomba uva rakã iporãve va'e Sibma pygua, Jazer ha'e tekoa e'ỹa peve oo va'ekue, ha'e gui oove vy ye'ẽ rovai re oaxa va'ekue.

⁹Ha'e nunga rupi xee voi ajae'o 'rã Jazer tetã pygua kuery Sibma re uvaty oĩ va'ekue re ojae'o okuapya rami. Peẽ Hesbom ha'e Eleale pygua, romoakỹ 'rã xerexay py. Mba'eta pendea py kuaray puku py uva'a oiko va'e oubiri va'e kuery ovy'a okuapy 'rãgue py onhendu nderovaigua kuery opuã vy ojpukaia.

¹⁰Opa ma vy'aa ha'e poraeia uvaty rupi onhendu va'ekue. Uvaty rupi avave rei ndoporaieivei ma, ndovy'a nhenduavei ma. Neĩ uva'a ma voi noubiriavei oubiriaty py. Mba'eta xee ajapo 'rã oubiri va'e kuery ovy'aa nonhenduvei aguã rami.

¹¹Ha'e nunga rupi xee voi Moabe re nda'evei vy xekuraxõ oryryi ixã reta va'e rami, Quir-Heres re voi xepy'a vai.

¹²Pexa 'rã Moabe pygua kuery vvyty ikuai va'e áry rupi ombojeroviaa py ikane'õmba rive rã, mba'eta ta'angaa oĩaty py oike vy onhembo'e rã noenduai", he'i.

¹³Ha'e va'e ayvu ma SENHOR yma ma voi Moabe rovai omombe'u uka va'ekue.

¹⁴Ha'e rã aỹ ma ijayvu jevy vy aipoe'i:

— Mboapy ma'etỹa py omba'eapo va'e oipapaa rami Moabe pygua kuery mba'emo oguerovy'a va'ekue ndojou porãavei 'rã, tetã pygua kuery mbovy e'ỹ va'ekue ha'e javi guive. Ha'e gui oo jepe va'ekue ma mboapy'i ete 'rã ikuai, ndaetavei neĩ na'imbaraetevei 'rã — he'i.

Damasco ha'e Efraim pygua kuery rovai ijayvuague

17 ¹Kova'e ma Damasco pygua kuery rovai ayvu ou va'ekue.

“Damasco tetã opyta 'rã tekoa ve'ỹ ha'e ombovaipa pyre rive.

²Aroer regua tetã ikuai va'e voi oejapaa 'rã. Ha'e py ma vexa'i kuery rive 'rã onheno, imondyiarã ndoikoi rã.

³Efraim py voi okanhymba 'rã oo ikorapa va'ekue, Damasco pygua huvixa openaa ha'e javi rupi avi. Ha'e gui Assíria pygua kuery okuave va'e ndaetavei 'rã, Israel kuery mba'emo oguerovy'ave va'ekue rami avi”, he'i SENHOR ixondaro reta va'e.

⁴“Ha'e va'e ára ma Jacó kuery mba'emo oguerovy'a va'ekue okanhy 'rã, ikyraa voi okanhymba 'rã.

⁵Ha'e kuery oipe'apaa 'rã, trigo mono'õa kuery hi'ygue ojopy vy hi'a omono'õa rami avi, Refaim yakã rugua rupi trigo omono'õague rami.

⁶Ha'e rami teĩ amongue henda py ete'i opyta 'rã hembyrekue'i, azeitona omono'õa ma rire rami: mokoĩ, mboapy azeitona opyta 'rã hovapy yvatevea re, irundy, e'ỹ vy peteĩ nhiruĩa hakã mbyte pyve oĩ va'e yvyra hi'a va'e re opyta va'e rami”, he'i SENHOR Israel kuery ruete.

7“Ha'e va'e ára ma avakue oma'ẽ ju 'rã Imoingoare re, ima'endu'a 'rã Israel kuery Ruete iky'a e'ỹ va'e re anho.

8Ha'e kuery noma'ẽvei 'rã altar opo py ae ojapo va'ekue re, ndoexaxevei 'rã okuã py ojapo va'ekue, mba'emo ra'angaa, neĩ altar mba'emo heakuã porã va'e oapyaty.

9Ha'e va'e ára ma Israel kuery gui ha'e kuery oejapa 'rã guetã ikorapa va'ekue. Ha'e ramo opyta 'rã peteĩ oguy ka'aguy re e'ỹ vy vvyty áry oeja pyre rami. Oĩ 'rã ombovaipa pyre rive,

10mba'eta Nhanderuede pendereraa jepea gui penderexaraipa vy napenema'endu'avei Itaova imbarate va'e penhemiaty re. Ha'e nunga rupi mba'ety porãve va'erã pejapo vy mba'emo renhoĩ mombyry guigua penhotỹ teĩ,

11penhotỹa árave yvate aguã, ha'e ko'ẽ ju ipotypa aguã rami pejapo teĩ hi'a opa rive 'rã jexavaia ára py, teko axy okueraa ve'ỹ va'e oiko jave.

12“Nda'evei etea gui vvy regua kuery hevovo rei 'rã, onhendu 'rã ye'ẽ onhendua rami, vvy regua kuery opoxya rupi onhendu 'rã ye'ẽ revovo rami.

13Ha'e kuery hevovo rei 'rã yai revovo rami, teĩ ha'e kuery pe Nhanderuede ijayvu ete 'rã, ha'e ramo ojavapa 'rã mombyry. Okanhymba 'rã mba'emo pirekue vvy'ã re oĩ va'e vvyty ogueroveve heravya rami, ha'e vvy rataxĩ vvyty hatã va'e oupi heravy va'e rami.

14Mba'eta pytũ ovaẽ ramo ha'e kuery oendu 'rã okyjea. Ha'e gui ko'ẽ e'ỹ mbove ndokuavei 'rã. Ha'e rami ae 'rã oiko nhandegui mba'emo oipe'apa ha'e imonda va'e kuery re.”

Etiópia pygua kuery rovai ijayvuague

18 1Nda'evei ete 'rã Etiópia vvy pe. Ha'e va'e vvy ma yakã rovai re vixo ipepo nhe'ẽ rei va'e ikuai.

2Ha'e pygua kuery omondouka 'rã oayvu mombe'uarã ye'ẽ rovai katy peve, jai rogue guigua kanoã py. Ha'e ramo ha'e kuery pe aipo're: “Peẽ ayvu mombe'ua kuery, tapeo pojava ke peteĩ regua yvateve ha'e ipire vera rei va'e ikuai py. Ha'e va'e kuery gui okyje 'rã mombyrygua kuery ha'e'i rupi ikuai va'e. Ha'e kuery ma ipo'akapa ha'e nhomou'ũmba va'e, ijyvýry rupi yakã oxyrya va'e.

3Ha'e gui peẽ kuery vvy jave re pendekuai va'e, vvy re pendekoa va'e ha'e javi, pexa 'rã vvyty áry bandeira oupia rã, ha'e pendu 'rã mimby guaxu omonhe'ẽa rã.

4Mba'eta SENHOR xe'vy aipoe'i: ‘Xee ma xerenda aĩa gui ama'ẽ vy akyrirĩ 'rã ainy ranhe kuaray hexakãa rupi haku nonhendu reia rami, ha'e mba'emo omono'õa ára kuaray aku-a rupi arai yxapy revegua oaxa oinya rami', he'i.

5Mba'eta uva omono'õa e'ỹ mbove ipoty ho'a vy hi'a ijaju ma ramo, ha'e gui mae ma imoaty'õa kyxe py ojaya 'rã hakã mombyry-mbyry oo va'e.

⁶Ha'e rami ae avi ha'e kuery oejapaa 'rã vvyty rupi guyra ha'e mymba vvy regua ho'upa aguã rive. Ha'e kuery retekue re uruvu okaru 'rã okuapy kuaray aku-a pukukue re, ha'e gui yro'ya pukukue re ma mymba vvy regua ju okaru 'rã hetekue re.

⁷“Ha'e va'e jave py ma SENHOR ixondaro reta va'e pe peteĩ regua yvateve ha'e ipire overa rei va'e ogueraa 'rã mba'emo ome'ẽ va'erã. Ha'e kuery gui ma mombyry ha'e'i rupi ikuai va'e okyjea, ipo'akapa ha'e nhomou'ũmba va'e, ijyvyry rupi yakã oxyrya va'e. Ha'e kuery voi mba'emo ogueraa avi 'rã SENHOR ixondaro reta va'e pe, Sião vvyty re hery oĩa py ae”, he'i.

Egito pygua kuery rovai ijayvuague

19 ¹Kova'e avvu ma Egito pygua kuery rovai ou va'ekue.

“Ma'ẽ, SENHOR ma arai inhakuã va'e áry rupi oiko vy ou oiny Egito vvy katy. Ha'e ramo henonde Egito re mba'emo ra'angaa ikuai va'e oryryipa 'rã. Egito pygua kuery voi nda'ipy'a guaxuveipa 'rã.

²Ha'e gui xee ajapo 'rã Egito pygua kuery joe-joe opu'ã aguã rami, peteĩ-teĩ opu'ã 'rã okuapy guyvy ha'e oirũ re. Peteĩ-teĩ tetã pygua kuery opu'ã 'rã amboae tetã pygua re, ha'e peteĩ-teĩ vvy guigua amboae vvy guigua re 'rã opu'ã.

³Ha'e ramo Egito pygua kuery nda'ipy'a guaxuvei 'rã onhe'ẽ py, nhomongetaa amboaxa rivepa ramo. Ha'e ramo ha'e kuery oporandu 'rã mba'emo ra'angaa pe, imba'ekuaa va'e, omanogue mboayvua ha'e imba'evyky va'e pe.

⁴Ha'e gui Egito pygua kuery amboaxa 'rã peteĩ huvixa nhomboaxy e'ỹ va'e po py, huvixave nda'evei ete va'e ha'e kuery re opena poyi va'erã pe”, he'i SENHOR ixondaro reta va'e.

⁵“Ha'e gui ma yy noĩvei rã Nilo yakã tyra 'rã, yakã ikuai va'e tyra avi 'rã.

⁶Yy rape ikuai va'e heakuã vaikue rei 'rã, ha'e Nilo py yakã'i ho'a va'e voi typave ovy 'rã opa peve. Ha'e ramo takua ha'e jai rogue ipirupa 'rã.

⁷Ha'e gui Nilo yakã yvryrupi nhuũ ikuai va'e ipirupa 'rã, ha'e py yakã'i ho'a va'e rembe rupi, ha'e ijyvyryrupi mba'emo onhotỹ mbyre ha'e javi. Yvyty ogueraapa ramo okanhymba 'rã.

⁸Ha'e nunga rupi pira mbo'aa rupi ikuai va'ekue ipoaẽ 'rã okuapy, ipytuẽ atã 'rã. Yy py pinda ha'e pira mbo'aa omombo va'e ikuera rei rive 'rã okuapy.

⁹Ha'e gui ajukue perirĩ'i apoa kuery ojexavai 'rã, mandyju gui ajukue apoa kuery voi.

¹⁰Yvatekueve ikangypa 'rã, hembiguai kuery voi iporiaupa 'rã okuapy.

¹¹“Anhetẽ ete ae Zoã tetã pygua yvatekueve nai'aranduvei. Faraó mongetaaty kuery hi'arandukueve teĩ ha'eve'ỹ rami rei omongeta 'rã.

Mba'exa tu peẽ kuery Faraó pe aipopeje ta: 'Xee ma hi'arandu va'e ra'y, yma ete huvixave oiko va'ekue ramymino aiko', peje ta?

12 Mamo tu ha'vy oĩ nemongetaa kuery hi'arandu va'ekue? Tove ha'vy ndevy ha'e kuery tomombe'u, toikuaa ukapa Egito pygua kuery rovai SENHOR ixondaro reta va'e ojapo taa.

13 Zoã pygua huvixa kuery ma hi'arandu e'ỹ va'e ikuai, Mênfis pygua yvatekueve teĩ ojekorepa okuapy. Mba'eta Egito regua joguerekoa kuery ojapo ojeupegua kuery ojavy aguã rami.

14 Mba'eta ha'e kuery py'a re SENHOR omoĩ na'inhakã porãvei aguã. Ha'e ramo ha'e kuery ju ojapo Egito pygua kuery ha'ev'e'ya rami ikuai aguã mba'emo ojapoa ha'e javi py, oka'u va'e ha'e ae ombojeyague py rive ho'a va'e rami avi.

15 Ha'e rami vy nda'vei 'rã Egito py mba'eve avave rei ojapoa aguã, inhakã neĩ huguai, pindo neĩ jai rogue voi.^u

16 "Ha'e va'e ára ma Egito pygua kuery kunha rami rive 'rã ikangypa. Ngyje gui oryrypa 'rã okuapy SENHOR ixondaro reta va'e gui, ha'e kuery rovai opo oupi reve omongyje ramo.

17 Ha'e gui Egito pygua kuery onhemondyipa 'rã okuapy, Judá vvy gui mba'emo omombe'ua rã oendu vy rive. Ha'e nunga re oikuaa pota vy nda'vei ete 'rã, okyje reia oendu 'rã SENHOR ixondaro reta va'e ha'e kuery rovai ojapo taa oikuaa vy.

18 "Ha'e va'e ára ma oĩ avi 'rã peteĩ nhiruĩ tetã Egito vvy re, Canaã pygua ayvu py ijayvu ha'e SENHOR ixondaro reta va'e rery rupi oura va'e kuery ikuai.^v Ha'e va'e regua peteĩ ma Tetã Kuaray hery va'erã.

19 "Ha'e va'e ára ma SENHOR peguarã ojapoa 'rã peteĩ altar Egito vvy mbyte py, vvy ja'oa rupi voi ita omopu'ã 'rã imo'amy SENHOR pe.

20 Ha'e va'e nunga oĩ 'rã Egito vvy regua kuery SENHOR ixondaro reta va'e re ima'endu'a aguã. Ha'e ramo SENHOR pe ha'e kuery ojapukai 'rã omoingo axy reia rã, ha'e ramo ombou 'rã heraa jepearã ha'e hepyarã.

21 Ha'e rami py SENHOR ojekuaa uka 'rã Egito pygua kuery pe. Ha'e ramo ha'e va'e ára Egito pygua kuery oikuaa nho vy omboete 'rã okuapy, ixupe ogueru 'rã guive mymba ha'e mba'emo aju ome'ẽ va'erã. Ha'e rami vy SENHOR pe anho 'rã onhemboayvu, ijayvuague ojapo ete 'rã guive.

22 SENHOR ombojexavai 'rã Egito pygua kuery, ha'e gui ombojexavai rive omoingo porã ju 'rã, mba'eta SENHOR pe ha'e kuery ojeko rerova 'rã. Ha'e ramo ha'e kuery ojapukaia re oikuaa pota vy omonguerapa 'rã.

23 "Ha'e va'e ára oĩ 'rã peteĩ tape Egito vvy gui Assíria peve oo va'e. Ha'e va'e rupi ma Assíria pygua kuery ou 'rã Egito py, ha'e Egito pygua kuery

^u 19.15 "Inhakã ha'e pindo" he'ia ma Egito pygua kuery va'e regua yvatekueve re ijayvu vy, ha'e rã "Huguai ha'e jai rogue" he'ia ma vvy'igueve re (9.14-15). ^v 19.18 Canaã ma judeu kuery ikuai.

ma Assíria katy 'rã oo. SENHOR pe Egito pygua kuery oporaei 'rã okuapy Assíria pygua kuery reve.

²⁴Ha'e va'e ára ma Israel kuery mboapy 'rã ikuai Egito ha'e Assíria pygua kuery reve. Yvy mbyte nhomoingo porãarã 'rã ikuai.

²⁵Mba'eta SENHOR ixondaro reta va'e ogueroayvu porã vy aipoe'i 'rã ha'e kuery pe: 'Ima'endu'a porãmby ta'ikuai xeveygua Egito pygua kuery, Assíria pygua kuery xepo py amoingo va'ekue, ha'e Israel kuery xevey guarã aiporavo va'ekue', he'i 'rã.'

Egito ha'e Etiópia pygua kuery escravo-rã heraapaa aguã re ijayvuague

20 ¹Ha'e gui Assíria pygua huvixave Sargão ma Asdode tetã katy omondouka guembiguai Tartã, joe opu'ã vy oipe'a aguã.

²Ha'e va'e ma'etÿa re ae SENHOR oayvu omombe'u uka Amoz ra'y Isaías pe. Ha'e vy aipoe'i:

— Tereo, ndeaxi'y áry gui emboi ajukue puku inhana rei va'e profeta pegua reiporu va'e. Emboi avi ndepy regua — he'i. Ha'e rami ojapo vy omboipa, ha'e ipy rei oikovy.^w

³Ha'e gui SENHOR aipoe'i:

— Guí rami xerembiguai Isaías mboapy ma'etÿ re ipire rei ha'e ipy rei oikovyague rami avi oiko 'rã Egito ha'e Etiópia pygua kuery re, mba'eta ikuaa ukaarã Isaías oiko.

⁴Mba'eta Assíria pygua huvixave ogueraapa 'rã Egito ha'e Etiópia pygua kuery escravo-rã. Kunumigue ha'e tujakue'i voi oje'oi 'rã ipire rei, ipy rei ha'e ho'oa ojekuaa rei reve, Egito pygua kuery oximba aguã rami.

⁵Ha'e ramo Israel kuery ha'e nunga oexa vy onhemondyipa rei, oximba rei 'rã okuapy Etiópia pygua kuery re ojerovia rire, ha'e Egito pygua kuery pe voi "Ipo'akapave va'e" he'i rire.

⁶Ha'e va'e ára ha'e va'e yvy re hekoa va'e kuery aipoe'i 'rã okuapy: "Pexa, evoko rami ete va'e ty'y oiko nhande kuery nharõ jakuapy va'ekue re, mba'eta ha'e katy ae jajava Assíria pygua huvixa gui, ha'e kuery nhandereraa jepe aguã tei! Mba'exa 'rã'vy jaa jepe?" he'i 'rã okuapy.

Babilônia pygua kuery rovai ijayvuague

21 ¹Kova'e ayvu ma ye'ë yvÿry tekoa e'ÿa oĩ va'e pygua kuery rovai ou va'ekue.^x Mba'eta kuaray puku-a katy gui yvytu vaikue ou va'e rami avi peteĩ ou 'rã vai tekoa e'ÿa gui, nhomongyjea kuery ikuaia gui ae.

²Ipoyi ete va'e xevey oexa ukaa po rami amombe'u va'erã: "Anhetë rupi e'ÿ ikuai va'e anhetë rupi e'ÿve 'rã ikuai, ha'e mba'emo mombaa rupi ikuai

^w 20.2 Isaías pe ijayvu escravo rami onhemonde aguã kaxõ py rive, ha'e kuery oikuaa aguã Egito ha'e Etiópia pygua kuery voi escravo ikuai 'rãa. ^x 21.1 Apy ma Babilônia tetã rovai ijayvu.

va'e nhomombave 'rã heravy. Elão pygua kuery, pepu'ã ke ha'e kuery re. Média pygua kuery, pejoko ke. Mba'eta xee amombytu'upa ma ha'e kuery ipoaeã", he'i.

³Ha'e nunga aendu vy xerye rupi haxy va'e anho aendu, xere tekoaxy ipo'aka ma imemby raxy va'e rami. Haxy rã ajepoka-poka vy naendu kuaavei rei, xekangya gui ndaexa kuaavei ma guive.

⁴Teko vai gui anhemondyi vy xepy'a tytypa. Pytũ xee arõ teĩ xemongyjaarã rive ju oĩ.

⁵Ha'e kuery omoĩ ma mesa, pyrõa rupi popẽ mbyre guive omoĩ, okaru ha'e oy'u okuapy aguã. Yvatekueve, pepu'ã ke, pereko katu hu'y joko.

⁶Mba'eta po rami SENHOR ijayvu xevy: "Tereo, emoĩ peteĩ oikuaa pota va'erã, ha'e tomombe'u ou va'e-va'e oexa vy.

⁷Ha'e gui kavaju árygua mokõ-mokoĩ ou ramo, e'ỹ vy mburika, camelo árygua kuery ou ramo oexa vy ke tojapyxaka porã", he'i.

⁸Ha'e ramo oikuaa pota va'e ojapukai 'rã guary rami: " SENHOR, torre oikuaa potaaty áry ára pukukue re ma apu'ã ha'amy, pytũ mbukukue re guive ha'ã anhangarekoa rupi.

⁹Pee ma avakue ou reta, kavaju árygua kuery mokõ-mokoĩ jogueru jekuaa", he'i. Ha'e gui teĩgue ju ojapukai vy aipoe'i: "Oitya ma, oitypaa ma Babilõnia tetã! Ha'e rami vy ha'e kuery ruete ra'angaa ha'ypa oupy vvy rupi", he'i.

¹⁰Ma'ẽ, xeretarã kuery! Ojyky ha'e oinupã mbyre penemoingoa, mba'emo moa'yĩaty rupi oĩ va'e rami rive! Ha'e ramigua SENHOR ixondaro reta va'e Israel kuery ruete gui aendu va'ekue ae amombe'u pëvy.

Dumá pygua kuery rovai ijayvuague

¹¹Kova'e ma Dumá pygua kuery rovai ayvu ou va'ekue. Seir vvy gui ojapukaia xevy: "Nhoarõa, mbovy hora ma tu nhaĩ pytũ py? Nhoarõa, mbovy hora ma tu?"

¹²Ha'e ramo nhoarõa ombovai 'rã: "Ovaẽ ma ouvy ko'ẽ, ha'e gui pytũ ju 'rã ou. Reporanduvexe vy ke eporandu. Any vy ejevvy, ha'e gui eju ju", he'i 'rã.

Arábia pygua kuery rovai ijayvuague

¹³Kova'e ayvu ma Arábia pygua kuery rovai ou va'ekue.

"Peẽ Dedã pygua kuery peguataa rupi Arábia ka'aguy re peaxa 'rã pekuapy pytũ."

¹⁴Peraa ke yy oy'uxe va'e kuery pe. Ha'e peẽ Tema vvy re pendekoa va'e, peraa ke mbojape ojava oje'oivy va'e pe.

† 21.13-17 Dedã (versículo 13), Tema (versículo 14) ha'e Quedar (versículos 16-17) ma Arábia vvy regua meme.

15 Mba'eta ha'e kuery ma ojukupaa ta rã ojava, kyxé oekyia ha'e guyrapa omoatãa va'e gui ojava va'e, ha'e opoxya rupi ha'e kuery re opu'ã va'e gui."

16 Mba'eta xevy pe SENHOR aipoe'iague rami: "Peteĩ ma'etỹ'a'i pyve omba'eapo va'e oipapaa rami okanhymba rã Quedar vyv re mba'emo porã oĩ va'ekue.

17 Hapa va'e kuery opave ovy 'rã, Quedar pygua ipy'a guaxukueve voi mbovy'i ete rã ikuai", ha'e rami ae SENHOR Israel kuery Ruete ijayvu rire.

Jerusalém pygua kuery rovai ijayvuague

22 1 Kova'e ayvu ma vvyugua mba'emo oexa ukaaty peguarã ou va'ekue. Mba'e tu oĩ ndea pygua kuery ha'e javi ngoo áry ojeupi okuapy aguã?

2 Ndee tetã renhendu porã riae va'ety, tetã oguerovy'a ha'e ovy'a rei va'e anho ikuaiaty reiko va'ekue ri! Ndea py manogue ikuai va'erã ma kyxé py ojuka pyre'ỹ, neĩ joe opu'ãa py e'ỹ ojukaa va'ekue.

3 Ndea pygua yvatekueve ojavapa vyvoi teĩ ombo'apaa guyrapa e'ỹ re. Ndea pygua ovaexĩa ma guive rã ombo'apaa, mombyry ma oo teĩ.

4 Ha'e nunga rupi aipoa'e: "Xere e'ỹ ke pema'ẽ, nda'vevei etea rupi ajae'ove aguã. Nda'vevei xembovy'a ju pekuapy aguã, xeretarã rajy kuery omombaa rire", ha'e.

5 Mba'eta kova'e ára ma hevovo, joguero'apa rei ha'e ndoikuaai reipa aguã ára SENHOR ixondaro reta va'e oa'anga va'ekue. Yvyugua mba'emo oexa ukaaty py ha'e nunga oiko 'rã. Ha'e ramo tetã kora oitya rã ojavukaia onhendu 'rã vvyty áry peve.

6 Mba'eta Elão pygua kuery hu'y ryrú reve ou ma okuapy, karóxa ha'e kavaju árygua kuery reve. Quir pygua kuery voi hu'y jokoa moĩ porãaty oipe'a vy ojopya heruvy.

7 Ha'e rami py peneretã vvyry rupi vvyugua iporãve va'e-va'e tynyẽ 'rã oiny karóxa anho, penerokẽ py kavaju árygua kuery voi opytapa ma okuapy.

8 Mba'eta oipe'apaa ma Judá pygua kuery repyarã va'ekue. Ha'e va'e ára penema'endu'a 'rã penembiporu oo vyvra gui ojapo pyre py pemoĩ porã va'ekue re.

9 Ha'e gui Davi rekoague tetã kora pexa pota vy ipa'ũ pejou reta 'rã. Ha'e vy pemboyru 'rã yy omboty pyre gui peru va'e.^z

10 Peipapa 'rã Jerusalém tetã py oo ikuai va'e, ha'e va'e regua peity 'rã tetã kora pemoatyrõ aguã.

11 Ha'e gui mokoĩ kora oĩ va'e mbyte pemboty 'rã ygua ymague gui yy ou va'e. Ha'e rami teĩ napenema'endu'ai 'rã yva pygua re, ha'e nunga ha'e javi ombou aguã re onhembopy'a va'ekue teĩ.

^z 22.9 Ha'e kuery omboyru yy hovaigua kuery ou rã guarã, yy oata e'ỹ aguã.

¹²SENHOR ixondaro reta va'e ijayvu ha'e va'e ára pejae'o aguã re, ha'e pendepy'a vai vy peneakã penhopĩmba, ha'e ajukue vaikue py penhemonde aguã re.

¹³Ha'e rami teĩ peẽ kuery pevy'a rei ha'e penderory rive anho teri pekuapy. Ha'e rami vy pejuka 'rã vaka, pejyryvi kyxĩ 'rã vexa'i. Pe'u 'rã xo'o, ha'e pey'u 'rã vinho. Ha'e rami vy aipopeje 'rã: “Jakaru ha'e jay'u, mba'eta koẽ rã nhamanomba 'rã”, peje pekuapy.^a

¹⁴Ha'e ramo xee aendua py SENHOR ixondaro reta va'e ijayvu. Ha'e vy aipoe'i: “Anhetẽ ae, guĩ rami ete pendeko vaia namboguei 'rã pemanomba peve”, he'i SENHOR ixondaro reta va'e.

**Sebna omo'vyvĩ'i aguã, ha'e rã Eliaquim ma
omboyvateve aguã re ijayvuague**

¹⁵Ha'e gui SENHOR ixondaro reta va'e aipoe'i:

— Epu'ã ke, tereo huvixave ro re opena va'ety Sebna oĩa py. Ha'e rami vy eporandu ixupe:

¹⁶“Mba'e tu apy oĩ? Mava'e tu ndevy upe va'e ojapo uka, apy ndevygua yvyra ruparã rejo'o aguã? Mba'eta apy vyty áry rejapo ndevygua yvyra ruparã, itaova re ndetui aguã.^b

¹⁷Ha'e rami avi SENHOR nemokanhy 'rã peteĩ ava imbaraete vaipa va'e rami. Ndejopy ratã vy

¹⁸nenhovã 'rã peteĩ nheovãa py. Ha'e vy bola rami nembojere 'rã heravy peteĩ vyv tuvixaa katy. Ha'e py ma remano 'rã. Ha'e py ae avi opa 'rã karóxa'i rejou porãve va'ekue. Ha'e ramo ndekáuxa nderuvixa ro pygua kuery oxĩmba 'rã okuapy.

¹⁹Xee romombo 'rã reĩaty gui mombyry. Roipe'a 'rã mba'emo rejapo aguã rami reikoague gui.

²⁰“Ha'e va'e ára ma aenoĩ 'rã xerembigui Eliaquim, Hilquias ra'y.

²¹Ha'e va'e ju amonhemonde 'rã ao puku remoĩ va'ekue py, ha'e neku'axãgue py amoku'axã 'rã. Ipo py ju amboaxa 'rã ndepo'akaague. Ha'e ramo oiko 'rã Jerusalém ha'e Judá pygua kuery rurã.

²²Ijaxi'y áry xee amoĩ 'rã Davi ro pe'aa. Ha'e rami rire amongue henda py oipe'a ramo avave rei nombotyavei 'rã. Ha'e gui omboty ri ramo avave avi ndoipe'aai ju 'rã.

²³Amoĩ atã 'rã yvyra rakua peteĩ henda oĩ atã aguã py rami. Ha'e ramo opyta 'rã nguu ro pygua kuery omboetepa aguã rami.

²⁴Hexe oĩ 'rã tuu ro py ikuai va'e ha'e javi re opena aguã, guetarã kuery, guamymino kuery, ha'e gui tembiporu kyrĩgueve, hy'a'i ha'e hy'a kua ikuai va'e re voi”, he'i.

^b 22.16 Ha'e va'e jave py ojejou porã rei va'e ha'e ae ruparã ojapo ma voi 'rã iporãve py, hexe ima'endu'a porãa aguã.

^a 22.13 1 Coríntios 15.32

²⁵Ha'e gui SENHOR ixondaro reta va'e aipoe'i: "Ha'e va'e ára yvyra rakua oekyia ju 'rã oĩ atãague gui. Oipe'aa ramo ho'a 'rã. Ha'e ramo hexe oupi pyre voi ho'apa avi 'rã", he'i. Po rami ae SENHOR ijayvu, 're 'rã.

Tiro pygua kuery rovai ijayvuague

23 ¹Kova'e ayvu ma Tiro pygua kuery rovai ou va'ekue.

"Kanoã guaxu Társis guigua py peguata va'e, pendepy'a vai ke, mba'eta peneretã ombovaipaa 'rã. Oo ikuai va'e noĩvei 'rã, neĩ kanoã onhembojaaty ma voi.^c Chipre vvy gui ha'e nunga omombe'ua.

²Ye'ẽ yv'ýry rupi penderekoa va'e, pekyrirĩmba ke. Pe'ẽ kuery ma Sidom tetã gui mba'emo pejogua vy perekopa rei, ye'ẽ rupi riaa pendekuai vy.

³Paraguaxu rupi ndevy guarã oguerua va'ekue mba'emo ra'yĩgue yy rape Egito re ikuai va'e ha'e Nilo yakã yv'ýry omono'õ va'ekue. Tiro tetã, ndea py ma vvy regua kuery mba'emo vendeaty oĩ va'ekue.

⁴Pe'ẽ Sidom pygua kuery ye'ẽ yv'ýry tetã ikorapaa py penderekoa va'e, pexĩmba ke, mba'eta ye'ẽ ijayvu vy aipoe'i: 'Xee naendui kyri va'e raxy, neĩ kyri va'e voi naikuavãi. Xee nambotujai avakue'i, neĩ kunhataĩgue voi nambo'ei', he'i.^d

⁵Ha'e gui Tiro pygua kuery re oiko va'ekue Egito py omombe'ua ramo ha'e pygua kuery voi oendu 'rã nda'evei etea.

⁶Ye'ẽ yv'ýry rupi pendekoa va'e, tapeo ke Társis katy pejae'o reve.

⁷Ha'e rami ete ri ty'o oiko xapy'a peneretã pejou porã rei va'ekue re, yma pejapo va'ekue teĩ, ha'e mombyry katy ju peo pendekoa aguã?

⁸"Ha'e gui mava'e nda'u Tiro pygua kuery re ha'e rami ete oiko aguã re onhembopy'a va'ekue? Mba'eta ha'e va'e tetã pygua ma heta regua pe ovende va'ekue akã pyxĩa. Ha'e pygua mba'emo joguaa rupi ikuai va'e ma yvatekueve meme, ha'e mba'emo vendea rupi ikuai va'e vvy jave rupi omboetepepy ikuai va'ekue.

⁹SENHOR ixondaro reta va'e ae onhembopy'a ha'e rami, omomba aguã pavẽ gui ojejou porãve va'e, ha'e omo'yvyĩ'mba aguã vvy jave rupi omboetepepy.

¹⁰Társis pygua memby kuery, peguata ke peovy peguataxea katy rei pendevvy rupi, Nilo yakã oxyrya rami. Ndoikovei 'rã pendejokoarã.

¹¹Mba'eta ye'ẽ áry rupi SENHOR opo oupi vy omoingo axy tetã ikuai va'e. Ha'e rami vy ijayvu Canaã re voi oo ikorapa va'e ombovaipaa aguã re.

¹²Ha'e vy aipoe'i: 'Aỹ ma Sidom pygua memby, nemoingo axya rire nerenduvei ma 'rã rejou porã reia. Epu'ã ke, tereo Chipre katy. Ha'e rami teĩ neĩ ha'e py voi nderejoui 'rã repytu'u aguã', he'i.

^c 23.1-2 Tiro tetã ma ye'ẽ yv'ýry oĩ kanoã guaxu onhembojaaty. Sidom voi ha'e kuery va'e regua retã. ^d 23.4 Tiro ha'e Sidom pygua kuery pe "Ye'ẽ ra'y kuery" ea va'ekue teĩ ha'e kuery okanhymba rire ye'ẽ "Xera'y kuery ndokuavei" he'i.

¹³ “Peikuaa pota ke caldeu kuery yvy re oiko va'ekue re. Ha'e pygua kuery ma kue'i peve peteĩ regua neĩ nda'ikuaivei va'ekue, ha'e ijyvy Assíria kuery ombovaipa va'ekue vixo tekoa e'ỹa rupigua rive ikuai aguã. Ha'e rami teĩ ha'e kuery ae torre ojapo vy ombovaipa raka'e Tiro pygua huvixave ro, ha'e vy omomba ete.

¹⁴ Kanoã guaxu Társis guigua py peguata va'e, pejae'o ke, mba'eta omombaa ma penhemiaty ikorapa va'ekue.

¹⁵ “Ha'e va'e ára rire ma Tiro tetã re hexaraia 'rã setenta ma'etỹ re, huvixave oiko puku-a ára peve. Ha'e gui setenta ma'etỹ opaa py ma Tiro re oiko ju 'rã kunha itavy rei va'e regua mboraie py oĩ va'e rami, po rami: ¹⁶ ‘Kunha itavy rei va'e hexaraipy, ejopy ju ke mba'epu ixã reta va'e, ha'e tereo tetã rupi. Eporaei porã ke, rembopu vy ke jovaive-ive tema eovy, ndere ima'endu'aa nho aguã’, ea va'e rami.

¹⁷ Mba'eta setenta ma'etỹ ojeupity maa py ma SENHOR omoingo porã ju 'rã Tiro tetã. Ha'e ramo ha'e kuery gueko vaia rupi ju ojouve 'rã oje'oivy. Ha'e rami vy yvy jave rupi itavy 'rã huvixave ikuai va'e reve.

¹⁸ Ha'e rami teĩ gueko vaia rupi ojou va'ekue SENHOR pe ae 'rã omboaxaa. Hepykue nomoĩ 'rã hyru py, neĩ nomoĩ porãi 'rã. Ha'e rami 'rãgue py hepykue opyta 'rã SENHOR renonde ikuai va'e pe, ha'e kuery ojou reta aguã ho'u va'erã, ha'e iporã va'e py anho onhemonde aguã.”

24 ¹ Ma'ẽ, SENHOR omomba 'rã yvy, ombovaipa ete 'rã. Amboae rami ojapo 'rã hi'áry rupi, ha'e omoaimba 'rã ha'e py hekoa va'ekue.

² Ha'e rami vy heta va'e kuery re mba'emo oiko va'e ma sacerdote kuery re avi 'rã oiko. Tembiguai kuery re oiko va'e ma ipatõ re avi 'rã oiko. Tembiguai kunha re oiko va'e ma herekoa re avi 'rã oiko. Mba'emo joguaa re oiko va'e ma mba'emo vendea re avi 'rã oiko. Mba'emo oiporuka va'e re oiko va'e ma iporua re avi 'rã oiko. Nhomboreve va'e re oiko va'e ma oreve va'e re avi 'rã oiko.

³ Mba'eta yvy ha'e javi rupi omombaa 'rã, hexe ikuai va'ekue oipe'apaa 'rã guive, SENHOR ae ha'e rami aguã re ijayvu rire.

⁴ Ha'e gui yvy jave rupi ipirupa vy overepa 'rã. Na'iporãvei ha'e ipirupa 'rã, yvy regua yvatekueve voi nda'eveive ovy 'rã.

⁵ Anhetẽ ae yvy iky'apa va'e itui hekoa va'e kuery káuxa, lei ha'e hekorã ome'ẽ mbyre rovai ikuai ramo, ha'e ombovaipa rive rire Nhanderuede guexeve guarã imarã e'ỹ va'e ojapo va'ekue.

⁶ Ha'e nunga rupi ayvu vai omokanhy heravy yvy, hexe ikuai va'e voi iky'a va'e meme ikuai. Ha'e nunga rupi yvy regua kuery oapypaa 'rã, mbovy'i ete 'rã okuave.

⁷ Vinho opa ovy, uva'y ikuai va'e voi ipirupa ma. Ha'e ramo opy'a py ovy'a va'ekue ipoaẽmba.

⁸ Opytu'upa pandeiro pu rupi ovy'a va'ekue, opa ovy'a nhendu ha'e ixã reta va'e pu rupi ovy'a va'ekue.

⁹Ndoporaieiavei 'rã vinho oy'u reve. Iro va'e oy'u va'e kuery pe ma iro raxa 'rã.

¹⁰Ha'e rire tetã oeja rive pyre ma ombovaipaa ete. Oo ombotypaa ramo avave rei nda'evevei ma oike aguã.

¹¹Ha'e kuery ojavukai okuapy tape rupi vinho re ojerure vy. Vy'a oĩ aguã va'ekue py pytũ vaikue rive oĩ, ovy'a va'ekue oipe'apaa ma rire vvy gui.

¹²Tetã rupi ma omomba pyre anho oĩ, tetã rokê voi ombovaipaa ma.

¹³Mba'eta ko vvy regua kuery ma mbovy'i ete okuave 'rã vvy re, azeitona'y gui h'a oipo'opaague rami, ha'e uva ono'õa ma rire nomono'õmbai'i va'ekue oeka jevya rami.

Heko porã va'e kuery ovy'a aguã re ijayvuague

¹⁴Ha'e gui okuave va'e kuery ma oporaiei nhendu 'rã ovy'a vy. Ye'ẽ guive SENHOR rexakã oguero'vy'a 'rã okuapy.^e

¹⁵Ha'e nunga rupi peẽ kuaray oua katy pendekuai va'e peroporaiei ke SENHOR, ye'ẽ vvy'ry penderekoa va'e voi peporaiei SENHOR Israel kuery ruete rery rupi.

¹⁶Ha'e ramo vvy apy gui nhaendu “Toguerovy'aa Heko porã ete va'e pe” oporaieia rã.

Heko vai va'e kuery okanhymba aguã re ijayvuague

Ha'e rami teĩ xee aipoa'e: “Xee ma ndavy'aia anho aendu, nda'evei ete xe'vy. Mba'eta anhetẽ rupi e'y'ũ ikuai va'e ma nhombotavya rupi ae 'rã ikuai”, ha'e.

¹⁷Ha'e nunga rupi vvy re penderekoa va'e, pendere ou 'rã ngyje, vvykua ha'e nhuã.

¹⁸Mba'eta ngyjea gui ojava va'e ho'a 'rã vvykua py, ha'e vvykua gui oẽ ramo nhuã ju 'rã ojura. Mba'eta yy yvate rupi ojoko pyre onhoẽmba 'rã, ha'e vvy yta ikuai va'e omyĩmba 'rã.

¹⁹Ha'e vy vvy opẽmba rei 'rã oiny, ha'ypa ha'e oryryi atã ete 'rã.

²⁰Vvy ho'apa rei 'rã ovy oka'u va'e rami, ovava 'rã kya okeaty rami. Vvy re hekoa va'e kuery reko vaia ma ipoyi ete ma oiny vvy re. Ha'e nunga rupi ho'a vy nopy'ãvei ma 'rã.

²¹Ha'e va'e ára SENHOR yva re ranhe ombopaga 'rã yva re ikuai va'e, ha'e gui vvy re ju ombopaga 'rã huvixave kuery vvy regua.

²²Ha'e kuery omono'õmba 'rã monde py ho'a va'ekue rami. Ha'e vy ombotypa 'rã nhuã py. Mbovy ára re rei ve'y'ũ ma rire teĩ ombopagapa 'rã.

²³Jaxy oxĩmba vy naendyvei 'rã, kuaray voi okanhy 'rã SENHOR ixondaro reta va'e ou ramo Sião vvyty áry opena aguã Jerusalém tetã py. Ha'e rami vy ojeupegua ruvixa kuery oexaa py oexa uka 'rã guexakãa.

^e 24.14-16 Apy ma ijayvu heko porã va'e kuery oo jepe vy ovy'aa re.

SENHOR nhomboaxya ogueroporaeiague

25 ¹SENHOR, ndee ma Xeruete. Xee romboete ha'e aroporaei 'rã nderery, neremiapokue iporã ete ramo. Yma rupi ndeayvuague anhetẽ ete ha'e ojeroviapy va'e meme rupi reiko.

²Mba'eta tetã ikuai va'e rembovaipa rire itaty rive opyta, tetã imbaraeete va'e teĩ tekoague rejapo. Yvy mboae regua tetã voi tetã ve'ỹ meme opyta, nomoatyrõavei ma 'rã.

³Ha'e nunga rupi yvy regua imbaraetekueve nembroete 'rã okuapy, ha'e tetã pygua nhomoingo axy reia rupi ikuai va'ekue okyjepa 'rã ndegui.

⁴Mba'eta renhemoĩ iporiaukue'i onhemi aguã, oipotapa rei'i va'e onhemi atyrã reiko ikuai axy rã, yvytu atã gui renhomi aguã, ha'e kuaray aku gui kuaray'ã rami. Mba'eta joguereko axy va'e poxya ma tetã kora re yvytu atã oipejua rami ou,

⁵ipiru reia rupi kuaray ojope raxy rami avi. Ha'e rã ndee ma remomba 'rã yvy mboae regua poxya. Mba'eta arai huũ va'e kuaray aku ojokoa rami avi ndee remokyrirĩ 'rã joguereko axy va'e kuery ovy'a reia rupi oporaeia.

⁶Ha'e gui kova'e yvyty re SENHOR ixondaro reta va'e ojapo 'rã peteĩ ngaru guaxu yvy regua kuery ha'e javive pe, ngaru vinho ymague oĩa, ha'e hy'a xo'o kyra ha'e vinho xiĩ porã va'e ikuaia.

⁷Kova'e yvyty re ombovaipa 'rã ajukue heta va'e kuery ojao'iague, ha'e yvy regua kuery ha'e javi rexa mbotyarã omoĩa va'ekue.^f

⁸Ha'e rami vy omomba 'rã manoa po'akaa raka'e rã peve. SENHOR Nhanderuete texay omombirupa 'rã pavẽ rova gui, ha'e ojapo 'rã ixupegua kuery oxĩague noenduvei aguã rami yvy jave rupi, SENHOR ae ha'e rami ijayvu rire.^g

⁹Ha'e va'e ára aipo'ea 'rã: “Upe ma Nhanderuete nharõ jakuapy va'ekue. Ha'e ae ma nhanderepy 'rã. Upe va'e ma SENHOR nharõ jakuapy va'ekue. Ha'e nhandereraa jepe ramo jaroporaei ha'e jarovy'a 'rã”, 'ea 'rã.

¹⁰Mba'eta kova'e yvyty re SENHOR omoĩ 'rã opo. Ha'e rã Moabe yvy re ma opyrõmba 'rã, mba'emo pire mba'emo repoxi re nhapyrõmbaa rami.

¹¹Ha'e nunga mbyte gui ma ha'e kuery okuave'ẽ 'rã, o'yta va'e o'ytaa rupi okuave'ẽ-ve'ẽa rami. Ha'e rami teĩ SENHOR omomba 'rã onhemboyvate reia, okuave'ẽ teĩ.

¹²Oitypa 'rã tetã kora yvate ha'e imbaraeete va'ekue. Ombovaipa 'rã, oitypa 'rã yvy rupi yvy ku'i opyta peve.

SENHOR opena ramo ojerovia etea rupi oporaeiague

26 ¹Ha'e va'e ára ma Judá yvy rupi oporaeia 'rã po rami: “Nhaneretã ma imbaraeete ete. Ikora ha'e torre nhanhemi aguã ma Nhanderuete ae omoĩ nhandereraa jepearã.

^f 25.7 Apy ma ijayvu manoa po'akaa SENHOR ombovaipa aguã re (1 Coríntios 15.54-58).

^g 25.8 1 Coríntios 15.54; Apocalipse 7.17; 21.4

2 Peipe'a ke okẽ yvy regua kuery heko porã ha'e ojeroviaa rupi ikuai va'e oike aguã.

3 Ndee SENHOR, rembopy'a porã riae 'rã ndere ojerovia aguã omoĩ atã va'e.

4 Pejerovia riae ke SENHOR re, mba'eta Nhanderuede ma itaova imarã e'ỹ va'e oiko.

5 Ha'e oitypa 'rã yvy'ã áry tetã oĩ va'e pygua kuery. Oity vy omo'yvyĩ'i 'rã yvy re, yvy ku'i opyta peve.

6 Ha'e ramo opyrõa 'rã opy py. Oiko axy rei'i va'e ha'e iporiaukue'i ae 'rã opyrõmba.

7 "Heko porã va'e uguataa ma ijoja porã rei va'e meme. Ndee ndereko porã va'e ae rembojoja porã 'rã heko porã va'e oiko aguã.

8 SENHOR, roarõ rokuapy reipotaa oiko aguã. Orep'y'a re oĩ nderery re orema'endu'a riae aguã.

9 Xenhe'ẽ py pyávy xepytuẽ atã ndere. Xenhe'ẽ ha'e xepy'a py roeka riae aikovy. Mba'eta yvy re reipotaa oiko ramo mae ma yvy regua kuery oikuaa 'rã teko porã rupi ikuai aguã.

10 Mba'eta heko vai va'e remboaxya rexa uka teĩ ha'e kuery ndoikuaai 'rãe teko porã rupi ikuai aguã. Ha'e kuery ma heko porã va'e ikuaia rupi teĩ gueko vaia rupi tema ikuai, ndoikuaa potai 'rã SENHOR yvatea re.

11 SENHOR, ndepo reupi reiny teĩ ha'e kuery ndoexai. Ha'e rami teĩ ndevygua kuery repy ramo ha'e kuery oexa vy oxĩmba 'rã. Ndepoxya rupi emokanhymba nderovaigua kuery.

12 Ha'e rã orevy pe ma SENHOR, eme'ẽ ke mby'a porã, mba'eta mba'emo rojapo va'e ha'e javi ma ndee ae rejapo orevy.

13 SENHOR Oreruete, huvixa kuery mboae orere ipo'aka va'ekue, teĩ nderery anho 'rã ore rogueroporaie.

14 Ha'e kuery omanomba ma, ndoikove jevyi 'rã guive, hi'ãgue rive nonhemboetevei 'rã. Ha'e rami aguã ae rembopaga vy remomba ete. Rejapo ha'e kuery re na'ima'endu'aavei aguã rami.

15 Ha'e rã ndevygua kuery ma remboetave 'rã. SENHOR, ndevygua kuery remboetave ramo nemboetepa. Ijyvy voi rembotuvixave heravy.

16 Ha'e kuery ojexavai vy ndereka 'rã. SENHOR, ha'e kuery remo'arandu ramo onhembo'ea re 'rã ikuai.

17 Kunha hye guaxu'i va'e oikuavã'i aguã ovaẽ rai'i ma ramo ojepoka-poka ha'e haxy rã haxẽ 'rã, ha'e rami ae avi ore voi orekuai va'ekue nerenonde, SENHOR.

18 Mba'eta ore voi roguereko'i ma, rojepoka-poka haxy ramo oiko aguã, ha'e rã roguereko'i va'ekue ma vvytu rive. Ha'e rami vy ore ma yvy re ndoroguerui jogueraa jepearã, ndorojapo kuaai yvy re oikoave aguã rami.

19 Ha'e rami teĩ penderegua omano va'ekue oikove ju 'rã, onhemboetepa ju 'rã, xeretekue voi. Yvy ku'i guýry pendekuai va'e, pemyĩ ke, ha'e pevy'a.

Orerueete, ndeguigua ae nhomoingovearã rembou, ko'ë rai'i jave yxapy remboua rami avi. Ha'e ramo vvy gui oikove ju 'rã omano va'ekue.”

²⁰Ha'e nunga rupi xeretarã kuery, tapeo ranhe, peike opy ja'o'i py, ha'e pemboty okë peike rire. Penhemi ranhe xapy'a'i, ipoxya oaxa peve.

²¹Mba'eta SENHOR oë 'rã ovy oĩaty gui, vvy regua kuery ombopaga aguã heko vaiague re. Ha'e gui vvy re ojekuaapa 'rã tuguy omoë mbyre, ndojao'ivei ma 'rã omano va'ekue.

Nhanderueete ojepegua kuery oayvu vy ogueraa jepe aguã re ijayvuague

27 ¹Ha'e va'e ára SENHOR ombopaga 'rã teju-jagua mboi inhakuã va'e, teju-jagua mboi ikarê-karê va'e. Okyxe hatã va'e, tuvixa ha'e imbaraeete va'e py 'rã ojuka. Ojuka avi 'rã vixo tuvixa va'e ye'ë rupigua.

²Ha'e va'e ára SENHOR aipoe'i 'rã: “Peroporaie uva he'ë va'e 'y.

³Xee SENHOR ma ha'e va'e re apena riae amoakỹ vy, avave rei ojapo vaia e'ỹ aguã apena aikovy, ara py ha'e pyávy.

⁴Xere ma noĩ ha'e nunga pe xepoxya. Ha'e gui juu e'ỹ vy juu rakuandy xerenonde hi'ai va'e rire ma apu'ã 'rãgue hovai, apypa vyvoi 'rãgue.

⁵Ha'e rami e'ỹ vy tove ha'e kuery tojepy uka xevy xepo'akapa va'e ramo. Xereve peteĩ rami ta'ikuai. Tá, tojapo xereve peteĩ rami orekuai aguã”, he'i 'rã.

⁶Ha'e gui raka'eve rã Jacó kuery hapo porã 'rã, Israel kuery hoky vy ipoty 'rã. Ha'e rami vy vvy jave re tynyë 'rã hi'a.

⁷Xapy'a rei nda'u SENHOR ju omoingo axy ri Israel kuery imoingo axyare omoingo axyague rami? Xapy'a rei nda'u ha'e kuery va'e regua ojuka ri ijukaare ojukaague rami?

⁸Any teve! Ha'e rami 'rãgue py escravo-rã ogueraa ukaa py rive omoingo axy. Oipeju ratã reve omondouka yvytu kuaray oua katy guigua oipejua rami.

⁹Ha'e gui po rami ojao'i 'rã Jacó kuery heko vaiague, po rami oikuaa uka 'rã ojevavyague omboguepa maague: Mba'eta ita ha'e kuery altar re oĩ va'e ha'e javi SENHOR omboa'ypa 'rã ita cal ha'ykue-'ykue'i rami. Ha'e ramo nomopu'ãvei ma 'rã ta'angaarã vvyra gui ojapo va'ekue, neĩ altar heakuã porã va'e oapy atyrã voi.^h

¹⁰Mba'eta tetã ikorapa va'ekue ma ha'e ae'i opyta, omboyke ha'e oejapa pyre, tekoa e'ỹa rami. Ha'e py ma vaka ra'y kuery rive 'rã okaru, onheno ha'e ho'upa hoky.

¹¹Ha'e py hakã ikuai va'e ipirupa ramo omopẽmbaa 'rã. Ha'e ramo kunhague ou vy omoi 'rã tata py. Ha'e rami oiko 'rã kova'e kuery o'arandua rupi e'ỹ ikuai rire. Ha'e nunga rupi ijapoare noenduvei 'rã omboaxya, imoingoare ndoperdoavei 'rã.

¹²Ha'e va'e ára SENHOR oipo'o 'rã mba'emo ra'yĩ Eufrates yakã guive Egito katy'i yakã'i oĩ va'e yv'ýry peve. Ha'e rami vy peẽ Israel kuery pendeporavo 'rã peteĩ-teĩ.

¹³Ha'e va'e ára ma omonhe'ëa 'rã peteĩ mimby guaxu. Ha'e ramo Assíria vvy rupi okanhygue rami ikuai va'e, ha'e Egito vvy katy omondoukapa pyre voi ojevypa ju 'rã. Ha'e vy omboete 'rã okuapy SENHOR Jerusalém py, vvyty iky'a e'ý va'e áry.

Efraim kuery ombopaga aguã re ijayvuague

28 ¹Nda'vevei ete 'rã Efraim kuery retã oka'u va'e kuery ikuaiia “Coroa” 'ea va'e pe. Ha'e nunga ma yvoty iporã va'ekue teĩ ipirupa 'rã, vvy'ã re oĩ vvyugua vinho gui oka'u rei va'e ikuaiia áry.ⁱ
²Mba'eta SENHOR oiporavo peteĩ ava ipy'a guaxuve ha'e ipo'akapa va'e. Ha'e va'e ma amandau ho'a xapy'a va'e rami 'rã ou, vvyty vaikue omomba va'e rami, oky vvyty reve yy omonyẽ vyvoi va'e rami oitypa 'rã vvy py.
³Ha'e va'e ma opyrõ 'rã Efraim kuery oka'u va'e coroa oguerovy'a va'ekue re.
⁴Ipoty ipiru va'ekue ma ha'e kuery ojou porã va'e vvy'ã re vvyugua opa mba'e oiko porãa áry oĩ va'e, ha'e va'e ma figo ijajua ára py e'ý ijaju va'e rami opyta, mba'eta amongue oexa vai-vai'i vyve oipo'o vy ho'upa vyvoi 'rã.
⁵Ha'e va'e ára ma SENHOR ixondaro reta va'e ae 'rã oiko ojepegua okuave va'e kuery coroa oguerovy'a va'e, ipotypa ha'e iporã ete va'e.
⁶Inhe'ë oĩ 'rã joe opena oiny va'ety mo'aranduarã anhetẽ rupi oikuaa pota kuaa aguã, ha'e ngovaigua kuery tetã rokẽ gui omoanha va'e mombaraetearã.

Jerusalém pygua kuery rovai ijayvuague

⁷Ha'e rami teĩ kova'e kuery voi ho'a-o'a 'rã okuapy vinho gui, nopu'ã ho'amy kuaavei 'rã iro va'e gui. Sacerdote ha'e profeta kuery voi ho'a-o'a 'rã iro va'e gui, vinho pe 'rã ojeity uka. Neĩ opu'ã ho'amy aguã voi nda'vevei 'rã iro va'e gui. Ha'e nunga rupi ha'e kuery ojavy 'rã mba'emo oexa ukaa rã ndoexa kuaa porãi vy, ha'e onhepyxanga 'rã joe oikuaa potaa py.
⁸Mba'eta ha'e kuery mesa ha'e javi rupi ombojevuyague anho oĩ, iky'a e'ýa noi.
⁹Ha'e ramo xe'vy oporandu rive vy “Mava'e tu rembo'e ta 'arandu re?” he'i okuapy. “Mava'e pe tu reikuaa uka ta rendu va'ekue? Xapy'a rei nda'lu nokambuvei va'e ixy kã gui omboia ramo'i pyre pe ri reikuaa uka?”

ⁱ 28.1-4 Efraim kuery retã ma Samaria. Peteĩ vvyugua yv'ýry oĩ vvy'ã re, ikorapa va'e guive. Ha'e nunga rupi jaexa rã coroa rami ojekuaa, e'ý vy yvoty rami. Ha'e pygua kuery ma oka'u rupi anho ikuai. Ha'e kuery judeu regua ikuai teĩ Nhanderuete nomboetevei okuapy. Ha'e ramo ha'e kuery rovai Nhanderuete ombou Assíria pygua kuery omomba aguã.

¹⁰Mba'eta orembo'eague áryve orembo'e riae 'rã, orembo'e-mbo'eva tema. Reikuaa ukaague áryve reikuaa uka riae 'rã, reikuaa ukaague ramive reikuaa ukave tema. Mbovy'i 'rã apy ndeayvu, ha'e mbovy'i avi 'rã upe py ndeayvu”, he'i okuapy xeivy.

¹¹Ha'e nunga rupi xeretarã kuery pe SENHOR ijayvu 'rã ijayvu kuaa porã e'y va'e rami, ayvu mboae rupi guive.

¹²Ha'e kuery pe aipoe'i va'ekue: “Kova'e ma aikuaa uka pepyту'u aguã, ikane'õ va'e pe ame'ẽ 'rã opyту'u aguã. Kova'e ae ma pepyту'u aguã ame'ẽ va'e”, he'i rire teĩ ha'e kuery noendu potai.^j

¹³Ha'e rami rire ha'e kuery pe SENHOR ayvu ou 'rã po rami: “Penembo'eague áryve 'rã penembo'e, penembo'ea ramive penembo'eva tema. Oikuaa ukaague áryve oikuaa uka 'rã, oikuaa ukaague oikuaa ukave tema 'rã. Mbovy'i 'rã apy ijayvu, ha'e mbovy'i avi 'rã upe py ijayvu”, he'i 'rã. Ha'e rami vy ha'e kuery oje'oiã rupi ho'apa aguã guakykue katy, opẽmba ha'e ojejurapa vy onhemoĩ vai aguã.

¹⁴Ha'e gui peẽ avakue penhombojaru reia rupi Jerusalém pygua kuery re pendepo'aka va'e, pendu ke SENHOR ayvu.

¹⁵Mba'eta aipopeje: “Ore ma manoa ha'e yvyra rupa reve rojapo orepe'a e'y aguã. Ha'e rami rire yy oxyry atã va'e rami orenupãarã ou teĩ ndorerupityi 'rã, mba'eta ronhemi aguã ma roguereko apu, ronhombotavya py ae 'rã ronhemi”, peje.

¹⁶Ha'e nunga rupi SENHOR Nhanderuete aipoe'i: “Ha'e gui xee ma peteĩ ita amoĩ Sião py, ita oiporavo pyre, ovare ete va'e, iporãvea py amoĩ atã va'e. Ha'e va'e re ojerovia va'e ma ndojapurai 'rã.^k

¹⁷Ha'e gui xee amoĩ 'rã ha'evea rami oikuaa pota va'erã metro rami, ha'e teko porã ma prumo rami 'rã aikuaa uka penera'ãarã. Ha'e rã apu penhemiague ma amandau ombovaipa 'rã, yy ogueroxyrypa 'rã penhemiaty”, he'i.

¹⁸Ha'e ramo manoa reve pejugueroayvuague oaxapa rive 'rã, yvyra rupa reve pendeayvuague ndoikovei 'rã. Ha'e gui yy rami penenupãarã ou vy penemou'ũmba 'rã.

¹⁹Ha'e nunga oaxa nhavõ pendereraa 'rã. Ko'ẽ nhavõ oaxa 'rã, pytũ nhavõ guive. Ha'e nunga oendu va'e okyjepa rei 'rã.

²⁰Mba'eta ha'e nunga tupa ma ijapu'a'i ete ramo nda'evei 'rã hi'áry avave rei onheno aguã. Nheovãa voi ipo'i'i ete ramo avave rei nda'evei 'rã onheovã aguã.

^k 28.16 Ha'e va'e ita omombe'u porãve Romanos 9.33–10.11 ha'e 1 Pedro 2.4-8 py, Jesus reko re ijayvu vy.

^j 28.11-12 1 Coríntios 14.21

21 Mba'eta SENHOR opu'ã 'rã Perazim yvyty áry rami, opoxya oexa uka 'rã Gibeão yvyugua py rami,¹ ojapo aguã guembiapo ojapo va'ety e'ỹ, ha'e nhaendu va'ety e'ỹ teri.

22 Ha'e nunga rupi aỹ pendeayvu vaikue-ikueve eme, corrente pendepokua ratãve heravy e'ỹ aguã. Mba'eta SENHOR Nhanderuete ixondaro reta va'e gui aendu penemombaarã ou aguã re ijayvu rã. Ha'e nunga ma pendeivy ha'e javi re oiko 'rãe.

Nhanderuete opa mba'e py hi'arandua re ijayvuague

23 Peipe'a ke pendeapyxa, ha'e pendu xeayvua. Peikuaa pota porã xeayvua pendu kuaa aguã.

24 Xapy'a rei nda'u vvy oikaraĩ va'e koẽ nhavõ 'rã ri oyvy oikaraĩ riae mba'emo ra'yĩ omoaĩ aguã? Koẽ nhavõ 'rã ri ty'y oyvy ojo'o ha'e oikaraĩa rupi ikuai?

25 Ha'e rami 'rãgue py vvy ombojojapa ma rire omoaĩ 'rã endro ha'e cominho ra'yĩgue. Omoaĩ 'rã trigo hi'a aguã rupi, ha'e e'ỹ vy cevada mba'e omoaĩ 'rãgue py, e'ỹ vy amboae nunga ra'yĩgue voi omoaĩ 'rã ijyvýry rupi.

26 Mba'eta ha'e kuery Ruete ma ha'e rami aguã rami ae omo'arandu, ha'levea rami meme 'rã ombo'e.

27 Mba'eta endro ma nanhamoa'yĩ 'rã mba'emo moa'yĩguea py, neĩ cominho ra'yĩgue áry voi namboaxai 'rã karóxa ruéra. Ha'e rami 'rãgue py endro ma nhainupã'i 'rã yvyra rovi'i py, cominho ra'yĩ guive.

28 Xapy'a rei nda'u nhamboalya ete 'rã ri mba'emo ra'yĩ? Any. Oma'etỹ va'e ma riae e'ỹ 'rã ojyky mba'emo ra'yĩ, riae e'ỹ 'rã guive omboaxa karóxa ruéra hi'áry rupi guymba kavaju reve.

29 Ha'e nunga ha'e javi ma SENHOR ixondaro reta va'e gui meme jaikuaa. Ha'e nhanemongeta rã jarovy'a ete, opa mba'e py hi'arandu va'e ramo.

Jerusalém tetã ha'e hovaigua kuery re ijayvuague

29 1 Nda'evei ete 'rã tetã “Nhanderuete peguarã oapyaty” 'epy va'e pe! Ha'e va'e tetã ma Nhanderuete peguarã oapyaty ae, Davi rekoague guive. Toĩ-toĩve ma'etỹa nhavõ, ha'e tojeupity-pityve tema ngarua ma'etỹa pukukue re ha'e py oiko va'e.

2 Ha'e rami teĩ xee amoĩ vai 'rã “Nhanderuete peguarã oapyaty” 'epy va'e. Ha'e ramo ha'e kuery ojae'o ha'e hexay 'rã okuapy. Ha'e gui ma opyta 'rã xevy guarã oapyaty ete rami.

3 Mba'eta pendekuaia jovaive rupi rombojere uka 'rã, rojoko uka 'rã torre py, ha'e penderovai rupi amopu'ã 'rã pendejokoarã.

¹ 28.21 Perazim yvyty áry ha'e Gibeão yvyugua py ma SENHOR opu'ã raka'e ojeupegua kuery repy vy (2 Samuel 5.17-25).

4 Ha'e gui vvy rupi romombo rire vvy gui ju pendeayvu 'rã. Vvy ku'i gui onhendu vai-vai'i 'rã pendeayvua. Vvy gui oẽ 'rã pendeayvu 'ãgue rami, ayvu mbegue rami 'rã pendeayvua onhendu vvy ku'i gui.

5 Ha'e rã penderovaigua kuery heta ete va'eri vvy ku'i'i rami 'rã amoingo, ojerovia reia rupi ikuai va'e ma mba'emo pire vvytu omboveve heravy va'e rami 'rã okanhymba. Ha'e nunga ma oiko xapy'a 'rã, xapy'a'i pyve.

6 Mba'eta SENHOR ixondaro reta va'e gui ou 'rã imbopagaarã yapu reve, vvy ryryi, opororo hatã va'e, vvytu apu'a, vvytu vaikue ha'e tataendy nhomombaarã reve.

7 Pyávy jaexa ra'ua rami vvy regua kuery heta 'rã ou Nhanderuede peguarã oapyaty re opu'ã aguã. Ha'e rami vy pavẽ 'rã opu'ã tetã ha'e torre imbarate va'e re. Ha'e vy omoĩ vai 'rã.

8 Ha'e gui ha'e kuery re oiko 'rã jakaruxe vaipa vy jakaru nhainy taa rami jaexa ra'u rire teĩ javy vy nhanenhembyayia ju nhaendua rami avi, ha'e rami e'ỹ vy nhandey'uvei vy jay'u taa rami jaexa ra'u rire teĩ javy vy nhandey'uvei ae tema nhainya rami. Ha'e rami ae avi 'rã vvy regua kuery re oiko, Sião vvyty re opu'ã jave.

Israel kuery onhe'ẽ py oexa e'ya ha'e anhetẽ rupi e'ỹ ikuai re ijayvuague

9 Peguejy ke, ha'e pendepukupá tema pejupy. Pejexa mboguepa ke, ára revegua ve'ỹ riae pendekuai. Oka'upa rei va'e rami pendekuai teĩ vinho gui e'ỹ ta'vy. Pe'a-pe'a rei teĩ iro va'e gui e'ỹ.

10 Mba'eta pendere SENHOR ombou nhe'ẽ penembopeyiarã. Ha'e rami vy omboty penderexa (ha'e va'e ma profeta kuery), ha'e onhovã peneakã (ha'e va'e ma oexa ukapy oexa va'e kuery).^m

11 Ha'e nunga rupi pendevy pe oexa ukapy ha'e javi ma kuaxia para imbojaa py omboty pyre rami rive opyta. Ha'e nunga ma ogueroayvu kuaa va'e pe ome'ëa vy “Ajerure, eroayvu kova'e”, he'i ramo “Nda'evei, mba'eta imbojaa py omboty rire”, he'i 'rã.

12 Ha'e gui ogueroayvu kuaa e'ỹ va'e pe ju ome'ëa vy “Eroayvu kova'e, ajerure”, he'i ramo “Xee tu ndaroayvu kuaai rima”, he'i 'rã.

13 Ha'e ramo SENHOR aipoe'i: “Kova'e kuery xere onhemboja teĩ ojuru py, oayvu py rive xemboete, ha'e rã opy'a py ma xegui mombyry ikuai. Xerenonde ojererokyje merami teĩ avakue ojapo ukaa rupi rive ikuai.”ⁿ

14 Kova'e kuery mbyte rupi ajapo riae 'rã tembiapo porã, tembiapo porã ete imondyipaarã. Ha'e nunga rupi ha'e kuery regua hi'arandukueve

ⁿ 29.13 Kova'e ayvu rupi Jesus ijayvu heta va'e kuery pe, hexe ndojeroviai ramo (Mateus 15.8-9; Marcos 7.6-7).

^m 29.10 Romanos 11.8

'arandua voi opa aguã, ha'e ikuai kuaakue ikuai va' okanhymba aguã", he'i.^o

¹⁵Nda'evei ete 'rã opy'a re oĩ va'e SENHOR gui onhomi va'e pe, ha'e pytũ rupi mba'emo ojapo oikovy va'e pe. Ha'e kuery ma joupe-upe "Mava'e tu nhanderexa? Mava'e tu nhandekuaia oikuaa ta?" he'i teĩ.

¹⁶Teko vai rupi ete rima pendekuai! Mba'eta nhae'ũ re omba'eapo va'e rovai nhae'ũ onhemboyvate va'e rami pendekuai, ha'e tembiapokue ijapoare pe "Ha'e e'ỹ ae ma xeapo", he'i va'e rami, tembiapokue ijapoare pe "Ha'e tu ndoikuaai rima", he'i va'e rami avi.^p

Israel kuery ogueraa jepea aguã re ijayvuague

¹⁷Ha'e rami teĩ ma are e'ỹ'i re Líbano yvy ha'e javi rupi ojeapo 'rã vyvra'a tyrã, ha'e vyvra'a ty ikuai va'e ma ka'aguy regua rami ete 'rã oiko porã.

¹⁸Ha'e va'e ára ma ijapyxa e'ỹ va'ekue oendu 'rã ayvu kuaxia para re oĩ va'e, ára revegua e'ỹ va'ekue voi oexa 'rã, pytũa gui oo jepe ma rire.

¹⁹Yvyĩgueve'i va'e ovy'a 'rã SENHOR re, iporiaukue'i ovy'a 'rã Israel kuery Ruete Iky'a e'ỹ va'e re.

²⁰Ha'e 'rã joguereko axy va'e ma omombaa 'rã, ijayvu vaikue-ikue va'e nda'ikuaivei 'rã, mba'eta teko vai re anho ipy'a va'e opa 'rã.

²¹Ha'e kuery ma peteĩ ayvu'i py rive nhomboeko vai 'rã, ha'e ombotavy 'rã huvixa kuery okẽ py oikuaa pota oiny va'e, ha'e gui mba'eve py e'ỹ onhemboapu vy nomboeko porã heko porã va'e.

²²Ha'e nunga rupi SENHOR Abraão reraa jepeare aipoe'i Jacó ramymino kuery pe: "Jacó pe ma ndoikovei ma 'rã oxĩmba aguã rami, ndaova mboae reivei ma 'rã.

²³Ha'e rami 'rãgue py ha'e kuery, ha'e ta'y kuery hexeve ikuai va'e xepo py mba'emo ajapo ramo oexa vy omboete 'rã okuapy xerery. Tá, Jacó ruete Iky'a e'ỹ va'e pe 'Iky'a e'ỹ va'e' he'i avi 'rã, Israel kuery ruete renonde ikuai 'rã ojererokyjea rupi.

²⁴Ha'e gui onhe'ẽ py ojavy va'ekue ma oikuaa nho 'rã, ha'e joe ijayvu rei va'ety voi onhembo'e uka 'rã", he'i.

Egito pygua kuery pe ha'e kuery ojereraa jepe uka e'ỹ aguã re ijayvuague

30 ¹SENHOR aipoe'i: "Nda'evei ete 'rã xera'y kuery xenhe'ẽ rendu e'ỹ va'e pe. Ha'e kuery ma xee ajapo uka va'e rupi e'ỹ ikuai. Mba'eta amboae regua pe ojereraa jepe uka 'rã xee aipota ramo e'ỹ, ojevavya áryve ojevavyve rive.

²Mba'eta xevy pe oporandu e'ỹ re oje'oi 'rã Egito yvy katy, ha'e Faraó pe rive 'rã ojereraa jepe uka, Egito re kuaray'ã oĩ va'e py onhemi.

³Ha'e rami teĩ pendereraa jepea Faraó ma penemoxĩmbaarã rive 'rã oiko, ha'e Egito re kuaray'ã py penhemia py ma penemoĩ vaia 'rã.

⁴Mba'eta Judá pygua huvixa kuery ma Zoã tetã py ikuai, ayvu reraa kuery ma Hanes py ovaẽ.^q

⁵Ha'e ramive ma ha'e kuery ha'e javi oxĩmba 'rã peteĩ regua mba'everã ndovarei va'e gui, mba'eta Egito pygua kuery ma nda'everi 'rã oipytyvõ neĩ omoingo porã aguã, ha'e rã omoxĩmba aguã rive, omboete uka aguã e'ỹ", he'i.

⁶Ha'e gui kova'e ayvu ma vixo kuery kuaray puku-a katygua re ou va'ekue.

"Peteĩ yvy ma jexavai ha'e ngyje oĩa, guary ha'e guary kunha, ha'e gui mboi ha'e mboi opo va'e ikuai. Ha'e va'e yvy rupi mburika'i áry ogueraa 'rã mba'emo ovareve va'e, camelo kupe áry mba'emo porã ogueraa 'rã peteĩ regua noipytyvõ'i va'erã pe ome'ẽ va'erã.

⁷Mba'eta Egito pygua kuery oipytyvõa ma mba'everã ndovarei 'rã. Ha'e nunga rupi ha'e kuery pe 'Mba'eva ojapo vy e'ỹ ijayvu rive rei va'e', ha'e.

⁸"Tereo, embopara vyrape'i re ha'e kuery oexaa py, embopara kuaxia re oĩ riaa aguã raka'e rã peve guarã.

⁹Mba'eta kova'e kuery ma xenhe'ẽ raxave va'e, ta'y kuery ijapu ha'e SENHOR guigua lei noendu potai va'e.

¹⁰Ha'e kuery aipoe'i 'rã oexa ukapy oexa va'e kuery pe: 'Pexave eme oexa ukapy', he'i 'rã. Ha'e gui profeta kuery pe aipoe'i: 'Pemombe'uve eme orevy anhetẽ va'e. Ha'e rami 'rãgue py roenduxe vai va'e anho ke pemombe'u orembotavya rupi rive.

¹¹Pejepekuavo ke tape gui, pejepe'a ke roiko aguã gui. Orevy pendeayvuve eme Israel kuery Ruete Iky'a e'ỹ va'e re', he'i 'rã okuapy."

¹²Ha'e nunga rupi Israel kuery ruete Iky'a e'ỹ va'e aipoe'i: "Pova'e ayvu napendu potai, ha'e rami 'rãgue py joavyky rei va'e re anho pejerovia, teko vai re guive. Ha'e nunga re rive pejeko va'e.

¹³Ha'e rami ete pendeko vaia pendevy opyta 'rã tetã kora yvate va'e re ipa'ũ oĩ va'e rami, mba'eta tye rami ojeapo vy ho'a xapy'a 'rã pexa'ã e'ỹ jave.

¹⁴SENHOR ae ombovo 'rã, nhae'ũ guigua hy'a ombovo vy omboa'ypa katu'ĩia rami. Ha'e nungakue mbyte py ma ndojouai 'rã ipẽgue neĩ tatapygui tapyĩ ojopy aguã, neĩ yy renda gui ojaraa aguã voi."

¹⁵Mba'eta SENHOR Nhanderuete, Israel kuery Ruete Iky'a e'ỹ va'e aipoe'i: "Pejeko rerova ha'e pejerovia vy 'rãe peo jepe. Pejapura rei e'ỹ re pejerovia ete vy 'rãe penembaraete. Ha'e rami teĩ peẽ kuery ma ndapeikuaaxei ha'e rami.

^q 30.4 Judá kuery re Assíria pygua kuery opu'ã okuapy ramo onhepytyvõ uka okuapy Egito pygua huvixa Faraó pe. Egito regua tetã Zoã ha'e Hanes py ha'e kuery oo raka'e onhepytyvõ uka vy, Nhanderuete re ojerovia 'rãgue py (31.1).

16 Ha'e rami rãgue py aipopeje: 'Any, kavaju áry rojavapa 'rã', peje rire ha'e rami ae 'rã pejava. Ha'e 'Kavaju inhakuã va'e áry roguata 'rã', peje rire penderakykue monhaa kuery inhakuãve 'rã.

17 Peẽ va'e regua mil onha 'rã peteĩ'i gui rive. Peteĩ nhiruĩ'i gui rive peẽ kuery ha'e javi penhamba 'rã, mba'emo'y e'ỹ vy bandeira yvy'ã re ha'e ae'i ojea pyre rami penderejaa peve", he'i.

Sião pygua kuery ombopy'a guaxua rupi ijayvuague

18 Po ramigua ae SENHOR oarõ penemboaxy aguã. SENHOR Nhanderuede ma oiko katu ma penderepy aguã, teko porã rupi joguerekoa va'e vy. Ha'e ramo hexe ojerovia va'e ovy'a ete va'erã meme.

19 Mba'eta ha'e kuery ikuai nho 'rã Sião ha'e Jerusalém tetã py.

Ndapejae'ovei 'rã, mba'eta anhetẽ ae pejapukaia oendu vy penemboaxy 'rã. Ha'e rami pendeayvu rã oendu vy penembovai 'rãe.

20 Ha'e gui SENHOR penembojexavai vy mbojape ha'e yy rive ojou uka teĩ nonhomivei ma 'rã penembo'ea kuery, penderexa py ae pexa 'rã.

21 Ha'e gui peiporu kuaa regua katy pejavy ta vy, e'ỹ vy peiporu kuaa e'ỹa katy mba'e, ha'e rami vy pendeapyxa py pendu 'rã penderakykue katy gui ijayvu vy "Kova'e ae ma tape, kova'e rupi 'rã peiko", he'i va'e.

22 Ha'e ramo prata mba'emo ra'angaa penhovãague pe ma "Ojegarupy" peje 'rã, ouro mba'emo ra'angaa penhovãague pe guive. Ha'e nunga pemombopa 'rã mba'emo ovare e'ỹ va'e rami. Ha'e vy peteĩ-teĩ aipopeje 'rã: "Topa vyvoi apy gui."

23 Ha'e gui mae ma SENHOR ombou 'rã oky yvy mba'emo ra'yĩ pemoãague áry. Ha'e ramo mbojape heta ju 'rã oiko yvy gui, penemombaraetearã. Ha'e va'e ára penerymba vaka kuery voi okaru 'rã nhuũndy tuvixa va'e rupi.

24 Ha'e gui penerymba vaka ha'e mburika yvy oikaraĩ va'e ma ho'u 'rã mba'emo kure juky reve, pá ha'e yvyra rakãmby py hembu'urã pemonoõ va'ekue.

25 Ha'e gui yvyty yvate va'e, yvy'ã tuvixave va'e ha'e javi rupi ikuai 'rã yy oxyry'i va'e, jojukapa etea ára torre oitypaa jave py guive.

26 Ha'e jaxy voi kuaray rami ete 'rã ojope, ha'e kuaray ma sete-kue ojope ratãve 'rã, sete ára pukukue ojope vyvoia rami 'rã hexakã. Ha'e va'e ára py ma SENHOR ojokuapa 'rã ojepegua kuery ai, omonguera ju 'rã ha'e ae oikyxiague.

Assíria pygua kuery ombopaga aguã re ijayvuague

27 Ha'e gui SENHOR guery oendu uka reve 'rã ou mombyry gui. Ipoxya hendy reve 'rã ou, arai huĩ rei va'e mbyte rupi. Ijuru py ma ipoxya anho 'rã oĩ, ha'e inhapekũ ma tata nhomombaarã rami ojekuaa.

28 Ipytuẽa ma nhomomba 'rã yy oxyry atã va'e nhandejyryvi peve oua rami avi, mba'eta omomba 'rã yvy regua kuery yrupẽ py rami. Ha'e gui yvy regua kuery juru re omoĩ 'rã ijuru xãrã ojavy uka aguã.

²⁹Ha'e rã peẽ kuery mbyte ma onhendu 'rã peteĩ mboraei, pyávy ngaruiky'a e'ỹ va'e oikoa py ovy'a va'e kuery onhendua rami. Pendepy'a py pevy'a 'rã pekuapy, mimby omonhe'ẽ reve SENHOR pegua yvyty katy oẽ ovy va'e rami, Israel kuery pegua itaova oĩa katy.

³⁰Ha'e gui SENHOR oendu uka 'rã oayvu ipo'akapa va'e, oexa uka 'rã opojojuka va'e opoxya rupi omboguejy vy tataendy nhomombaarã mbyte, oky vaipa, yvytu vaikue ha'e amandau reve.

³¹Mba'eta SENHOR ayvu gui Assíria pygua kuery onhemondyipa 'rã okuapy, yvyra rovi'i py ombopi ramo.

³²Ha'e gui SENHOR ombopaga vy yvyra rovi py ombopi nhavõ pandeiro ha'e ixã reta va'e ombopua reve 'rã ombopi. Ha'e kuery re opu'ã vy 'rã ipo'aka.

³³Mba'eta yma ete guive ma oguereko katu tata guaxu ha'e kuery ruvixave rapyarã. Oapy aguã ma yvate ha'e ipyve va'e oĩ, tata ha'e yxakã reve. Ha'e gui SENHOR oipejua py omoendy 'rã enxofre rami.

“Egito pygua kuery avakue rive ikuai, Nhanderuete e'ỹ”, he'iague

31 ¹Nda'vei ete 'rã Egito yvy katy ojereraa jepe uka vy oje'oi va'e pe, neĩ kavaju re rive ojerovia va'e kuery pe. Ha'e kuery ma karõxa re ojerovia 'rã heta ramo, kavaju árygua re ojerovia imbaraete rã. Ha'e rã Israel kuery Ruete Iky'a e'ỹ va'e re ma na'ima'endu'ai, SENHOR pe ndojapakai.

²Ha'e ma hi'arandu va'e ha'e nhomombaarã mboua, ijayvuague gui ojepe'a e'ỹ va'e. Ha'e ma opu'ã 'rã joapo vai va'e ha'e teko vai apoa rupi nhomoirũ va'e kuery re.

³Mba'eta Egito pygua kuery ma avakue rive ikuai, Nhanderuete e'ỹ. Hymba kavaju kuery voi ho'o va'e, nhe'ẽ e'ỹ. Ha'e gui Nhanderuete okuave'ẽ ramo yvy re ho'apa 'rã nhopytyvõa ha'e onhepytyvõ uka va'e ha'e javi. Ha'e rami vy mokoĩve okanhymba vyvoi 'rã.

⁴Mba'eta po rami SENHOR ijayvu xevy: “Guary gua'y kuery reve guembia re okororõ oiny rã hovai vexa'i re opena va'e heta ete ou teĩ nonhemondyi 'rã ha'e kuery ijayvua gui, nonhai 'rã guive heta ikuai teĩ, ha'e rami ae avi SENHOR ixondaro reta va'e ou 'rã Sião ojepegua yvyty áry joe opu'ã aguã.

⁵Guyra'i yvate rupi oveve-vevea rami avi SENHOR ixondaro reta va'e voi oarõ 'rã Jerusalém. Onhangareko vy ogueraa jepe 'rã, omboaxy vy oepy 'rã.

⁶“Ha'e nunga rupi Israel kuery, pejeko rerova ju opa marã rei pendekuai vy penderexarai va'ekue re.

⁷Ha'e va'e ára ma peteĩ-teĩ pemombo 'rã mba'emo ra'angaa pereko va'ekue prata ha'e ouro guigua, pejejavy aguã pendepo py ae pejapo va'ekue.

⁸Ha'e gui Assíria pygua kuery oiko vai 'rã avakue kyxe gui e'ỹ. Avakue kyxe py e'ỹ 'rã omombaa. Onhamba 'rã kyxe gui ramo ha'e kuery va'e regua kunumigue omomba'eapo nhea'ãa 'rã imbokuapy.

⁹Okyje vy rive ha'e kuery oeja 'rã itaova onhemiaty. Huvixa kuery voi onhemondyipa rei vy onhamba 'rã oje'oivy bandeira omopu'ãa rã oexa vy", he'i SENHOR Sião py hataypy va'e, Jerusalém py hata rupa va'e.

Huvixave teko porã rupi opena va'erã re ijayvuague

32 ¹Ha'e gui oĩ 'rã peteĩ huvixave teko porã rupi opena va'e, anhetẽ rupi 'rã oguereko yvatekueve.

²Ha'e ramo ha'e kuery peteĩ-teĩ oĩ 'rã yvytu ha'e yvytu vaikue gui onhemia aguã, yvy piru reia rupi yy oxyry va'e rami, ha'e itaova tuvixa va'e 'ã yvy piru reia py oĩ va'e rami.

³Ha'e jave py ma oma'ẽ oiny va'e ndoexa e'yvei ma 'rã, ojapyxaka oiny va'e voi oendu potapa 'rã.

⁴Inhakã porã e'y va'ekue ma opy'a py oikuaa nho 'rã, ijayvu e'y va'ekue apekũ ma ijayvu kuaa vy ha'eve rei ju 'rã.

⁵Ha'e rã hi'arandu e'y va'e pe ma "Hi'arandu va'e" nda'eavei ma 'rã, jokorepa rei va'e pe "Iporayvu'i va'e" nda'eavei ma 'rã.

⁶Mba'eta hi'arandu e'y va'e ma o'arandu e'ya rupi ae 'rã ijayvu, ha'e mba'emo vai re anho 'rã ipy'a opa marã rei ikuai aguã, SENHOR rovai eteve voi onhemboapu aguã, okaruxe'i va'e pe ojou uka e'y aguã ho'u va'erã, ha'e gui oy'uxe rei va'e pe ojou uka e'y aguã oy'u aguã.

⁷Jokorepa rei va'e guembiporu oguereko va'e ma nda'evei va'e meme. Mba'eta nhombotavypaa rupi anho 'rã onhembopy'a, ojexavai va'e ojavyky aguã apu rupi ijayvu vy, iporiaukue'i ha'evea rami ae ikuai teĩ.

⁸Ha'e rã heko porã va'e ma teko porã rupi oiko aguã re anho 'rã onhembopy'a, teko porã re ae 'rã guive oĩ atã.

Jerusalém pygua kunhague pe ijayvuague

⁹Kunhague mba'eve re peikuaa pota e'y va'e, pepu'ã ke ha'e pendu xeayvu. Tajy kuery pevy'a rive va'e, pejapyxaka porã ke xeayvua re.

¹⁰Kunhague mba'eve re peikuaa pota e'y va'e, peteĩ ma'et'ya py ovaẽ 'rã peryryipa aguã, mba'eta uva opa 'rã, ndai'avei 'rã.

¹¹Peryryipa ke, kunhague mba'eve re peikuaa pota e'y va'e, tajy kuery pevy'a rive va'e. Pemboi ke penhemondea pendepire rei aguã, ha'e gui voxa guigua py ju penhemonde.

¹²Pendepexo re peipete-pete mba'ety oiko porã va'ekue ha'e uva hi'a porã va'ekue re pendepy'a vai vy.

¹³Mba'eta xeretarã kuery yvy re oiko 'rã juu ha'e juu rakuaendy rive, oo ovy'a okuapy va'e ikuaiague ha'e javi rupi, tetã ovy'apa okuapyaty rupi guive.

¹⁴Huvixave ro voi oejaa 'rã, mba'eta tetã heta va'e kuery ikuaiague opyta rive 'rã. Torre ha'e oikuaa potaaty ma itakua rami rive 'rã opyta raka'e rã peve, mburika ka'aguy rupigua opytu'u aguã ha'e vexa'i okaru atyrã rive.

¹⁵Ha'e rami 'rã oiko pe yvate gui Nhe'ẽ ombou peve nhandere. Ha'e ramo tekoe e'ỹague ojeapo 'rã vyvra'a tyrã, ha'e gui vyvra'a ty ikuai va'e ma ka'aguy regua rami 'rã oiko porã.

¹⁶Ha'e vy tekoa e'ỹaty rupi anhetẽ rupi joguereko va'e ju 'rã ikuai, ha'e vyvra'a ty rupi ma heko porã va'e ikuai 'rã.

¹⁷Ha'e rami vy teko porã rupi ikuai vy ikuai porã 'rã okuapy. Teko porã gui ma ojeroviaa ha'e oĩ atãa 'rã oiko raka'e rã peve.

¹⁸Ha'e rami vy xeretarã kuery rekoa py oĩ 'rã mby'a porã anho. Hekoa oĩ atã 'rã, mba'eva ndoikoa ha'e mba'eva rei jipoia meme.

¹⁹Xapy'a rei amandau vaikue gui ka'aguy ho'apa ha'e tetã ha'e javi rupi ombovaipa teĩ,

²⁰peẽ ma pevy'a ete reve 'rã mba'emo ra'yĩ pemoaĩ yy ikuai va'e yv'ry, ha'e penerymba vaka, mburika pepoi okaruxea rupi rei okaru aguã.

Jerusalém pygua kuery ojexavaiaague gui ogueraa jepea aguã re ijayvuague

33 ¹Nda'evai ete 'rã peẽ kuery penhomomba va'ety ri napenemombaai teri va'e, ha'e anhetẽ rupi e'ỹ pejoguereko va'eri anhetẽ rupi e'ỹ napendererekoai teri va'e pe. Mba'eta penhomomba ma rire peẽ ju 'rã penemombaa, ha'e anhetẽ rupi e'ỹ pejoguereko rire peẽ ju 'rã anhetẽ rupi e'ỹ pendererekoa.^r

²SENHOR, endu ke oremboaxya. Ndee ae roarõ rokuapy va'e. Ko'ẽ nhavõ ke eiko oremombaraetearã, rojexavaia ára py orereraa jeparã eiko.

³Mba'eta ndeguigua hevovo va'e vvy regua kuery oendu vy onhamba 'rã. Joe repu'ã ramo vvy regua kuery oaĩmba 'rã.

⁴Ha'e kuery mba'e rei-rei oipe'apaa 'rã tuku ono'õ va'e rami. Tuku opo-opoa rami avi avakue opo 'rã ha'e nunga áry.

⁵Ha'e rã SENHOR ma yvate ete 'rã, yvate etea py ae oĩ va'e. Sião py omonyẽ 'rã anhetẽ rupi joguerekoa ha'e teko porã.

⁶Ha'e ramo Sião pygua kuery, peikovea ja oĩ 'rã peĩ atã aguã. Opa rupi oiko 'rã oo jepe va'e, hi'arandu ha'e oikuaa va'e. SENHOR renonde pejererokyjea rupi peiko ramo ha'e nunga ha'e javi 'rã oĩ pendevy guarã.

⁷Ha'e rã nhande kuery va'e regua ipy'a guaxukueve ma ojae'o 'rã okuapy oka rupi. Peteĩ rami ikuai aguã re ojerure oje'oivy va'ekue ojae'o 'rã ipy'a vaia rupi.

⁸Tape ikuai va'e opyta rivepa, ha'e rupi uguata va'ekue opytu'upa rã. Mba'eta ombovaipaa ma peteĩ rami ikuai aguã re ijayvuague. Tetã ikuai va'e voi oejapaa ma, ha'e jipovei ma nhomboete va'e.

⁹Vvy voi ipoaẽ vy opa ma ovy. Líbano rupi oxĩmba vy ipirupa. Sarom ma tekoa e'ỹa rami opyta. Basã ha'e Carmelo gui oipe'apaa ma mba'emo rogue.

^r 33.1 Apy ma ijayvu Israel kuery rovaigua kuery re.

10 SENHOR aipoe'i: "Aỹ ma xee apu'ã 'rã. Xee ae apu'ã 'rã, xemboyvatea 'rã guive.

11 Mba'emo pirukue pereko va'ekue gui mba'emo 'ygue rive pejou. Ha'e gui pendepoxya rupi pendekuaiague ma tata rami 'rã penemomba.

12 Ha'e ramo heta va'e kuery oapypaa 'rã tata rugue rami opyta peve, juu'y ojaya pyre tata py okaipa vyvoia rami.

13 Peẽ mombyry pendekuai va'e, pendu ke ajapo va'ekue omombe'ua rã. Ha'e peẽ ha'e'i py pendekuai va'e ma peikuaa pota xepo'akaa re", he'i.

14 Ha'e gui Sião pygua kuery ojevavypa va'e ma okyjepa 'rã, heko vai va'e oryryipa 'rã okuapy. Ha'e rami vy ha'e kuery oporandu 'rã: "Nhande kuery regua mava'e nda'u ogueropo'aka 'rã tata nhomombaarã ha'e tataendy ogue e'ỹ va'e mbyte py?" he'i 'rã.

15 Teko porã rupi ikuai va'e anho 'rã ha'eve, ha'e anhetẽ rupi ijayvu va'e, nhomoiingo axya rupi ojoupa va'e'ỹ. Mba'eta ha'e kuery ma opo py "Any" he'i reve ndojopyi 'rã teko vai repyrã. Oapxya omboty 'rã oendu e'ỹ aguã jojuka aguã re ijayvua rã, ha'e guexa omboty 'rã teko vai oexa e'ỹ aguã.

16 Ha'e kuery anho 'rã ikuai yvatevea py. Itaova yvatevea oĩ 'rã onhemi atyrã. Ho'u va'erã ome'ëa kuerei 'rã, oy'u aguã guive ojou ukaa 'rã.

17 Ha'e gui penderexa py ae pexa 'rã huvixave guexakãa rupi opena rã vvy mombyry peve oo va'e re.

18 Pendepy'a py mba'emo vai ete oiko va'ekue re penema'endu'a vy "Mamo tu opyta tery mboparaa, mamo tu opyta imposto-rã opejaa kuery? Ha'e mamo tu opyta torre ikuai va'e papaaty?" peje rã.^s

19 Mba'eta ha'e kuery ojejou porã rei va'ekue teĩ ndapexavei ma 'rã, neĩ amboae rami ijayvu va'e napendu kuaai rei va'ekue, amboae ayvu jaikuaa e'ỹ va'e py ijayvu va'ekue.

20 Pema'ẽ ke Sião tetã re. Ha'e py ma nhemboatyiky'a e'ỹ va'e jajapoaty. Ha'e vy penderexa py pexa 'rã Jerusalém ha'evopa reia, oguy oguerova pyrã ve'ỹ rami avi oĩ atã, vyvra rakua omo'ã mbyre ndoekyiveia, ha'e ixã ikuai va'e nomondoa riveia rami.

21 Ha'e py ma SENHOR jaexa rã yvate ete 'rã. Ojapo 'rã yakã ipyve va'e oxyry aguã rami. Ha'e rami teĩ peteive kanoã oipykui va'e ma voi novaẽi 'rã ha'e rupi, neĩ kanoã tuvixa va'e voi ha'e rupi ndoui 'rã.

22 Mba'eta SENHOR ae 'rã oĩ nhandere oikuaa pota va'e, nhanderekorã rejaa ha'e nhandervixave. Ha'e ae 'rã nhandereraa jepe.

23 Ha'e rã aỹ ma ixã ikuai va'e ma ipyupa, hi'y nai'ai atãvei, ha'e ajukue oipyu aguã voi nda'evavei. Ha'e ramo ha'e kuery mba'emo oguerokopa va'ekue omboja'opaa 'rã. Ha'e nungakue oguata e'ỹ va'e kuery voi oipe'a 'rã heravy.

^s 33.18 Hovaigua kuery imbojexavaiare ha'e tetã re opena va'ekue re ima'endu'a, ndoikovei ma rire.

24 Ha'e gui raka'eve rã Jerusalém py hekoa va'e kuery neĩ peteĩve
 “Xemba'eaxy” nde'i rã, ha'e kuery ojevavyague omboguepaa rã guive.

Yvy regua kuery pe Nhanderuede ipoxya re ijayvuague

34 ¹Yvy regua kuery, penhemboja ke pendu aguã. Heta va'e kuery, pejapyxaka pekuapy. Pendu ke yvy ha'e opa mba'e hexe oĩ va'e, hexe ikuai va'e ha'e javi.

²Mba'eta yvy regua ha'e javi pe SENHOR ipoxy, opoxya oexa uka ha'e kuery regua xondaro kuery ha'e javi pe. Ha'e rami vy imombaarã ha'e ijukapaarã pe omboaxapa.

³Ha'e kuery va'e regua ojukaa ma rire omombopaa rã mombyry. Hetekue heakuã vaikue rã, ha'e huguy ma ojao'ipa rã vyty ikuai va'e.

⁴Ha'e gui yva re ikuai va'e okanhymba rã, ha'e yva oĩ va'e onhemama rã ovy mba'emo pirekue rami. Yva regua ha'e javi ho'apa rã, uva ha'e figo'y rogue ho'apaa rami avi.^t

⁵Mba'eta xekyxe oka'u va'e rami oguejy rã yva gui. Edom yvy re rã oguejy nhombopaga aguã, ha'e kuery opa aguã rami amboaxa rire.

⁶SENHOR kyxe re ma tuguy anho oĩ, vexa'i ha'e kavara ava ruguy, vexa'i pyky raxĩ kyra anho oĩ. Mba'eta SENHOR oa'anga Bozra tetã py jojuka aguã, ojukapa ete rã Edom yvy re.

⁷Toro ka'aguy regua voi oity rã ha'e kuery reve, vaka ra'y ho'a avi rã toro reve. Ha'e ramo ijyvy tynyẽ rã huguy, ha'e yvy ku'i rãgue py yvy porã opyta rã ikyrakue gui.

⁸Mba'eta ha'e va'e ára ma SENHOR nhombopaga aguã ára, ha'e va'e ma'etỹ ma Sião pygua kuery oepy aguã oa'anga.

⁹Ha'e ramo yakã'i Edom yvy re ikuai va'e ojeapo rã piche rami, yvy ku'i ma enxofre rami rã opyta. Ha'e va'e yvy ma opyta rã piche hendy va'e rami.^u

¹⁰Ha'e va'e ndogueti rã ara py neĩ pyávy. Hataxĩ opu'ã rã raka'e rã peve. Ha'e ramo ijyvy opyta rivepa rã ta'y kuery ra'y kuery ikuai jevy-jevuy peve. Ha'e vy raka'e rã peve ha'e va'e rupi ndoaxaavei rã.

¹¹Ha'e rami rãgue py pelicano ha'e ku'i rive ha'e py ikuai rã. Ju'i ha'e xapirẽ ikuai rã ha'e py. Ha'e va'e áry rupi omoatã rã ixã nhomombaarã, ha'e prumo nhomokanhymbaarã.

¹²Ha'e rami vy ndoikovei ma rã yvatekueve nguvixaverã omoĩ va'erã, huvixa kuery voi nda'ikuaivei rã.

¹³Ha'e gui huvixave rogue py voi juu rive rã henhoĩ, pyno guive. Oo ikorapa va'e py ha'e kuery onhemiaty va'ekue voi jaipa rã. Ha'e py ma jagua-tuvy nhe'ẽ rive rã ikuai, ha'e guyra nhandu onhemboaity rã.

^u 34.9 Piche ha'e enxofre ma hendy vuku va'e meme, mba'emo moendya guive.

^t 34.4 Mateus 24.29; Marcos 13.24-25

¹⁴Vixo vaikue tekoa e'ÿa regua anho 'rã ikuai aguara para reve, ha'e sãtiro kuery rive 'rã onheẽ okuapy joupe-upe. Ha'e py ma pyavygua voi ojou 'rã opytu'u aguã.

¹⁵Urukure'a onhemboaity 'rã ha'e py. Ombo'a ha'e omboaku 'rã guive, kuaray'ã py oguereko 'rã gua'y kuery. Xapirẽ voi ha'e py ae avi 'rã ijaty, peteĩ-teĩ oirũ reve.

¹⁶Peikuaa pota ke SENHOR guigua kuaxia re, ha'e peroayvu. Mba'eta ha'e va'e regua temimoingo neĩ peteĩve ndoiko e'ÿi 'rã, peteĩve irũ ndoatai 'rã, ha'e rami ae SENHOR ijayvu rire. Inheẽ ae omboatypa 'rã.

¹⁷Mba'eta oexa ma ixorte'a ha'e kuery ikuai aguã oa'anga vy, opo py ijyvyrã omboja'o ixã py. Ha'e py ae ha'e kuery ikuai 'rã raka'e rã peve, ta'y kuery jevy-jevy peve ikuai 'rã ha'e py.

Sião pygua kuery ovy'a okuapy aguã re ijayvuague

35 ¹Tekoa e'ÿa rupi ovy'aa 'rã, yvy ha'e javi rupi guive. Yvy joja reia voi ovy'a vy ipoty 'rã yvotyty rami.

²Ipoty reta rã opora'ia 'rã oguero'vy'a ete vy. Ha'e py ma omoporãa 'rã Líbano rami. Carmelo ha'e Sarom rami ete 'rã iporã. Ha'e gui ha'e pygua kuery oexa 'rã SENHOR rexakãa, Nhanderuete po'akaa.

³Penhemombaraete ju ke napendepo mbaraeteveia gui, ha'e penerenapy'ã ryryipaa gui.

⁴Aipopeje ipy'a kangy va'e pe: “Penembaraete ke, pekyje eme. Upe ma Nhanderuete ou. Nhanderepya ou ma oiny, Nhanderuete nhombopagaa va'e. Ha'e ou vy nhandereraa jepe 'rã”, peje.

⁵Ha'e rami rã ára revegua e'ÿ rexa ojepe'a 'rã, ojepe'a avi 'rã ijapyxa e'ÿ va'e apyxa.

⁶Oguata e'ÿ va'ekue opo 'rã guaxu rami, ha'e ijayvu e'ÿ va'ekue ma opora'ei 'rã. Mba'eta tekoa e'ÿa rupi oxyry xapy'a 'rã yy, yakã'i oxyry 'rã yvy joja reia rupi.

⁷Ha'e ramo ita ku'i xii reia va'ekue ojeapo 'rã yuparã, yvy yy jipoi reiague voi yvupa 'rã. Ymave rupi jagua-tuvy nhe'ẽ oikoague rupi henhoimba 'rã yvyra, takua ha'e jai rogue.

⁸Ha'e va'e rupi ma oĩ 'rã peteĩ tape porã. Ha'e va'e tape pe ma “Tape iky'a e'ÿ va'e” 'ea 'rã. Ha'e va'e rupi ma ndojeky'a'o ukai va'e kuery ndoguatai 'rã, ixupegua kuery anho. Ha'e va'e rupi oguata va'e ma ndojavyi 'rã, ndoiko kuaai teĩ.

⁹Ha'e rupi ndoikoi 'rã guary, peteĩve mymba inharõ va'e ndoexaai 'rã ha'e rupi. Mba'eta ha'e rupi oguata va'e ma ogueraa jepe pyre anho.

¹⁰Ha'e rami vy SENHOR ogueraa jepe va'ekue ojevypa 'rã, Sião py oupa 'rã ovy'aa rupi opora'ei reve. Ha'e kuery re oĩ 'rã vy'a opa e'ÿ va'e, inhakã re coroa oĩa rami. Ha'e kuery oupity va'erã va'e ma mby'a porã ha'e vy'a anho. Ha'e rã mboriau ha'e mby'a vai ma okanhymba 'rã.

2 Reis 18.13-18; 2 Crônicas 32.1-8

36 ¹Ha'e gui catorze ma'etỹ re ma huvixave Ezequias oĩ jave py Assíria pygua huvixa Senaqueribe ou Judá vvy re tetã ikorapa va'e ha'e javi re opu'ã aguã. Ha'e vy oipe'apa ha'e kuery oguereko va'ekue ha'e javi.

²Ha'e gui huvixa Ezequias-a katy Assíria pygua huvixave omondouka guembiguai Rabsaqué. Laquis tetã gui omondouka Jerusalém katy xondaro kuery heta ikuai va'e reve. Ha'e vy ha'e kuery ijatypa okuapy yy omboty pyre vvy'ã re oĩ va'e gui yy rape ou va'e rovai katy, tape ao joiaty kuery vvy via yvýry.

³Ha'e ramo Rabsaqué reve nhovaexĩ vy oje'oi Hilquias ra'y Eliaquim huvixa ro re opena va'ety, kuaxia mboparaa Sebna ha'e Asafe ra'y mba'emo oiko va'ekue mboparaaty Joá.

2 Reis 18.19-37; 2 Crônicas 32.9-19

⁴Ha'e ramo ha'e kuery pe Rabsaqué aipoe'i:

— Aipopeje ke Ezequias pe: “Po rami Assíria pygua huvixa yvateve va'e ijayvu: ‘Mba'e nunga re tu rejerovia?’

⁵Ndevy pe ae xee xeyavvu: Ndee ore kuery re repu'ã aguã re renhembopy'aa ma ayvu rive'i. Marã ramigua kuery re tu rejerovia reikovy, xerovai repu'ã aguã?

⁶Egito pygua kuery re ri rejerovia, ha'e rami teĩ ha'e kuery ma popoka takua ovopa va'e ramigua rive, mba'eta ha'e va'e re amongue ojeko rã ipo py oixu'upa 'rã. Ha'e ramigua ae 'rã oiko Egito pygua huvixa Faraó ha'e hexe ojerovia va'e kuery ha'e javi re.

⁷Ha'e rã xapy'a rei xevy aipo're 'rã: “Ore ma SENHOR Oerujete re ae rojerovia va'e”, 're teĩ ha'e va'e peguare e'ỹ teve ombojeroviaaty vvyty rupi ikuai va'e ha'e altar Ezequias oitypa va'ekue? Mba'eta ha'e ma Judá ha'e Jerusalém pygua kuery pe aipoe'i va'ekue: “Kova'e altar Jerusalém py oĩ va'e katy anho 'rã pembojerovia pekuapy”, he'i va'ekue pende'vy.”

⁸Ha'e nunga rupi ejerure na xeruvixa Assíria pygua pe, ha'e gui xee ma ndevy ame'ẽ 'rã dois mil kavaju, xapy'a rei avakue hi'áry guarã rejou ri ramo.

⁹Ha'e gui mba'e re tu rejerovia Egito pygua karóxa ha'e kavaju árygua kuery re? Mba'eta xeruvixa rembiguai vvyĩgueve re teĩ napendepo'aka kuaai ri.

¹⁰Ha'e gui xapy'a rei xee nda'u SENHOR reve'ỹ ri aju peneretã amomba aguã? Any, mba'eta SENHOR ae xevy aipoe'i: ‘Tereo ke, epu'ã ha'e kuery vvy re, ha'e emomba’, he'i xevy.”

¹¹Ha'e ramo Rabsaqué pe Hilquias ra'y Eliaquim, Sebna ha'e Joá ombovai vy aipoe'i okuapy:

— Rojerure ndevy: Ndeayvu ke aramaico ayvu py anho ore nerembiguai kuery pe, mba'eta ore roendu kuaa rã. Ndeayvuve eme judeu kuery ayvu py, heta va'e kuery tetã kora áry rupi ikuai va'e oendu kuaa e'ÿ aguã — he'i.

¹² Ha'e rami teĩ Rabsaqué ombovai:

— Ha'e gui pẽvy ha'e penderuvixa remiendurã anho teve xeruvixa xembou xeayvu aguã? Avakue tetã kora áry rupi ikuai va'e pe guive e'ÿ teve xeayvu, mba'eta peẽ kuery rami avi ha'e kuery voi ikuai guepoxi ho'u, otyrai ae oy'u okuapy aguã rami — he'i."

¹³ Ha'e rami vy Rabsaqué opuã vy ijayvu atã ho'amy judeu kuery ayvu py. Ha'e vy aipoe'i:

— Pejapxaka ke Assíria pygua huvixa yvateve va'e ayvu re.

¹⁴ Po rami xeruvixa ijayvu: "Penhembotavy uka eme Ezequias pe, mba'eta ha'e ma napendereraa jepei 'rã.

¹⁵ Neĩ Ezequias tapendeapo eme SENHOR re pejerovia aguã rami, mba'eta aipoe'i: 'SENHOR nhandereraa jepe 'rã, ha'e vy kova'e tetã nomboaxai 'rã Assíria pygua huvixa po py', he'i 'rã.

¹⁶ Pejapxaka eme Ezequias ayvu re. Mba'eta po rami Assíria pygua huvixa ijayvu: 'Pejapo ke xereve peteĩ rami nhandekuai aguã, ha'e vy peju xea katy. Ha'e rami vy peteĩ-teĩ pekaru 'rã penemba'e vinho ha'e figo'a re, ha'e penemba'e ygua gui ae 'rã pey'u pekuapy,

¹⁷ xee pendea py aju peve. Ha'e gui xee rogueraa 'rã peteĩ vvy pendeyvy rami ae itui va'e katy. Ha'e va'e vvy ma mba'emo aju ha'e uva rykue oĩa, mbojape ha'e uva oata e'ÿa.

¹⁸ Penhembotavy uka eme Ezequias pe " SENHOR nhandereraa jepe 'rã", he'i ramo. Mba'eta vvy regua kuery ruete ra'angaa ikuai va'e nda'u ogueraa jepe ri vvy Assíria pygua huvixa po gui?

¹⁹ Mba'eta mamó tu ikuai Hamate ha'e Arpade pygua kuery ruete? Mamó tu ikuai Sefarvaim pygua kuery ruete ra'angaa? Ha'e kuery nda'u xepo gui ogueraa jepe raka'e Samaria tetã?"

²⁰ Ha'e va'e vvy re ikuai va'e ruete ra'angaa regua mava'e tu ogueraa jepe oyvy xepo gui? Mba'exa 'rã tu ha'vy SENHOR ogueraa jepe Jerusalém xepo gui?' he'i."

²¹ Ha'e ramo heta va'e kuery okyrirĩmba okuapy, peteĩve ma voi nombovai, huvixa "Pembovai eme" he'i rire.

²² Ha'e ramo Hilquias ra'y mba'emo re opena va'ety Eliaquim, kuaxia re opena va'ety Sebna ha'e Asafe ra'y mba'emo oiko va'ekue ombopara va'ety Joá jogueraa ju Ezequias oĩa py. Oao omondoropa va'ekue reve ovaẽ vy ixupe omombe'u okuapy Rabsaqué ijayvuague ha'e javi.

▼ 36.12 Ha'e rami ijayvu, mba'eta tetã ojokopa ramo ha'e pygua kuery ndojoui 'rã ho'u va'erã neĩ yy oy'u aguã. w 36.19 Apy ijayvu tetã mboae Assíria pygua ruvixave ipo'aka maague re. Hamate, Arpade, Sefarvaim ha'e Samaria.

2 Reis 19.1-7

37 ¹Ha'e nunga huvixa Ezequias oendu vy omondoro oao, ha'e ajukue voxá guigua py rive onheovãmba vy oíke SENHOR pegua oo py.

²Ha'e rami vy Amoz ra'y profeta Isaías oĩa katy omondouka ngoo re opena va'ety Eliaquim, kuaxia re opena va'ety Sebna ha'e sacerdote yvatekueve va'e. Ha'e ramo ha'e kuery ajukue voxá guigua py onheovã va'ekue reve jogueraa

³Isaías pe aipoe'i aguã:

— Po rami Ezequias aipoe'i: “Kova'e ára ma jajexavai aguã ha'e nhanembopagaa rã nhaxĩmba aguã ára, kunha oikuavã'i ta teĩ oguereko ete aguã na'imbaraetevei va'e rami nhandekuai.

⁴Mba'eta Assíria pygua huvixa remimbou Rabsaqué ijayvu va'ekue Nhanderuete oikove va'e rovai. Ijayvua SENHOR Nderuete oendu vy ijayvu ete 'rãgue ixupe. Ha'e nunga rupi ejapukai ke ixupe jakuave'i teri va'e re”, he'i aguã.

⁵Ha'e ramo Isaías oĩa py huvixa Ezequias rembiguai kuery ovaẽ ramo

⁶Isaías aipoe'i ha'e kuery pe:

— Aipopeje ke penderuvixa pe: “Po rami SENHOR ijayvu: Ekyje eme ayvu rendu va'ekue káuxa. Ha'e va'e ayvu rupi ma Assíria pygua huvixa rembiguai kuery xerovai ae ijayvu okuapy.

⁷Ha'e rami teĩ hexe ambou 'rã peteĩ nhe'ẽ imongyjaarã. Ha'e ramo ixupe mba'emo omombe'ua rã oendu vy ojepe'a ju 'rã ovy ovyvy katy ae. Ha'e gui ma ha'e py ajapo 'rã kyxe py ojukaa aguã rami”, he'i.

2 Reis 19.8-13

⁸Ha'e gui ma Rabsaqué oo ju vy oikuaa Assíria pygua huvixa kuery Libna tetã re opu'ã okuapy, mba'eta oendu ma voi huvixa Laquis tetã re opu'ãa gui ojepe'a ma ovyague.

⁹Assíria pygua huvixa oendu avi “Etiópia pygua huvixa Tiraca ma je ou oiny nderovai opu'ã vy”, 'ea ramo. Ha'e rami oendu vyve peteĩgue ju omondouka guembiguai kuery Ezequias oĩa katy. Ha'e vy aipoe'i uka ha'e kuery pe:

¹⁰— Po rami pendeayvu 'rã Judá pygua huvixa Ezequias pe:

“Enhembotavy uka eme nderuete re rejeroviaa py. Mba'eta aipo're: 'Jerusalém tetã ma nomboaxai 'rã Assíria pygua huvixa po py', 're.

¹¹Ndee nerendui teve Assíria pygua huvixa kuery yvy jave re ojapo va'ekue? Mba'eta omomba ete. Ha'e nunga rupi ndee rexa'ã ri ty'y reo jepe aguã?

¹²Mba'eta yvy regua ruete ra'angaa ikuai va'e nda'u ogueraa jepe ri raka'e xeramõ kuery omomba aguã gui? Ha'e va'e kuery ma Gozã, Harã ha'e Rezefe pygua, ha'e Éden ramymino kuery Telassar py ikuai va'ekue.

13 Ha'e mamó tu oiko aỹ Hamate pygua huvixa, ha'e Arpade, Sefarvaim tetã, Hena ha'e Iva pygua huvixa kuery?" — he'i uka.

2 Reis 19.14-19

14 Ha'e gui ma tembiguai kuery po gui kuaxia para Ezequias ojopy vy ogueroayvu. Ha'e rami vy SENHOR pegua oo py oike vy oexa uka imoiny henonde.

15 Ha'e rami vy SENHOR renonde ojapukai vy aipoe'i:

16 — SENHOR Israel kuery ruete, anjo kuery pepo áry rupi reguapy reiny va'e repenaa py, ndee anho'i reiko yvy jave regua kuery ruete. Ndee ma yva ha'e yvy apoare.

17 SENHOR, ejapyxaka rendu pota aguã. Eipe'a ke nderexa, rexa pota aguã. Ha'e vy endu pota Senaqueribe ijayvuague ha'e javi re, mba'eta ndee Oreruete reikove va'e, nderovai ae ijayvu.

18 Ha'e gui SENHOR, anhetẽ ete ae Assíria pygua huvixa kuery omomba raka'e yvy regua ikuai va'e, ha'e kuery yvy guive.

19 Ha'e gui oapypa guive ha'e kuery ruete ra'angaa oguereko va'ekue. Ha'e rami avi ha'e nunga ma tuuete e'ỹ ae, avakue rembiapo, yvyra ha'e ita guigua rive. Ha'e nunga rupi ae omomba.

20 Ha'e ramo SENHOR Oreruete, orereraa jepe ke ipo gui, yvy regua ha'e javi oikuaa aguã ndee anho SENHOR reikoa — he'i.

2 Reis 19.20-34

21 Ha'e gui Amoz ra'y Isafás oayvu ogueraa uka Ezequias pe:

— Po rami SENHOR Israel kuery ruete ijayvu: Assíria pygua huvixa Senaqueribe káuxa xevy rejerure ramo

22 po rami xee SENHOR xeayvu hexe. Ndere ma kunhataĩgue'i Sião pygua rajy kuery opuka rei okuapy. Nderakykue Jerusalém pygua rajy kuery ogueroa-rova oakã.

23 Mba'eta mava'e re tu ndeayvu vai? Mava'e tu rejojai? Mava'e rovai rupi tu ndeayvu ha'e nderexa py rema'ẽ vaikue rei? Xee Israel kuery ruete xeky'a e'ỹ va'e rovai ae.

24 Mba'eta nerembiguai kuery rembo'e SENHOR rovai ijayvu aguã re. Ha'e vy aipo're: “Xekaróxa reta va'e vy ajeupi 'rã yvyty áry peve, Líbano yvy re mombyryvea rupi teĩ. Xee aitypa 'rã ha'e py yary yvatekueve ha'e cipreste iporãgueve ikuai va'e, avaẽ 'rã mombyryvea py apyta aguã, ka'aguy inhanavea py peve.

25 Ha'e gui yvy ajo'o vy ay'u amboae regua kuery pegua yy gui, ha'e Egito yvy re apyrõ vy rive amombirupa yakã ikuai va'e”, 're va'ekue.

26 — Ha'e rami teĩ nerendui teve yma rupi ma voi xee ae amoĩ ha'e va'e nunga oiko aguã, ymave guive anhembopy'a ae ma ha'e rami aguã re? Ha'e rami vy aỹ ma amoingo ete ma ha'e nungakue. Xee ae aipotaa rami vy ndee rembovaipa karamboae tetã ikorapa va'ekue.

27 Ha'e nunga rupi ae ha'e pygua kuery ikangypa, okyjepa ha'e oxĩmba rei raka'e. Ha'e rami vy okanhymba vyvoi nhuũ rami rive, e'ỹ vy jai rogue pyau, nhuũ oo ao'ia áry henhoĩ rive va'e rami, e'ỹ vy mba'emo onhotỹ mbyre ijaju e'ỹ re okaipa va'e rami rive.

28 Ha'e rã xee ma aikuaa porã reguapy reiny rã, repu'ã reovy ha'e reike ju rejuvy nhavõ, ha'e gui xerovai repu'ã reia guive.

29 Ha'e ramo xerovai repu'ã reia ha'e renhemboyvate reia aendupa ma vy aỹ ma nexĩ re amoĩ 'rã ty'ãi ndereruarã, ndejuru re amoĩ avi 'rã juru xã, ha'e rami vy ajapo 'rã rejuague rupi ae ju rejevy aguã rami.

30 — Ha'e gui ndee Ezequias reikuaa aguã ma povae 'rã oiko: Aỹ kova'e ma'etỹ ma peẽ kuery pekaru 'rã mba'emo ha'e ae gui henhoĩ va'ekue re, ha'e gui amboae ma'etỹ ma ha'e va'ekue gui ikuai va'ekue re ju 'rã pekaru. Ha'e rã mboapy ma'etỹa py ma penhotỹ ju 'rã mba'emo, ha'e gui pemono'õ 'rã. Penhotỹ 'rã uva, hi'a pe'u aguã.

31 Ha'e gui Judá regua rembyre oo jepe va'ekue ma hapo ju 'rã vvy katy, ha'e vy hi'árykue ma hi'a ju 'rã.

32 Mba'eta Jerusalém tetã py ikuai 'rã okuave va'e, Sião yvyty re ikuai 'rã oo jepe va'ekue. SENHOR ixondaro reta va'e ae 'rã ojapo, nhanderayvu etea rupi.

33 — Mba'eta po rami SENHOR ijayvu Assíria pygua huvixa rekorã re: “Ha'e ma kova'e tetã py ndoikei 'rãe, neĩ peteĩve hu'y nomomboi 'rã tetã katy, hu'y jokoia reve nonhembojai 'rã ouvy, neĩ vvy nomb'o'yvatei 'rã guive tetã kora áry rupi ojeupi aguã.

34 Ha'e rami 'rãgue py tape ouague rupi ae ju 'rã ojevy. Kova'e tetã py ndoikei 'rãe”, he'i SENHOR.

35 “Mba'eta xee ae ajoko 'rã tetã araa jepe vy, xejee ha'e xerembiguai Davi re ama'ẽ vy”, he'i.

2 Reis 19.35-37; 2 Crônicas 32.21,22

36 Ha'e gui ma anjo SENHOR-a guigua ou vy Assíria pygua kuery ijatya rupi ojuka cento e oitenta e cinco mil. Ko'ẽgue okuave'i va'e ovy vy oexa rã hetekue rive ikuai.

37 Ha'e ramo Assíria pygua huvixa Senaqueribe ojepe'a ju ovy. Ojevy vy guetã ae Nínive py ju opyta.

38 Ha'e gui ma nguete ra'angaa Nisroque pegua opy omboetea py oĩ jave ta'y kuery ae Adrameleque ha'e Sarezzer ojuka kyxe py. Ha'e vy onhamba jogueravy Ararate vvy katy. Ha'e ramo ta'y Esar-Hadom ju oĩ nguu rekovia.

2 Reis 20.1-11; 2 Crônicas 32.24-31

38 1 Ha'e va'e jave py huvixa Ezequias imba'eaxy vy omano ta ma oupy. Ha'e ramo oĩa py ou Amoz ra'y profeta Isaías. Ha'e vy aipoe'i ixupe:

— Po rami SENHOR ijayvu: “Emoatyrõ mba'emo ndero py ikuai va'e, mba'eta remano 'rã, ndereikovevei ta ma”, he'i.

²Ha'e ramo Ezequias ojere vy ngoo mbotya re ngova omboja oupy. Ha'e vy SENHOR pe ojerure vy

³aipoe'i:

— SENHOR, ajerure ndevy. Nema'endu'a ke nerenonde rupi ha'evea rami aikoague re, xepy'a ha'e javi py. Ha'evea ramigua ajapo aikovy va'ekue nerenonde rupi — he'i. Ha'e vy ojae'o vaipa oupy.

⁴Ha'e gui Isaías pe SENHOR ombou ju oayvu. Ha'e vy aipoe'i:

⁵— Ejevvy ke, ha'e vy aipo're Ezequias pe: Po rami SENHOR neramoĩ Davi ruete va'e ijayvu: “Xee aendu ma renhembo'ea, nderexay aexa guive. Ha'e vy amoĩve 'rã nde'ára quinze ma'etỹ peve ju.

⁶Ha'e vy rogueraa jepe 'rã Assíria pygua huvixa po gui, kova'e tetã guive. Aepy 'rã kova'e tetã”, he'i.

⁷Pova'e nunga SENHOR oexa uka 'rã ndevy, reikuaa aguã oayvuague ojapo 'rãa.

⁸“Tape pyrõ-pyrõarã Acaz ojapo va'ekue re ajapo 'rã kuaray'ã dez pyrõa hakykue katy ju ojevvy aguã rami”, he'i. Ha'e gui ha'ekue rami ae ojapo kuaray'ã dez pyrõa peve hakykue katy ju ojevvy aguã rami.

Ezequias oporaieague

⁹Ha'e ramo Judá pygua huvixa Ezequias imba'eaxy vaipa oupyague gui opu'ã ju ma rire po rami oporaie:

¹⁰— Xee aipoa'e va'ekue:

“Xembaraete rei reve aikovea py teĩ
aỹ aike ta vyvra rupa rokẽ rupi.

Mba'eta xegui oipe'aa ta ma aikovea ma'etỹ”, ha'e va'ekue.

¹¹Aipoa'eve ju va'ekue:

“Okuave va'e yvy re xee ndaexavei ma 'rã SENHOR.

Neĩ peteĩve ava ma voi ndaexavei ma 'rã yvy re hekoa va'e.

¹²Mba'eta xegui aikovea'i oipe'aa ta heravy mombyry,
vexa'i re opena va'e okeaty ombovaipaa rami.

Ajukue apoa rami rejaya ta xerekovea nhimbo rami.

Ára oaxa rã pytũa rami rejapo xerekovea opa aguã rami.

¹³Xee arõ are ma ainy ko'ẽ rai peve,

ha'e rã ha'e ma guarý rami omopẽmba xekãgue.

Ára oaxa rã pytũa rami rejapo xerekovea opa aguã rami”, ha'e va'ekue.

¹⁴— Mbyju'i e'ỹ vy jeruxi rami avi anhe'ẽ aikovy va'ekue,
apykaxu rami xepoaẽ rei va'ekue.

Xerexa voi ikangypa ma yvate katy ama'ẽ riaa ete rã.

“ SENHOR, ajexava'i rei aikovy, xembovai ke”, ha'e va'ekue.

- 15 — Ha'e gui aỹ ma marã rami nda'u xeayvu 'rã?
Ndee ndeayvuague rami ae xerereko.
Ha'e nunga rupi aikovea pukukue re ha'evopa rei'i rã aikovy,
xerekovea ojexavai vaipa rire.
- 16 SENHOR, ha'e rami ndee orereko ramo ore avakue roikove,
xenheẽ voi ha'e nunga re ae 'rã oĩ.
Mba'eta xemoexaĩ vy xemoingove ju.
- 17 Xembopy'a porã ju aguã ae xembojexavai va'ekue.
Mba'eta ndee ma xerekovea reayvu vy
xereraa jepe yvykua py xevaipa aguã gui,
mba'eta nderakykue katy remombopa ma ajevavyague ha'e javi.
- 18 Ha'e gui vyvra rupa py ma avave nandererovy'aai 'rã,
manoa py nanemboeteai 'rã.
Vvy kua katy oguejy va'ekue ma noarõvei 'rã okuapy anhetẽ ete
va'e rupi reikoa.
- 19 Okuave va'e anho 'rã ndereroporaiei,
kova'e ára xee rogueroporaieia rami.
Ha'e tuu kuery omombe'u 'rã gua'y kuery pe anhetẽ ete va'e rupi
reikoa.
- 20 Mba'eta SENHOR ou vy xereraa jepe.
Ha'e nunga rupi mba'epu ixã va'e nhambojoguy reve
jaroporaiei 'rã ára nhavõ jaikovea pukukue re,
SENHOR pegua oo py — he'i.
- 21 Mba'eta Isaías aipoe'i ae va'ekue: “Peru figo'a oubley pyre, ha'e
pemboja ijai re. Ha'e ramo okuera 'rã imba'eaxya gui”, he'i va'ekue.
- 22 Ezequias voi aipoe'i va'ekue: “Mba'e nunga tu oiko 'rã aikuaa aguã
SENHOR ro py ju aa 'rãa?” he'i va'ekue.

2 Reis 20.12-19

- 39** ¹Ha'e va'e jave py Babilônia pygua huvixa Baladã ra'y
Merodaque-Baladã va'e ma “Huvixa Ezequias haxy oupy” 'ea rã
oendu vy oĩa katy ombou kuaxia para, mba'emo ome'ẽ va'erã reve.
- ²Ha'e ramo herua kuery ovaẽ rã Ezequias oguerovy'a vy ha'e kuery pe
oexa uka mba'emo omoĩ porãaty py oguereko va'e ha'e javi: prata, ouro,
tembi'u irũrã, azeite iporãve va'e ha'e tembiporu joe opu'ãa pygua. Omoĩ
porãaty py ikuai va'e ha'e javi oexa uka. Neĩ pete'i voi Ezequias ndoexa
ukai ha'e kuery pe, ngoo py ae, neĩ openaa ha'e javi rupi oguereko va'e.
- ³Ha'e ramo huvixa Ezequias oĩa py profeta Isaías ou vy oporandu
ixupe:
— Mba'e nunga re tu avakue ou va'ekue ijayvu okuapy ra'e? Magui tu
ou okuapy ndea py?
Ezequias ombovai:

- Peteĩ vvy mombyryvea gui ou, Babilônia gui ae — he'i.
 4 Ha'e ramo oporanduve ju:
 — Mba'e tu ha'e kuery oexa okuapy ndero py?
 Ezequias ombovai:
 — Xero py oexa okuapy mba'emo ikuai va'e ha'e javi. Xemba'e amoĩ porãaty py oĩ va'e regua neĩ peteĩve ndaexa ukai ha'e kuery pe — he'i.
 5 Ha'e gui ma Isaías aipoe'i Ezequias pe:
 — Endu ha'vy SENHOR ayvu.
 6 “Ovaẽ rã ára ndero py ikuai va'e ha'e javi Babilônia vvy katy ogueraapaa aguã, ymave guive neramoĩ kuery omoĩ porã va'ekue kova'e ára peve. Ndoejaai 'rã neĩ peteĩ regua ma voi”, he'i SENHOR.
 7 Ndera'y kuery rereko va'ekue ae voi ogueraapaa avi 'rã okuapy, Babilônia pygua huvixa ro py oa'yjyo pyre meme ikuai aguã — he'i.^x
 8 Ha'e ramo Ezequias aipoe'i Isaías pe:
 — Pova'e ayvu SENHOR guigua remombe'u va'e ma ha'eva va'e — he'i, ojeupe ae “Xee aikuaa rã aikovea ja mby'a porã anho ha'e ha'evopa rei'i ta merami”, he'i vy.

SENHOR ou aguã re ijavyvague

- 40** 1 Nhanderuete aipoe'i: “Xevygua kuery pe pendeayvu pembovy'aa rupi, pembovy'a ju ke.
 2 Pendeayvu porã'i ke Jerusalém pygua kuery pe. Ha'e vy aipopeje: ‘Opa ma pendere opu'ãa ague, mba'eta pendereko vaiague omboguepaa ma. Pejejavvyague re pepaga aguã va'ekue mokoigue ma pejopy SENHOR po gui’, peje.”
 3 Ha'e gui ma onhendu 'rã tekoa e'ỹa rupi ojavukai va'e po rami: “Pereko katu ke SENHOR raperã. Pembo'yvi ke tape tekoa e'ỹa rupi oo va'e Nhanderuete ou aguã.
 4 Mba'eta vvyugua ha'e javi omonyẽmba 'rã. Ha'e gui vvyty ha'e vvy'ã ikuai va'e ombojojapa 'rã. Ikarẽ rei va'ekue-'ekue ombo'yvipa 'rã, ha'e vvy'ã guy rei va'ekue ijojapa 'rã.
 5 Ha'e gui ma ojekuaa 'rã SENHOR rexakãa. Avakue ha'e javi 'rã oexa, SENHOR ojuru py ae ijavyvu rire.”^y
 6 Ha'e gui peteĩ ayvu onhendu vy “Ejavukai”, he'i.
 Ha'e gui amongue oporandu: “Mba'e tu arojapukai ta?”
 “Aipo'ere: ‘Avakue ha'e javi ma jai rogue, ha'e ha'e kuery oguerovy'ave va'e ha'e javi ma ipoty rami rive oĩ.
 7 Mba'eta jai rogue ipiru 'rã, ha'e ipoty okuipa 'rã, ha'e va'e re SENHOR oipeju ramo rive. Anhetẽ avakue ma jai rogue rami meme ikuai.

^x 39.7 Ha'e va'e jave ma huvixave kuery oa'yjyo uka 'rã guembiguai kuery ngoo rupi guarã. ^y 40.3-5 Kova'e ayvu rupi João Batista ijavyvu Jesus ou 'raa omombe'u vy (Mateus 3.3; Marcos 1.3; Lucas 3.4-6; João 1.23).

8 Jai ipiru ramo ipoty okuipa 'rã. Ha'e rã Nhanderuete ayvu ma oĩ riae 'rã raka'e rã peve guarã, 'ere.'^z

9 Ha'e gui ndee Sião pygua, eẽ ke yvyty yvateve va'e áry mba'emo pyau remombe'u aguã. Remombe'u 'rã mba'emo pyau Jerusalém pygua kuery pe, ayvu atã reve 'rã ndeayvu. Epuã ke, ekyye eme, emombe'u porã Judá tetã pygua kuery pe: "Pee ma ou oiny Nhanderuete!" 'ere.

10 Mba'eta SENHOR Nhanderuete ma opo'akaa reve ou 'rã, ojyva py ipo'aka aguã. Ha'e ogueru 'rã jaikoague repy, guenonde ombou 'rã nhandevy omeẽ va'erã.

11 Ha'e rami vy onhangareko 'rã ojeuegua kuery re vexa'i re opena va'e rami. Ojyva áry ogueru 'rã vexa'i ra'y, oikuavã 'rã heruvy. Ha'e ta'y'i va'e ma mbegue'i 'rã oguereko.

SENHOR yvateve va'ea re ijayvuague

12 Ha'e gui mava'e nda'u opo ruguaa py yy oa'anga, ha'e okuã py yva oa'ã raka'e? Mava'e nda'u yvy ku'i ojopy ajaka py rami, ha'e gui yvyty ha'e yvy'ã ikuai va'e mba'emo opejaa py oa'ã raka'e?

13 Mava'e nda'u ombo'e raka'e SENHOR Nhe'ẽ? Mava'e nda'u imongetaarã oiko raka'e ombo'e aguã?^a

14 Mava'e pe nda'u onhemongeta uka raka'e oikuaapa aguã rami? Mava'e nda'u ombo'e raka'e tape teko porã rupi oo aguã re, e'ỹ vy ombo'e 'arandu re, ha'e rami e'ỹ vy ixupe oikuaa uka tape oikuaa aguã katy oo va'e?

15 Mba'eta ixupe rã yvy regua ikuai va'e ma yryru gui peteĩ otyky va'e rami ikuai, ha'e e'ỹ vy mba'emo opejaa py peteĩ ku'i ap'i oĩ va'e rami. Ixupe rã yy pa'ũ ikuai va'e voi yvy ku'i opu'ã va'e rami ikuai.

16 Ixupe guarã japy aguã neĩ Líbano yvy re yvyra ikuai va'e ha'e javi nda'evei, ha'e py mymba ikuai va'e voi nda'evei japy reve nhamẽẽ aguã.

17 Ha'e oexa rã yvy regua ha'e javi mba'everã ndovarei va'e rami ikuai. Ha'e oikuaa rã mba'eve gui ma voi ndovareive va'e, mba'eve oĩ e'ỹ va'e rami.

18 Mava'e nda'u Nhanderuete reve joo rami ete 'rã heko va'e? Mba'e nunga nda'u hexe nhambojoja 'rã?

19 Mba'eta mba'emo apoa ma ojapo 'rã mba'emo ra'angaa. Ha'e gui ouro re omba'eapo va'e ju 'rã onhovãmba ouro py, ha'e gui ixarã ma prata gui ojapo 'rã.

20 Ha'e rã iporiaukue'i ma yvyra ovo rive va'erã e'ỹ 'rã oiporavo 'rã. Ha'e vy ojou 'rã ojapo kuaapa va'e ojapo aguã ta'angaa omyĩ aguã rami e'ỹ.

21 Xapy'a rei nda'u ha'e nunga ndapeikuaai ri? Napendui teve? Pëvy nda'u nomombe'uai ri jypy guive ma voi? Tyrã pa ndapeikuaa potai ae yvy omboytaa ára guive?

22 Mba'eta Nhanderuete ma vvy apy jerekue áryve oguapy oiny va'e, ha'e oexa rã ha'e py hekoa va'e kuery tuku rami avi kyrĩ'i. Ha'e ae avi oipyo raka'e yva ajukue puku rami, oo'i ajukue guigua rami ojora vy oupi ha'e py oĩ aguã.

23 Ha'e ae avi omo'vvyĩ'i rã huvixa kuery ikuai va'e, omokanhymba rã vvy regua joe oikuaa pota va'e.

24 Ha'e kuery ma mba'emo ra'yĩgue rami onhot'ya e'ỹ vvy omoaĩa ramo vvy re hapo vvy hi'y ppy'i rã, ha'e rami teĩ ha'e va'e rupi vvytu oipeju ovy ramo ipirupa vyvoi rã, ha'e gui ma vvytu vaikue ogueraapa rã mba'emo pirekue rami avi.

25 Ha'e nunga rupi Iky'a e'ỹ va'e aipoe'i: “Mava'e re nda'u peẽ kuery xembojoja rã? Mava'e tu xee ramigua oiko?” he'i.

26 Penderova yva, ha'e pemaẽ. Mava'e tu ha'e nunga ha'e javi ojapo raka'e? Ha'e ma jaxy-tata oipapa porãmba rire oxondaro kueryrã rami oguenoẽ rã heravy, peteĩ-teĩ rery rupi oenoĩ vy. Mba'eta imbaraete ha'e ipo'akapa va'e ramo peteĩve ma voi ndoatai rã.

27 Ha'e nunga rupi mba'e re tu peẽ Jacó ha'e Israel kuery pendeayvu vy aipopeje: “Xee aikoa re ma SENHOR ndoexa potai, Nhanderuete ndoikuaa potai anhepytyvõ uka teĩ”, peje.

28 Ha'e rami teĩ ndapeikuaai, napendui ri ty'y Nhanderuete Imarã e'ỹ va'e, SENHOR vvy apy apoare na'ikane'oi ha'e ndaxypai rã? Hi'arandua re ma nhande ndajaikuaa pota kuaai rã.

29 Ha'e rami rãgue py ha'e ae omombaraete ju rã ikane'õ va'e, omombaraeteve rã na'imbaraetevei va'ekue.

30 Mba'eta ipyaukue voi ikane'õ ha'e haxypa rã. Kunumigue ikangypa vy ho'apa rã.

31 Ha'e rã SENHOR oarõ oikovy va'e kuery ma ojouve ju rã ombaraeterã. Ha'e rami vy opu'ã ju rã taguato oveve ovy va'e rami. Onha teĩ na'ikane'oi rã, oguata teĩ ndaxypai rã.

Nhanderuete re ojerovia e'ỹ va'e kuery oenoĩ vy omboayvuague

41 1 “Peẽ kuery yy pa'ũ re pendekoa va'e, pekyriri ke xerenonde. Ha'e pygua pendekuai va'e, penhemombaraete ke, ha'e gui mae ma penhemboja xere, xee romboayvu rã pembovai aguã. Peju, jajogueroayvu.

2 Ha'e gui mava'e tu kuaray oua katy gui ombou oguataa rupi rei joe ipo'aka va'erã? Mava'e tu ojapo heta va'e kuery onhe'ẽ rendu aguã rami, ha'e huvixave kuery ikuai va'e re opyrõ oiny aguã, okyxe py vvy ku'i rami omboa'ypa aguã, ha'e guapa py omoaĩmba aguã vvytu mba'emo pirekue ombovepe heravya rami?

3 Mba'eta ha'e ma oakykue monhamba ma vy henonderã oove rã mba'eve oiko e'ỹ re, oguataaty rupi e'ỹ teĩ.

4 Mava'e tu ojapo ha'e nunga ha'e javi oiko aguã rami? Jypy'i guive oayvu py rive heta va'e kuery omoingo va'ekue ae. Xee ae SENHOR jypy'i guive ha'e opaa py guarã aiko", he'i.

5 Ha'e nunga ye'ẽ yvýry hekoa va'e kuery ha'e nunga oexa vy onhemondyipa 'rã. Yvy apy gui voi oryryipa reve 'rã onhemboja jogueruvy.

6 Peteĩ-teĩ nhomombaraete 'rã. Ha'e vy oirũ kuery pe "Nembaraete ke", he'i 'rã.

7 Ha'e rami vy mba'emo ra'angaa apoa omokyre'ỹ 'rã ouro re omba'eapo va'e, ha'e gui karavo mbotaa py ombojoja va'e ju aipoe'i 'rã ferro áry ombope va'e pe: "Rejapo porã rima ra'e", he'i 'rã. Ha'e rami vy karavo py mba'emo ra'angaa re ombota 'rã ho'a e'ỹ aguã.

8 "Ha'e rã ndee Israel ma xerembiguai reiko. Ndee Jacó ma xerembiporavo, xeirũ Abraão ramymino.

9 Ndee ma yvy apy gui rogueru va'ekue, roenoĩ mombyryvea py reĩa gui. Ha'e vy aipoa'e: 'Ndee ma xerembiguai. Xee roiporavo rire ndoroejai 'rã.

10 Ekyje eme, mba'eta xee aiko ndereve. Enhemondyi eme, mba'eta xee ma Nderuete. Xee romombaraete 'rã, roipytyvõ ha'e teko porã rupi roguereko 'rã aiporu kuaa regua py.

11 Ha'e rã nderovai ipoxypa va'e kuery ma oxĩmba rei ha'e nda'evei nho 'rã okuapy. Ha'e va'e kuery ma omomba rivea 'rã ovare'ỹ va'e rami. Ha'e rami vy ndere ija'e e'ỹ va'e kuery okanhymba 'rã.

12 Ha'e va'e rire ndere opu'ã va'ekue reka teĩ nderejouvei 'rã. Nderovai opu'ã va'ekue omombytaa 'rã ovare'ỹ va'e.

13 Mba'eta xee SENHOR Nderuete ma rojopy 'rã ndepo reiporu kuaa regua re. Ha'e vy aipoa'e 'rã: "Ekyje eme ke, xee roipytyvõ 'rã", ha'e.

14 " 'Ekyje eme Jacó ha'e Israel kuery, taxo'i rami mbovy'i ete pendekuai teĩ. Xee roipytyvõ 'rã', he'i SENHOR penderepya, Israel kuery ruete Iky'a e'ỹ va'e.

15 Ha'e gui peẽ rojapo 'rã mba'emo moa'yĩa haimbe ha'e ipyau va'e, haĩ jovai va'e rami. Ha'e ramo vyty ikuai va'e pemboay 'rã pemongu'ipa peve, yvy'ã ikuai va'e voi pemombytapa 'rã mba'emo pirekue aty rami.^b

16 Pembovevepa ramo vyty ogueraapa 'rã, vyty jere omoaĩ 'rã. Ha'e rã peẽ ma perovy'a 'rã SENHOR, pemboete 'rã Israel kuery ruete Iky'a e'ỹ va'e.

17 "Ha'e gui ojexavai ha'e oipota rei'i va'e kuery ma yy oeka teĩ ndojoui 'rã. Inhapekũ ipirupa 'rã yuvei gui. Ha'e rami teĩ xee SENHOR aendu 'rã. Xee Israel kuery Ruete vy ndaeja rivei 'rã.

18 Ha'e rami vy yvy'ã ipiru reia gui teĩ xee amboxyry 'rã yy, ajapo 'rã vyugua mbyte rupi yvu oiko aguã. Tekoa e'ỹa rupi voi ajapo 'rã yupa oĩ aguã, ha'e yvy piru reia va'ekue ajapo 'rã yypa aguã rami.

^b 41.15 Apy ma ijayvu ngovaigua kuery omomba aguã re.

19 Tekoa e'ÿa py anhotÿ 'rã yary, acácia, murta ha'e oliveira. Ha'e joyvyvyvvy tekoa e'ÿa py amoenhoĩ 'rã cipreste, olmeiro ha'e buxo,
20 pavẽ oexa vy oikuaa aguã, oikuaa pota ha'e oikuaa porã aguã SENHOR po ae ha'e nunga ojapoague, Israel kuery ruete Iky'a e'ÿ va'e omoingoague.”

Amboae regua kuery ruete ramigua kuery pe SENHOR ijayvuague

21 SENHOR aipoe'i: “Pemombe'u porã ke peikuaa va'e. Pendeayvu anhetẽ rupi peikoa re”, he'i Jacó kuery Ruvixave.^c

22 “Peru ke peikuaa va'e, pemombe'u mba'emo oiko va'erã. Pemombe'u ke ayvu yma guare, ha'e nunga re jaikuaa pota aguã, jaikuaa aguã ojeupity ete ma paa. Ha'e rami e'ÿ vy raka'eve rã guarã pemombe'u roendu aguã.

23 Peikuaa uka ke raka'eve rã guarã, peẽ kuery ete pa tuete peikoa roikuaa aguã. Pemoingo ke mba'emo porã, e'ÿ vy mba'emo vai teĩ, ha'e rami vy rokyjepa aguã, ha'e jaexa pavẽ aguã.

24 Ha'e rami avi peẽ kuery ma mba'everã ndapevarei, penerembiapokue voi ndovareive va'e meme. Pendeporavao kuery voi ojegarupy ikuai.

25 “Ha'e gui xee ma kuaray apu'a'ia katy gui peteĩ ambou ramo ou 'rã. Kuaray oëa katy oiko teri reve aenoĩ ramo ojapukai xerery rupi. Ha'e va'e ma opyrõ 'rã huvixa kuery re yapo rami, nhae'ũ re omba'eapo va'e yapo omou'ũa rami avi.

26 Mava'e nda'u jypy'i guive ha'e nunga omombe'u, oiko e'ÿ mbove ma voi jaikuaa vy ‘Ha'e rami ae ri’, ja'e aguã? Ha'e rami avi jipoi avave rei imombe'uarã, ikuaa ukaarã ndoikoi, pendeayvu oendu va'ekue voi ndoikoi.

27 Xee ae ma jypy Sião pe amombe'u vy ‘Ma'ẽ, upe ma oĩ!’ ha'e va'ekue. Mba'eta Jerusalém pygua kuery pe ambou ayvu porã mombe'uarã.

28 Xee ama'ẽ vy ndaexai peteĩve, peẽ kuery va'e regua ndoikoi nhomongeta kuaa va'e, ha'e va'e pe nhaporandu rã ombovai va'erã.

29 Peẽ kuery ha'e javi ma mba'everã ndapevarei. Penerembiapo voi mba'e e'ÿ meme. Mba'eta mba'emo ra'angaa ojapo pyre ma vvytu rive, hyrukue rei va'e ae.”

SENHOR rembiguai reko re ijayvuague

42 1 “Apy ma oĩ xerembiguai ambopo'aka va'e. Xerembiporavo oiko, xenhe'ẽ py arovy'a va'e. Hexe amoĩ Xenhe'ẽ. Ha'e ramo amboae regua kuery pe oikuaa uka 'rã teko porã regua.

2 Ha'e rami avi ha'e ma nanhomotare'y'i 'rã, ndojapukai atãĩ 'rã, neĩ tetã mbyte rupi voi noendu ukai 'rã oayvu.

3 Takua omopẽ mbyre nomou'ũĩ 'rã, neĩ nombogueti 'rã tataendy ra'y hataxĩ rive'i va'e voi. Ha'e rami 'rãgue py anhetẽ va'e rupi 'rã oikuaa uka teko porã regua.

^c 41.21-24 Apy ma tuete ramigua kuery pe Nhanderuete ijayvu.

4 Ha'e ma ndopai 'rã, nokanhyi 'rã guive, yvy jave re teko porã regua oikuaa ukapa e'ÿa ja. Ha'e gui ye'ẽ yvýry ikuai va'e voi oarõ 'rã okuapy oeko mbo'e aguã.”^d

5 Po rami ijayvu SENHOR Nhanderuete yva ojapo ha'e oipyo va'ekue, ko yvy onhono vy opa mba'e hi'a aguã rami ojapo va'ekue. Ha'e ae yvy regua kuery pe ome'ẽ raka'e ipytuêrã oikove aguã, ha'e kuery re omoï avi inhe'êrã. Ha'e vy aipoe'i:

6 “Xee SENHOR ma roenoï va'ekue teko porã rupi. Ha'e rami rire ajopy 'rã ndepo re. Ndere anhangareko reve romoï 'rã neretarã kuery pe xereve guarã ajapo va'ekue reikuaa uka aguã, ha'e amboae regua kuery voi remoexakã aguã rami. 7 Ha'e rami vy reipe'a aguã oma'ẽ e'ÿ va'e rexa, ha'e nhuã gui reipe'a aguã omboty pyre, nhuã pytũa py oï va'ekue voi.

8 Xee ma SENHOR, po rami ae xerery. Ha'e rami vy xerexakãa ma name'ei 'rã amboae pe, xerekovia namboete ukai 'rã mba'emo ra'angaa ojapo pyre. 9 Ma'ẽ, jypy amombe'u va'ekue-'ekue ma ojeupitypa ma, ha'e gui mba'emo ipyau va'e ju aikuaa uka pëvy. Ha'e nunga oiko e'ÿ mbove xee ajapo 'rã pendu aguã rami.”

Nhandereraa jepea re japoraie aguã

10 Pemonhendu ke SENHOR pe mboraie pyau. Pe'ẽ kuery ye'ẽ rupi peguata va'e, pendu uka peporaieia yvy apy peve, ye'ẽ rupigua ha'e javi reve, ha'e ye'ẽ yvýry rupi pendekoa va'e ha'e javi.

11 Pemonhendu ke pendeayvua tekoa e'ÿa rupi, tetã ha'e tekoa Quedar regua py pendekuai va'e voi. Itaova rupi pendekoa va'e, pevy'a ke, pejapukai vvyty apyte áry pendekuaia gui.

12 Pemboete SENHOR. Pemombe'u hexakãa ye'ẽ yvýry rupi ikuai va'e pe.

13 Mba'eta SENHOR ma ipy'a guaxuve va'e rami avi oë ouvy vy kyre'ÿ re 'rã oo joe opu'ã va'e rami. Ojapukai atã 'rã joe opu'ã aguã katy oo va'e rami. Ha'e rami vy ngovaigua kuery pe oexa uka 'rã opo'akaa.

14 Ha'e gui Nhanderuete aipoe'i: “Xee ma yma ete guive akyrirĩ va'ekue, ajejoko vy mba'eve nda'ei va'ekue. Ha'e rã aÿ ma ajapukai 'rã imemby raxy va'e rami, anhea'ã 'rã ipytuê atã va'e rami.

15 Mba'eta amomba 'rã vvyty ha'e yvy'ã ikuai va'e, ha'e amombirupa 'rã jai ha'e rupi ikuai va'e ha'e javi. Yakã ikuai va'ekue ajapo 'rã yvy piru rei oï aguã rami, ha'e yupa ikuai va'ekue amombirupa 'rã.

16 Ha'e gui ára revegua e'ÿ va'e kuery ma areko 'rã heravy tape ndoikuaai va'e rupi, aroguata 'rã oikuaa e'ÿa rupi. Ha'e kuery renonde amoexakãmba 'rã pytũ rei oï va'ekue rupi, tape vaikue rei va'ekue voi ambojojapa 'rã. Ha'e nunga ajapo 'rã ha'e kuery pe, ndaejai 'rãe.

^d 42.1-4 Apy ma ijayvu ikangy va'e ha'e iporiaukue'i Jesus Cristo nomombai 'rãa re, ha'e rami 'rãgue py ogueraa jepe 'rã (Mateus 12.15-21).

17Ha'e rã mba'emo ra'angaa ojapo pyre re ojerovia va'e kuery ma ojevvy rivepa rã. Ha'e rami vy oxĩmba 'rã okuapy ndoikuaai rei vy, mba'emo ra'angaa ojapo pyre pe rive 'Oreruete', he'i rire."

Israel kuery ára revegua e'ỹ rami ikuaia re ijayvuague

18Pendeapxya e'ỹ va'ekue, pendu ke. Ha'e peẽ ára revegua e'ỹ va'e, pema'ẽ pexa aguã.

19Mava'e nda'u oiko ára revegua e'ỹ, xerembiguai e'ỹ vy? Mava'e nda'u xeayvu mombe'uarã amondouka va'e rami nda'ijapxyai va'e oiko? Mava'e nda'u xerevegua " SENHOR rembiguai" ha'ea va'e rami ára revegua e'ỹ oiko?"^e

20Mba'eta peẽ kuery ma opa mba'e pexa teĩ peteĩve ndapexa kuaai. Pendeapxya ojepe'a porã va'eri napendui 'rã mba'eve.

21 SENHOR gueko porãa oikuaa uka vy ojeguigua lei omboyvate ha'e omoexakãmba raka'e, oipotaa rami vy.

22Ha'e rã kova'e kuery ma oipe'apaa rã okanhygue rami avi ikuai. Ha'e kuery ha'e javi ma itakua py ojokuapaa reve omboty, nhuã py omboty pyre ikuai. Ho'u pyrã rami rive omboty, heraa jepearã ndoikoi guive. Heraapa pyre ikuai, ha'e avave rei aipo nde'i 'rã: "Tapeo porã ju."

23Ha'e gui peẽ kuery va'e regua mava'e tu oendu kuaa 'rã ha'e nunga? Mava'e nda'u oikuaa pota reve oendu kuaa 'rã ha'e va'e rire mba'emo oiko va'erã?

24Mava'e tu Jacó regua kuery omboaxa raka'e herapa pyrã, ha'e Israel kuery omboaxa ipe'aarã pe? SENHOR e'ỹ ri nda'u omboaxa raka'e, hovai ha'e kuery ojevvy rire? Mba'eta ixuguigua tape rupi ha'e kuery nda'ikuaixei, ixuguigua lei re ndojapxyakaxei guive.

25Ha'e nunga rupi ae ha'e kuery re ombou opoxy etea, joe opu'ãa py ho'apa aguã. Ha'e rami py tata omboja ijyvũry rupi. Ha'e rami ete teĩ ha'e kuery ndoikuaai. Oapypaa teĩ ha'e nunga re ndoikuaa potai.

Nhanderuete anho Israel kuery reraa jepea oikoa re ijayvuague

43 1Ha'e gui aỹ ma po rami ijayvu SENHOR nemoingoare, Jacó ha'e Israel kuery apoare. Aipoe'i: "Pekyje eme ke, mba'eta xee ma roepy. Penderery rupi roenoĩ rire xemba'e pendekuai.

2Ha'e rami rire yy rupi peaxa ramo xee aiko 'rã pendereve. Yakã rupi peaxa teĩ napendeao'i 'rã. Tata rupi peaxa ramo napenderapyi 'rã, hendy va'e voi napendeoverei 'rã.

3Mba'eta xee ma SENHOR Penderuete, Israel kuery ruete Iky'a e'ỹ va'e ha'e pendereraa jepea aiko. Ha'e rami vy penderekovia ame'ẽ 'rã Egito pygua kuery. Etiópia ha'e Sebá pygua voi ame'ẽ 'rã pendere.

^e 42.19 Apy "Xerembiguai" he'ia ma ojeupe guarã oiporavo va'ekue re ijayvu vy.

⁴Mba'eta xevy rã ovaré ete va'e ha'e omboeteve pyrã pendekuai, xee roayvu guive. Ha'e nunga rupi ae penderekovia ame'ẽ rã amboae regua kuery, penderekovia aepy vy.

⁵Ha'e nunga rupi pekyje eme, pendereve xee aiko ramo. Ha'e rami vy peneramymino kuery arupa ju 'rã kuaray oẽa ha'e oikea katy gui amono'õmba vy.

⁶Kuaray ijapu'a'ia katygua pe aipoa'e 'rã: 'Eme'ẽmba ju ke.' Ha'e kuaray puku-a katygua pe avi 'Ejoko eme', ha'e 'rã. Peru ke xera'y kuery mombyry gui, peru xerajy kuery yvy apy gui,

⁷xerery rupi aenoĩ va'ekue ha'e javi, xee ae anhemboete uka vy amoingo ha'e ajapo va'ekue.

⁸"Peru ke hexa oĩ va'eri ndoexai va'e kuery, ha'e ijapyxa oĩ va'eri ndojapyxakaxei va'e guive.

⁹Tou avi yvy regua kuery ha'e javi, ta'ijatyta opa marãgua kuery ikuai va'e. Ha'e kuery va'e regua mava'e tu omombe'u kuaa 'rã ha'e nunga, ha'e nhandevy oikuaa uka yma rupi amombe'u uka va'ekue-'ekue? Ha'e rami vy toexa uka imombe'uarã ogueroko ri vy, heko porãa kuaa ukaarã, nhaendu vy 'Anhetẽ ete ae' ja'e aguã.

¹⁰"Ha'e rã peẽ ae ma xereko mombe'uarã pendekuai", he'i SENHOR. "Peẽ ma xerembiguirã aiporavo va'ekue xeayvua pendu vy perovia aguã, ha'e rami vy xee anho aikoa peikuaa aguã, mba'eta xee aiko e'ỹ mbove peteĩve tuuete ndoikoi raka'e, ha'e xee aiko rire voi amboae ndoikoi 'rã.

¹¹Xee, xee ae ma SENHOR. Xee e'ỹ vy ndoikoi jogueraa jepearã.

¹²Xee ma amombe'u uka ma voi ajogueraa jepe aguã. Ha'e va'e ambou ma vy aikuaa uka ju. Penembyte ndoikoi amboae ramigua tuuete, ha'e rã peẽ kuery ma xekuaa ukaarã pendekuai", he'i SENHOR. "Xee ae ma Penderuete.

¹³Ára oiko e'ỹ mbove ma voi xee ae aiko raka'e. Ndoikoi guive xepo gui jope'arã. Mba'eta xee mba'emo ajapo ta ramo mava'e tu xejoko ta?" he'i.

Babilônia pygua po'akaa gui ogueraa jepe aguã re ijayvuague

¹⁴SENHOR pendereraa jepea, Israel kuery ruete Iky'a e'ỹ va'e ma po rami ijayvu: "Peẽ kuery roayvu vy Babilônia yvy re amondouka 'rã hovaigua kuery tetã re opu'ã okuapy va'erã. Ha'e rã ha'e pygua caldeu kuery ma ajapo 'rã onhamba aguã rami. Kanoã ha'e kuery oguerovy'a rei va'ekue py ae 'rã ojava.

¹⁵Xee ma SENHOR Penderuete Iky'a e'ỹ va'e, Israel kuery moingoare, penderuvixave", he'i.

¹⁶Po rami SENHOR ijayvu. Ha'e ma ymave ye'ẽ rupi ojapo va'ekue peteĩ tape, yy oxyry atã va'ekue mbyte rupi ixupegua kuery oaxa aguã.^f

^f 43.15-16 Apy ma ijayvu Ye'ẽ Pytã mbyte rupi Israel kuery oaxapaague re (Êxodo 14.15).

17Ha'e gui ha'e kuery rakykue ojapo va'ekue karóxa ha'e kavaju oje'oi avi aguã rami, xondaro kuery imbaraetekueve guive. Ha'e py ae ha'e kuery ho'apa, nopu'ãvei, neĩ ndoikovei 'rã guive, tataendy ogue va'ekue rami avi. Ha'e vy SENHOR aipoe'i:

18“Aỹ gui ma penema'endu'ave eme mba'emo oiko va'ekue re rive, yma guare-guare re anho pendepy'a eme.

19Mba'eta xee ajapo 'rã mba'emo pyau aỹ'i ma voi ojekuaa oiny aguã rami. Xapy'a rei nda'u ndapexai ri? Mba'eta tekoa e'ỹa rupi ju 'rã xee aexa uka tape, ha'e yvy piru reiague rupi ajapo 'rã yakã oxyry aguã rami.

20Ha'e ramo mymba ka'aguy regua voi xemboete 'rã okuapy, jagua-tuvy nheẽ ha'e guyra nhandu ra'y, tekoa e'ỹa rupi yy amoĩ ramo, ha'e yakã yvy piru reiague rupi. Xevy guarã aiporavo va'ekue oy'u aguã rami ajapo,

21peteĩ regua xejeupe guarã ae amoingo va'ekue pe, xere ima'endu'aa rupi xereroporaei aguã.”^g

SENHOR nhanemboaxya rupi nhandererekoa re ijayvuague

22“Ha'e rami teĩ Jacó kuery, xevy pe ma peẽ kuery ndapejapukai. Ha'e rami 'rãgue py Israel kuery, penekane'õmba rive xevy pe pendekuaia gui.

23Mba'eta xevy pe ete ndaperui vexa'i ra'y peapy reve pemeẽ va'erã, naxemboetei guive mba'emo pejukaa py. Xee ma norombovoyi mba'emo aju xejeupe guarã ameẽ uka vy, noromokane'õi guive heakuã va'e aapy uka vy.

24Xevy peguarã ndapejoguai takua heakuã porã va'e pendeperãta re, naxembovy'ai guive mba'emo peapy aguã pejuka va'ekue kyra pemeẽ vy. Ha'e rami 'rãgue py pejevavya py rive xembovoyi, xemokane'õ guive pendeko vaia py.

25Ha'e ramive ma xee, xee ae pendereko vaiaty ambogue va'e, xejee ae ama'ẽ vy. Ha'e rami vy naxema'endu'avei ma pejevavyague re.

26Xemoma'endu'a ke, jaa ke romboayvu aguã py. Penhemombe'u porã ke romboeko porã kuaa aguã.

27Mba'eta penderu ypy ma heko vai, ha'e gui nhanembyte guarã amoĩ va'ekue ju ojevavy okuapy xerovai.

28Ha'e nunga rupi ae amboyke 'rã pembojeroviaaty rupigua yvatekueve. Jacó kuery ma amboaxa 'rã imombaarã pe, Israel kuery amboaxa 'rã ijoiarã pe.”

SENHOR anho Nhanderueete oikoa re ijayvuague

44 1“Aỹ ma peẽ Jacó kuery xerembiguai, ha'e Israel kuery xerembiporavo pendekuai va'e, pendu ke.

2Po rami ijayvu SENHOR penemoingoare, penderyu'i py ma voi pendeapo va'ekue, ha'e penepytyvõa: Jacó kuery xerembiguai, xerembiaayvu kuery roiporavo va'ekue, pekyje eme.

³Mba'eta oy'uxe rei va'e kuery pe anhoẽ rã yy, amboxyry rã vvy piru reiaque rupi. Ha'e rami ae avi Xenhe'ẽ voi anhoẽ rã neramymino kuery áry, ha'e kuery áry anhoẽ rã amoingo porã aguã.

⁴Ha'e ramo ha'e kuery ma jai ipotypa va'e rami avi ikuai porã rã, ha'e yakã yvýry yvyra hi'ãi va'e rami.

⁵Ha'e kuery va'e regua ma 'Xee ma SENHOR pegua', he'i rã. Ha'e rã amboae ma Jacó rery rupi onhemboery uka rã. Ha'e rã amboae ju opo re ae ombopara rã: 'Xee ma SENHOR pegua' he'ia va'e, ha'e guery apyrã omoĩ rã Israel rery py."

⁶Po rami ijayvu SENHOR Israel kuery ruvixave, heraa jepea, SENHOR ixondaro reta va'e: "Xee ma jypy'i guive ha'e opaa py guarã aiko. Xee e'ỹ vy ndoikoi tuuete mboae.

⁷Mava'e nda'u xee ramigua oiko ymave rupi mba'emo oiko va'erã mombe'ua, ymavegua kuery amoingo guive? Ha'e rami ri ramo tove toikuaa uka, tomombe'u porã ha'vy xerenonde. Tomombe'u mba'emo oiko va'erã, mba'emo ndojeupityi teri va'e.

⁸Penhemondyi eme, pekyje eme guive. Ha'e va'e ára guive namombe'ui teve ha'e nunga pëvy? Ndaikuaa ukai ri ty'y? Peẽ kuery ma xekuaa ukaarã pendekuai. Oiko avi rã nda'u amboae tuuete xee ramigua? Any, amboae itaova ndoikoi xee aikuaa va'e."

Mba'emo ra'angaa mbojeroviaa rupi ikuai va'e nai'arandua re ijayvuague

⁹Mba'emo ra'angaa apoa ikuai va'e ha'e javi ma mba'everã ndovarei, ta'angaa ha'e kuery ojou porãve va'e voi. Ha'e kuery ae oikuaa uka mba'eve ndoexai ha'e ndoikuaaia, nda'evei nho aguã rami.

¹⁰Mava'e nda'u tuueterã ojapo, e'ỹ vy mba'emo ryku gui mba'emo ra'angaarã ojapo rã, mba'everã ndovarei va'erã rive?

¹¹Mba'eta ha'e nunga mboetea ma guive rã nda'evei nho rã, ijapoare ava meme ramo. Ha'e kuery toupa xerenonde ojexa uka aguã. Ha'e gui ma tonhemondyipa ju oje'oivy oxĩmba vy.

¹²Ha'e gui ferro re omba'eapo va'e ma ojapo rã peteĩ haxa. Ha'e gui ma tata py omba'eapo vy mba'emo ra'angaa ju rã ojapo ombota-mbota vy. Ojapo rã heravy ojyva mbaraetea py. Ha'e rami teĩ okaruxe vy ikane'õ rã, yy ndoy'ui vy na'imbaraetevei rã.

¹³Ha'e gui yvyra gui mba'emo ra'angaa ojapo kuaa va'e voi ixã omoatã vy lápis py oa'ã rã heravy mba'emo ra'angaarã. Ha'e rami vy yvyra nhopĩa py ju rã onhopĩ-nhopĩ, ha'e oa'ã ju rã imarkaa py. Ha'e vy ojapo rã ava rami ete iporã rei va'e, oo'i oĩ atyrã py oĩ aguã.

¹⁴Ha'e rami aguã ma avakue oake'o rã yary, ha'e e'ỹ vy cipreste, carvalho, yvyra ka'aguy re ikuai va'e gui oiporavo vy. Xapy'a rei onhotỹ rã pinho yky, oky ramo yvate ovy va'erã.

15 Ha'e nunga yvyra ma avakue oapy aguã ikuai. Amongue yvyra pëgue omoendy vy ojape'e rã oiny, mbojape ombojy rã guive. Ha'e va'e yvyra gui ae avi ojapo rã nguete ra'angaarã. Ha'e rami vy henonde oĩ rã guenapy'ã re. Mba'emo ra'angaarã ojapo va'ekue renonde oĩ rã guenapy'ã re ombojerovia vy.

16 Peteĩ ijaygue ma oapy rã tata py. Ha'e va'e py ma ombojy rã xo'o ho'u aguã. Ooxy ma vy hevyatã rã, ha'e ojape'e vy aipoe'i rã oiny: “Ha'eve ajape'e ma, ha'e aexa hexakãa”, he'i rã.

17 Ha'e gui ijaygue mboae gui ma ojapo rã ngueterã, mba'emo ra'angaa rive. Ha'e va'e renonde ma oĩ rã guenapy'ã re. Ngova yvy re omovaë reve ojerure rã oiny ha'e nunga pe. Ha'e vy aipoe'i rã: “Xereraa jepe ke, mba'eta ndee ma xerue”, he'i rã.

18 Ha'e kuery ma mba'eve ndoikuaai, o'arandurã nomoĩ, hexa ojapa ma oexa e'ỹ aguã, ikuraxõ py voi ndoikuaavei ma.

19 Neĩ peteive ma ndoikuaa pota porãi rã, nai'arandui ha'e mba'eve ndoikuaai aipoe'i aguã: “Peteĩ ijaygue ma apy tata py, ha'e tapyĩ áry aexy mbojape. Hi'áry ma xo'o aexy ma vy ha'u. Ha'e ijaygue mboae gui nda'u ajapo rã ri ojeguaru pyrã? Xerenapy'ã re rã ri nda'u aĩ yvyra pëgue renonde?” nde'i rã.

20 Ha'e nunga avakue ma tanhimbu rive ho'u oiny va'e rami ikuai, okuraxõ py onhembotavy uka vy ojekore va'e. Ha'e va'e ma ndogueraa jepe kuaai guekove, neĩ aipo nde'i kuaai: “Apu re e'ỹ ri nda'u ajerovia?” nde'i.

Ogueraa jepe aguã re ijayvuague

21 “Jacó ha'e Israel kuery, penema'endu'a ke povale nungakue re, mba'eta peẽ ma xerembiguai kuery! Xee ae rojapo va'ekue xerembiguairã. Israel kuery, xee ndaxerexarai rã pendegui.

22 Ha'e rami rãgue py pejevavyaty amokanhymba rã vvyxĩ rami, ha'e pendereko vaiaty amomba rã arai rami. Pejevvy ju ha'vy xea katy, xee rogueraa jepe rire.”

23 Ha'e nunga SENHOR ojapo rire peporai ke, yva regua pendekuai va'e. Ha'e peẽ vvy guyrygua kuery, peroporaie avi ke. Peẽ vvyty ha'e ka'aguy pendekuai va'e, ha'e yvyra pendekuai va'e ha'e javi, penhendu ke mboraei rupi, mba'eta SENHOR oepy Jacó kuery, ha'e Israel kuery ogueraa jepe vy onhemboete uka rire.

24 Po rami ijayvu SENHOR pendereraa jepea, penderyru'i py ma voi penemboete'i va'ekue: “Xee ma SENHOR opa mba'e apoa. Xee ae'i aipy va'ekue yva, ha'e anhono va'ekue vvy.

25 Xee ajapo profeta ramigua rive apu rupi ijayvua ojeupity e'ỹ aguã rami, ha'e namo'aranduveipa rã imba'ekuaa va'e. Mba'eta hi'arandu va'ekue ajapo rã ndoikuaavei aguã rami, hi'aranduague mba'emo vairã opytapa aguã.

26 Ha'e rã xerembiguai ijayvuague ma xee amoingo rã, ajapo rã xeayvu momb'eua kuery ijayvua ojeupity aguã rami. Ha'e rami vy Jerusalém tetã pe aipoa'e: 'Ha'e py ma ikuaia ju rã.' Ha'e Judá vvy re tetã ikuai va'ekue pe ma 'Ojapoa ju rã', ha'e. Ha'e py oogue ho'apa va'ekue pe ma 'Xee amoatyrõmba ju rã', ha'e.

27 Yy tyguaxu va'e pe aipoa'e: 'Ndepiru ke, ha'e nderegua yakã ikuai va'e voi xee amombirupa rã.'

28 Ha'e gui Ciro pe ma aipoa'e: 'Ha'e ma xerymba vexa'i kuery re opena va'e vy ojapopa rã xee aipotaa ha'e javi', ha'e.^h Jerusalém tetã pe avi aipoa'e: 'Omoatyrõa ju rã.' Templo pe voi 'Omboytaa ju rã', ha'e."

Huvixa Ciro Israel kuery omondoukapa ju aguã re ijayvuague

45 ¹Po rami SENHOR ijayvu guembiporavo huvixave Ciro reko re: "Ipo oiporu kuaa regua re ajopy herekovy, ha'e henonde gui aipe'apa rã vvy regua kuery. Hexe ama'ẽ vy amokangy rã huvixave ikuai va'e, henonde rupi okẽ ikuai va'e aipe'apa rã nombotyavei aguã rami.

²Ha'e rami vy xee aa rã nerenonde rupi. Ndevy ambo'yvi rã tape ikarẽ-karẽ va'e, amopẽmba rã okẽ overa va'e guigua, ha'e ambovopa rã ijokoa ferro guigua oĩ va'e.

³Ndevy pe amboaxapa rã mba'emo porã onhomi mbyre, ha'e hepykueve oja'o'i pyre, reikuaa aguã xee ae SENHOR aikoa, Israel kuery ruete nderery rupi roenoĩ va'e.

⁴Xerembiguai Jacó kuery, xerembiporavo Israel kuery ayvu vy ae xee roenoĩ nderery rupi, ha'e ndere amoĩ nderery apyrã, ndee ndaxekuaai teĩ.

⁵Xee ma SENHOR, ndoikoi amboae. Xee e'y vy ndoikoi tuete. Xee ma romombaraete rã ndaxekuaai teĩ.

⁶Ha'e ramo kuaray oua ha'e oikea katy peve oikuaa pavẽ aguã xee e'y vy amboae ndoikoia. Xee ae SENHOR, ndoikoi amboae.

⁷Xee ma hendy va'e rexa ukaa aiko, ha'e pytũ moĩa guive. Ha'e rami ae avi ambou rã mby'a porã ha'e mba'emo vai. Xee SENHOR ae ha'e nunga ha'e javi moingoa aiko."

SENHOR opa mba'e apoare oikoa re ijayvuague

⁸"Toguejy teko porã yva yvatevea gui, ta'oky arai gui. Ha'e vvy re ma teko porã toike jogueraa jepea oiko aguã, toiko avi teko porã. Xee SENHOR ae ha'e nunga amoingo va'e", he'i.

⁹Nda'evei ete rã imoingoare re opu'ã rei va'e kuery pe, mba'eta nhae'ũ pẽgue ramigua rive ikuai. Tyrã nhae'ũ guigua aipoe'i rã teve ijapoa pe:

^h 44.28 Ciro ma Pérsia pygua huvixave. Babilônia re ipo'aka ma vy Israel kuery omondoukapa ju ijyvy katy (Esdras 1.3).

“Mba'e tu rejapo?” ha'e rami e'ỹ vy “Nerembiapo tu oata rima ixãrã”, he'i 'rã teve?ⁱ

¹⁰Nda'evei ete avi 'rã nguú pe “Mba'erã tu xemoingo?” he'i va'e, e'ỹ vy oxy pe “Mba'e re tu xerereko'i raka'e?” he'i va'e pe.

¹¹Po rami ijayvu SENHOR Israel kuery ruete Iky'a e'ỹ va'e, ha'e kuery moingoare: “Peikuaaxe ri ty'y raka'eve rã guarã? Xapy'a rei nda'u peẽ xembo'exe ri xera'y kuery ha'e xepo py ae ajapo va'ekue areko aguã re?”

¹²Mba'eta xee ma ajapo yvy, ha'e hexe guarã amoingo va'ekue avakue. Xepo py ae aipyó yva, ha'e hexe ikuai va'e ha'e javi 'rã ajokuai.

¹³Ha'e gui xereko porãa rupi vy amoĩ *Ciro* huvixaverã, ha'e ambo'yvi oguata aguã ha'e javi'i rupi. Ha'e ramo ha'e omoatyrõ uka ju 'rã xevygua tetã, ha'e omboupa ju 'rã xevygua kuery mombyry ogueraa pyre. hepy re e'ỹ 'rã ojapo, mba'emo omeẽ rivepy re e'ỹ guive”, he'i SENHOR ixondaro reta va'e.

¹⁴Po rami ijayvu SENHOR: “Ndepo py amboaxapa 'rã mba'emo porã Egito ha'e Etiópia yvy re ikuai va'e, avakue Sabeu regua tuvixakueve guive. Ha'e va'e kuery ma nderakykue 'rã oje'oi oipokuapaa reve, ha'e vy nerenonde ju 'rã ikuai guenapy'ã re mba'emo re ojerurea py. Ha'e vy aipoe'i 'rã: ‘Ndereve anho Nhanderuete oiko, ha'e Nhanderuete mboae ndoikoi ha'e e'ỹ vy’, he'i 'rã okuapy.”

¹⁵Anhetẽ ete ndee ma Oreruete ndereko roikuaapa 'rã e'ỹ, Israel kuery ruete orereraa jepea.

¹⁶Ha'e gui ta'angaa ojapo va'e kuery ma oxĩmba ha'e nda'evei nho 'rã okuapy. Ho'apa 'rã oxĩmbaa py.

¹⁷Ha'e rã Israel kuery ma SENHOR ogueraa jepe 'rã raka'e rã guarã. Ha'e kuery ma noxĩmbai 'rã, nda'eve e'ỹi nho 'rã raka'e rã peve.

¹⁸Mba'eta po rami ijayvu SENHOR yva moingoare, Nhanderuete yvy nhono porãare, ha'e yvy oĩ atã aguã rami ojapo va'ekue. Opyta rive aguã e'ỹ onhono, nhanderekoarã ae ojapo va'ekue: “Xee ae SENHOR, ndoikoi amboae”, he'i.

SENHOR ha'e mba'emo ra'angaa re ijayvuague

¹⁹“Xee ma nhemi rupi e'ỹ xeayvu, neĩ yvy pytũa py e'ỹ guive. *Jacó* ramymino kuery pe aipo nda'ei: ‘Xereka rive rima’, nda'ei. Xee SENHOR ma anhetẽ rupi xeayvu, anhetẽ ete va'e anho aikuaa uka.

²⁰Ha'e nunga rupi peẽ kuery yvy regua ikuaia gui peo jepe va'ekue, penhemboaty ke pejuvy. Jojavi pevaẽmba, mba'eta yvyra gui mba'emo ra'angaa ojapo va'ekue ojaxe heravy va'e kuery ma mba'eve ndoikuaai, ojavukai 'rã okuapy nguete ndogueraa jepei va'erã pe rive.

²¹Penhemombe'u ke, pemombe'u peikuaa va'e. Penhomongeta porã ranhe pekuapy. Mava'e tu ha'e nunga ymave guive oikuaa uka? Mava'e tu ha'e

va'e ára guive omombe'u uka? Xee SENHOR aiko va'e e'ỹ ri ty'y? Mba'eta ndoikoi tuuete mboae xee e'ỹ vy. Tuuete heko porã va'e jogueraa jepea ndoikoi, xee e'ỹ vy.

22 Peẽ vvy regua kuery ha'e javi, xere ae ke pema'ẽ peo jepe aguã. Mba'eta xee ae ma Penderuete, ndoikoi amboae.

23 Xejee ae aura va'ekue, xejuru gui anhetẽ ete va'e oẽ, ha'e xeayvuague ndopyta rivei 'rã. Ha'e vy aipoa'e: 'Xerenonde ma pavẽ guenapy'ã re oĩ 'rã, pavẽ oapekũ py oura 'rã xerery rupi', ha'e.'

24 Ha'e ramo xevy pe aipo'ea 'rã: 'SENHOR re anho oĩ teko porã ha'e mbaraete. Ha'e oĩa py oxĩmba reve oupa 'rã hexe nda'ija'ei va'ekue ha'e javi', 'ea 'rã.'

25 Ha'e rã Israel ramymino kuery ma SENHOR re vy omboeko porãmbaa 'rã, hexe anho ov'y'a 'rã okuapy.

**Babilônia py mba'emo ra'angaa ikuai va'ekue
okanhymba aguã re ijayvuague**

46 ¹ Bel ha'e Nebo ra'angaa ma ojero'a-ro'a rei 'rã oiny, mba'eta ta'angaa omoĩa 'rã mymba áry. Nguuete ra'angaa ma ogueraa 'rã guymba kuery áry. Hymba kuery ikane'õ ma teĩ omokane'õve 'rã heravy ta'angaa ogueraa uka vy.^k

² Ha'e rami vvy tuuete ra'angaa ojero'a rei 'rã oiny. Ha'e nunga ma ndogueraa jepei 'rã hexe ojerovia va'e. Ha'e rami 'rãgue py ha'e nunga ae heraa 'rã amboae vvy re oguereko aguã katy.

³ "Jacó ha'e Israel kuery pekuave va'e, pendu ke xeayvu. Peẽ kuery ma peiko'i guive xee roguereko, penderyru'i py peĩ reve rogueraa va'e xejyva áry.

⁴ Ha'e gui pendetuja'ipa peve xee ha'ekue ae 'rã aiko, pende'a xiĩmba peve xee roguereko 'rã. Ha'e rami vvy 'rãe xee rogueraa, romombaraete ha'e rogueraa jepe.

⁵ Mava'e nda'u xere pembojoja 'rã joo rami ete roikoa rami? Mba'e nunga xee ramigua nda'u pemombe'u kuaa?

⁶ Amongue ma ovoko gui ouro oguenoẽ 'rã, e'ỹ vvy mba'emo opejaa py prata oa'ã vvy opaga 'rã ouro re omba'eapo va'e pe ngueterã ojapo uka vy. Ha'e rami vvy henonde oĩ 'rã guenapy'ã re vvy re ngova omovaẽ reve.

⁷ Ha'e gui oaxi'y áry ogueraa 'rã hendarã py omoĩ aguã. Ha'e rã ha'e py ae 'rã oĩ. Guenda gui ndovai 'rã. Ha'e nunga pe ojavukai teĩ nombovai 'rã, neĩ peteĩve ndogueraa jepei 'rã guive ojexavaia gui.

j 45.23 Kova'e ayvu rupi ma Jesus reko re ijayvu (Romanos 14.11; Filipenses 2.9-11).

k 46.1 Bel ha'e Nebo ma Babilônia pygua kuery ruete ramigua oguereko va'ekue. Ha'e gui apy ma omombe'u ha'e kuery ojava vvy mymba áry ta'angaa omoĩ rã ojero'a-ro'ave 'rã oje'oiivy.

8 “Penema'endu'a ke pova'e re, pendepy'a guaxu aguã. Pejejavy va'ety kuery, pemoĩ pendepy'a re.

9 Penema'endu'a ke ymave rupi oiko va'ekue re, mba'eta xee ae Penderuete, ndoikoi amboae xee ramigua.

10 Mba'eta jypy'i guive aikuaa uka va'ekue mba'emo oiko va'erã, yma voi mba'emo ndoikoi teri va'e aikuaa uka. Ha'e vy aipoa'e: ‘Xeayvua oiko ae 'rã, ajapo 'rã aipota va'e ha'e javi', ha'e.

11 Ha'e rami vy kuaray oua katy gui aenoĩ peteĩ xapirẽ, yvy mombyrya gui peteĩ ava aenoĩ xee amongetaa rupi oiko va'erã. Ha'e rami aguã re xeayvu rire amoingopa avi 'rã. Ha'e nunga xepy'a re amoĩ rire ha'e rami ae ju 'rã ajapo.

12 “Pendu ke xeayvua, mba'eta peneakã ratã va'e vy teko porã gui mombyry peiko.

13 Ajapo 'rã xeguigua teko porã ovaẽ aguã rami, namombyryvei ma ouvvy, ajogueraa jepe aguã voi ndarei 'rã. Ha'e rami vy aexa uka 'rã ajogueraa jepea Sião py, Israel kuery mbyte py aexa uka 'rã xerexakãa.”

Babilônia tetã okanhymba aguã re ijayvuague

47 1 “Kunhataĩ Babilônia pygua rajy, eguejy ke reĩa gui, ha'e yvy ku'i py ju eguapy.¹ Caldeu rajy, eguapy ke yvy py ae, mba'eta jipovei ma tenda repenaaty, ha'e ndevy pe ‘Kunhataĩ porã ojou porãpepy’ nda'eavei ma 'rã.

2 Ejopy ke mba'exoa, ha'e emongu'i mba'emo ra'yĩ. Eipe'a nderova mo'ãa reiporu va'ety, eupi ndeao apy, ha'e neretyma rei reve eaxa eovy yakã.

3 Mba'eta ndepire reia oexa pavẽ 'rã, oexa 'rã reximba rei rã. Mba'eta xee ajoepy vy namboaxyi 'rã avakue ma guive rã”, he'i.

4 Mba'eta nhande kuery repya ma SENHOR ixondaro reta va'e, Israel kuery ruete Iky'a e'ỹ va'e hery.

5 “Caldeu rajy, eguapy ke rekyrirĩ reve, ha'e gui tereo pytũa katy, mba'eta ndevy pe ‘Tetã ikuai va'e re ipo'aka va'e' nda'eavei 'rã.

6 Anhea'ã ete ma xevygua kuery re, ambovaipa uka xemba'erã va'ekue. Ha'e rami vy amboaxa ndepo py, teĩ ndee ma remboaxya rupi e'ỹ rereko, tujakue'i voi rereko axy.

7 Ndee ma ‘Xee ma xepo'aka 'rã raka'e rã peve!’ 're va'ekue teĩ aỹ peve xeguigua neremoĩ ndepy'a re, neĩ repa aguã re voi ndereikuaa potai.

8 “Ha'e nunga rupi reipotaa rupi rei reiko va'e, endu pova'e nunga. Reĩ atã teri vy ndejeupe ae aipo're: ‘Xee anho aiko, xee e'ỹ vy ndoikoi amboae. Xee ma imeve'ỹ va'e ndaikoi 'rã, neĩ xememby kuery ndoatai 'rã guive', 're.

¹ 47.1 “Babilônia pygua rajy” he'ia ma tetã Babilônia pygua kuery ha'e javi re ijayvu vy. Ha'e gui apy omombe'u ha'e kuery ikuai axy 'rãa.

⁹Ha'e rami teĩ ha'e nunga mokoĩve ma ou xapy'a 'rã ndere, mba'eta peteĩ ára pyve nememby kuery omanomba 'rã, ha'e imeve'y va'e reiko 'rã. Ha'e nunga ha'e javi oiko xapy'a 'rã ndere, ndevygua imba'evyky ha'e imba'ekuaa va'e heta ete teĩ.

¹⁰Mba'eta ndereko vaia re rive rejeroivia vy 'Jipoi avave rei xerexa va'erã', 're. Ha'e rami teĩ ne'arandua ha'e reikuaapaa py ae rejekore 'rã, ndejeupe ae: 'Xee anho aiko, xee e'y vy ndoikoi amboae', 're teĩ.

¹¹Ha'e nunga rupi ndere ou 'rã mba'emo vai. Ha'e va'e ma ndevygua kuery mba'ekuaa rupi ikuai va'e ndojoko kuaai 'rã. Ha'e rami ete jexavaí oiko 'rã ndere, ha'e va'e gui ndereo jepei 'rã nderekove rekoa mba'emo reme'ẽ teĩ. Mba'eta ndere oiko xapy'a 'rã ha'e ramigua ete teko vai nerexa'ãi va'ekue.

¹²“Tereove tema mba'evyky ha'e mba'ekuaa rupi nekunhataĩ guive reikoague rami. Xapy'a rei ma mba'emo rejou nho 'rã ha'e nunga py, xapy'a rei renhomongyje 'rã.

¹³Ndekueraí ma ha'e rami ete rejekuaa pota ukaague gui! Toupa aỹ yva regua re oikuaa pota va'e, jaxy-tata re oma'ẽ oiny va'e, jaxy pyau'i nhavõ mba'emo ndere oiko va'erã mombe'ua kuery.

¹⁴Ha'e rami teĩ ha'e kuery re oiko 'rã mba'emo pirekue tata oapypaa ramigua. Ha'e vy ndojereraa jepe kuaai 'rã tata gui. Ha'e va'e rire neĩ peteĩ tapyĩ ma ndopytai 'rã ojape'ea aguã, neĩ tatapy yv'ýry oguapya aguã ma voi.

¹⁵Ha'e rami py ndovareveipa 'rã ndevy omba'eapo vaipa va'ekue, nekunhataĩ guive ha'e kuery reve mba'emo rejapoa va'ety. Ha'e kuery ma oka'u va'e rami oaĩmba 'rã peteĩ-teĩ guape rupi ae. Ha'e gui avave rei nandereraa jepei 'rã.

Israel kuery anhetẽ rupi e'y ikuaia re ijayvuague

48 ¹“Peẽ Jacó kuery, pendu ke pova'e nunga. Israel rery rupi penderery va'e, ha'e Judá ramymino kuery pendekuai, ha'e SENHOR rery rupi peura va'e. Nhanderuede Israel kuery Ruete pe pejapukai va'eri anhetẽ rupi e'y, teko porã rupi e'y pendekuai.

²Pendejeupe ‘Tetãiky'a e'y va'e pygua’ peje, ha'e ‘Ore roĩ atã Israel kuery ruete SENHOR ixondaro reta va'e hery va'e re’, peje teĩ.

³Ha'e gui xee ma jypy mba'emo amombe'u yma guive. Xejuru rupi ae amombe'u, aendu uka porã guive. Ha'e gui ma amoingo xapy'a ramo ojeupitypa.

⁴Mba'eta xee aikuaa peneakã ratãa ha'e pendeaju'y kãgue ferro rami hatã va'ea, penderova voi overa va'e gui ojapo pyre rami ete hatã va'e.

⁵Ha'e nunga rupi ae amombe'u ha'e va'e ára guive, ha'e nunga oiko e'y mbove voi aikuaa uka pëvy, peẽ kuery aipopeje e'y aguã: ‘Ha'e nunga ma oreruede ra'angaa omoingo’, e'y vy ‘Ta'angaa mba'emo ryku guigua omoingo’, peje e'y aguã.

6 Ha'e nunga pendu ae ma rire aỹ peikuaa pota ke ha'e nunga ha'e javi re. Ha'e nunga pe 'Anhetẽ ete va'e' ndapejei 'rã teve? Ha'e gui aỹ ma mba'emo pyau ju aendu uka 'rã pendeivy, mba'emo ndaikuaa ukai teri ha'e ndapeikuaai va'ekue.

7 Ha'e nunga ma aỹ mae amoingo, ymave rupi e'ỹ. Kova'e ára e'ỹ mbove napendui, 'Aikuaa ae ma' peje e'ỹ aguã.

8 Mba'eta ha'e nunga peẽ napendui, ndapeikuaai teri, neĩ napendui guive pendeapxya py, mba'eta xee aikuaa anhetẽ rupi e'ỹ pendekuaia, penderyru'i gui peiko'i guive 'Heko vai va'e' 'ea pendeivy.

9 Ha'e rami ete teĩ xerery amboete ukaa rupi vy ndaexa uka voi 'rã xepoxya, xee anhemboete ukaa re ae ajejoko 'rã romomba vyvoi e'ỹ aguã.

10 Ha'e rami avi xee roiky'a'opa teĩ prata rami ndapejekuaai, tata kua jexavaia py roa'anga teĩ.

11 Ha'e rami ete teĩ xejee ae vy aiko ha'e rami. Mba'exa tu xee roguereko ta xerery nomboeteai aguã rami? Xee ma xerexakãa namboaxai 'rã amboae pe.

12 "Jacó ha'e Israel kuery roenoĩ va'ekue, pejapxyaka ke. Xee ma ha'ekue ae aiko. Xee ma jypy'i guive ha'e opaa pyguarã.

13 Xepo py ae vvy anhono va'ekue, ha'e aiporu kuaa regua py ae aipyo yva. Ha'e nunga xee aenoĩ ramo ojekuaapa raka'e.

14 Penhemboatypa ke, ha'e pendu: Mava'e ta'angaa ikuai va'e regua nda'u ha'e nunga oikuaa uka ma voi? Mba'eta xee SENHOR ma Ciro ayvu vy aity uka 'rã Babilônia tetã aipotaa rami, caldeu kuery rovai xejyva aupi vy.

15 Xee amombe'u ae ma, ha'e gui xee ae ju aenoĩ xerembiguairã. Xee aru vy ajapo 'rã oikoa ha'e javi rupi ojapopa aguã rami.

16 Penhemboja ke xere, pendu pova'e nunga: Nhemi rupi e'ỹ xeayvu jypy guive. Ha'e nunga oiko ppy'i guive xee aiko ha'e py", he'i. Ha'e gui aỹ ma SENHOR Nhanderuate xembou, Onheẽ reve.

17 Po rami SENHOR ndereraa jepea ijayvu, Israel kuery ruete Iky'a e'ỹ va'e: "Xee ma SENHOR Nderuate. Rombo'e iporã va'e re, ha'e tape reiko aguã rupi roguereko va'e.

18 Ha'e rami avi xeayvuague rendu va'e rire reiko porã 'rãgue yakã rami, ha'e ndereko porãa opa rupi ojekuaa 'rãgue ye'ẽ re yai ikuai va'e rami.

19 Neramymino kuery ma ita ku'i ha'e mba'emo ra'yĩ rami 'rãgue heta. Hery voi xerenonde gui nomokanhya ha'e ndoipe'aa'i 'rãgue guive.

20 "Ha'e nunga rupi tapeopa Babilônia tetã gui, pejava caldeu kuery mbyte gui. Ha'e gui pova'e nunga peikuaa uka ke peporaeia rupi. Perojapukai ke, vvy apy peve peikuaa uka. Ha'e vy aipopeje: 'SENHOR ogueraa jepe ma guembiguai Jacó kuery', peje.

21 Mba'eta peneramoĩ kuery ma tekoa e'ỹa rupi SENHOR ogueraa teĩ noendui raka'e yuvei. Ha'e kuery pe ojapo avi itaova gui yy oẽ aguã rami. Itaova ombovo rã yy onheẽ raka'e.

22 Ha'e rã heko vai va'e kuery pe ma noĩ 'rã ikuai porã aguã", he'i SENHOR.

**Judeu e'ỹ va'e ikuaia rupi avi SENHOR rembiguai
omoexakã aguã re ijayvuague**

49 ¹“Peẽ ye'ẽ vvyry pendekuai va'e, pendu ke xeayvu. Peẽ mombyrygua kuery, pejapyxaka ke. Mba'eta aiko'i ramove SENHOR xerenoi, xeryru'i pyve ma voi omombe'u xerery.

²Ha'e vy xejuru gui oẽ va'e ojapo kyxe haimbe porã va'e rami, ha'e opo py xemoã. Xeapo hu'y hyxyĩ porã va'e rami, ha'e ngu'y ryruru py xerereko.

³Ha'e vy aipoe'i xevy: ‘Ndee ma xerembiguai, Israel reiko. Ndee reikoa re vy xemboetea 'rã, he'i.

⁴“Ha'e ramo xee aipoa'e: ‘Ha'e rami avi xee amba'eapo rive, mba'everã ndovareĩ anheaãague. Ha'e rami teĩ SENHOR renonde ma oĩ xemboeko porã aguã, amba'eapo repy oĩ Xerute po py', ha'e.

⁵“Ha'e gui aỹ ma SENHOR xeryru'i py guembiguirã xemboetare va'e ijayvu Jacó regua kuery aru ju aguã, ha'e oĩa py Israel kuery amboatypa aguã, mba'eta SENHOR ae xemboyvate, Xerute xemombaraete.

⁶Ha'e rami vy aipoe'i xevy: ‘Tá, ha'e rami avi Jacó ha'e Israel regua okuave va'e rerupa ju aguã anho e'ỹ romoĩ xerembiguirã. Amboae regua kuery moexakãarã guive romoĩ, vvy apy rupi peve jogueraa jepearã', he'i.^m

⁷Po rami SENHOR Israel kuery reraa jepea Iky'a e'ỹ va'e ijayvu guembiguai avakue ndoayvui ete va'e pe, mba'eta heta va'e kuery ndoipotai ae, huvixa kuery ojokuai guive. Ha'e vy aipoe'i ixupe: ‘Huvixave kuery nderexa vyve opuãmba 'rã, yvatekueve voi. Ha'e kuery nemboete 'rã okuapy xee SENHOR Israel kuery ruete Iky'a e'ỹ va'e re vy, ojeroviapy aikoa rupi roiporavo rire', he'i.”

Israel kuery oguerupa ju aguã re ijayvuague

⁸Ha'e gui SENHOR aipoe'i avi: “Xee romboaxy aguã ára aendu ndeayvua, rogueraa jepe aguã ára roipytyvõ. Ha'e rami vy anhangareko 'rã ndere, ha'e xevygua kuery pe rome'ẽ 'rã xereve guarã ajapo vy. Ha'e ramo rembopyau ju 'rã ha'e kuery vvy omombyta rive pyre, ha'e peteĩ-teĩ pe reme'ẽ ju 'rã.ⁿ

⁹Ha'e rami vy nhuã py omboty pyre pe aipo're aguã: ‘Peẽ ke', ha'e pytũ rupi ikuai va'e pe ‘Peju, pejekuaa ju', 're 'rã. Ha'e ramo ha'e kuery ikuai 'rã vexa'i tape rupi okaru va'e rami, ha'e vvy'ã piru reia rupi teĩ ojou 'rã ho'u va'erã.

10 Ha'e rami vy ha'e kuery noenduvei 'rã karuai neĩ yuvei. Haku-a neĩ kuaray ojopea voi nomoingo axyvei rã. Mba'eta imboaxya oguereko vy ogueraa 'rã yy porã oĩa py.^o

11 Xeyvy re vyvty ikuai va'e rupi ajapo 'rã haperã, ha'e amoatyrõmba ju 'rã tape ikuai va'e.

12 Maẽ, xevyguá kuery ou 'rã mombyry gui, amongue ma kuaray ijapu'a'ia katy gui, amboae kuery ma kuaray oikea katy gui, ha'e rã amboae kuery ma Sinim vyvty gui 'rã ou."

13 Yva, eporaei ke! Yvy, evy'a ke! Ha'e peẽ vyv'ã pendekuai va'e voi pemonhendu mboraei, mba'eta SENHOR ombovy'a ju ojeuegua kuery, ikuai axy va'e omboaxy vy.

14 Ha'e rami teĩ Sião aipoe'i: " SENHOR xereja ri, SENHOR hexarai ma xere", he'i.^p

15 "Ha'e rami teĩ imemby kambu va'e nda'u hexarai 'rã ri omemby'i re, nomboaxyi 'rã ri nda'u oguereko'i va'ekue? Xapy'a rei omemby re hexaraia teĩ xee ma ndaxerexarai 'rã ndere.

16 Emaẽ, xepo mbyte re ambopara nderery, xejee riaa amoĩ ndekora re xema'endu'a aguã.

17 Ha'e ramo nememby kuery ha'e ndepi'a kuery ma ojevvy voi 'rã okuapy. Ha'e rã nemombaare ha'e nderereko axy reia kuery ma ojepe'a 'rã reia gui.

18 Emaẽ ndeyvúry rupi rexa aguã, mba'eta ndea py onoõ jogueruvy. Anhetẽ ete xee ae rekove rupi aura vy aipoa'e: 'Ha'e kuery ma ndejee remoĩ 'rã renhembojeguaa rami, ha'e kuery re vy neporã 'rã kunhataĩ omenda ta va'e rami' ", he'i SENHOR.

19 "Nerenda ma tekoa ve'ỹ ha'e ombovaipa pyre ranhe itui va'ekue. Ndeyvy voi ombovaipa pyre itui va'ekue teĩ aỹ ma ndee Sião, nekyrĩ'i vai ete 'rã ndere hekkoa va'e kuery ha'e javi oĩmba aguã. Ha'e gui nemombaare kuery ma mombyry 'rã ikuai ndea gui.

20 Nememby kuery ha'e ndepi'a kuery ndegui oipe'aa pyre heta ju vy aipoe'i 'rã okuapy ndevy: 'Kova'e henda ma kyrĩ'i vai ete orevy. Embotuvixave ke roĩ aguã', he'i 'rã okuapy.

21 Ha'e gui ndejeupe ae aipore 'rã: 'Mava'e tu kova'e kuery omoingo va'ekue xememby ha'e xepi'arã? Mba'eta xegui ma xememby kuery ha'e xepi'a kuery oipe'apaa, ha'e na'imembyvei aguã rami aiko va'ekue, amboae vyvty katy xereraa, ha'e oayvupy e'ỹ aiko va'ekue. Mava'e tu ha'vy omoingo kova'e kuery xememby ha'e xepi'arã? Xee ma xea'e'i xerejaa va'ekue ri kova'e kuery magui tu ou?' 're 'rã."

^p 49.14-21 Apy ma Sião Jerusalém tetã ma peteĩ kunha rami ijayvu, ha'e ramo SENHOR ombovai 'rã tetã pe.

^o 49.10 Apocalipse 7.16

²²Ha'e gui po rami SENHOR ijayvu: “Xee ma aupi 'rã xepo yvy regua kuery oexa pavê aguã, heta va'e kuery oexaa py aupi 'rã xevygua bandeira. Ha'e ramo ha'e kuery ojyva áry oguerupa 'rã nememby kuery ha'e ndepi'a kuery, oaxi'y áry guive.

²³Ha'e ramo huvixave kuery ma onhemoingo 'rã tuvyrã, ha'e huvixa kunha ma omokambu 'rã. Ha'e rami vy nerenonde ha'e kuery guenapy'a re ikuai 'rã, ha'e yvy re ngova omovaê reve onhemoyvy'i 'rã okuapy ndepy yvýry. Ha'e ramo reikuaa 'rã xee ae SENHOR aikoa, ha'e xere ojerovia va'e kuery noxĩmbai 'rãa”, he'i.

²⁴Peteĩ ipy'a guaxuve va'e gui nda'u oipe'aa 'rã omba'erã ojou va'ekue? Peteĩ joguereko axya gui nda'u oo jepe 'rã teve nhuã py ombo'a va'ekue?

²⁵Ha'e rami teĩ po rami SENHOR ijayvu: “Ha'e rami avi nhuã py ombo'a pyre kuery oo jepe nho 'rã ipy'a guaxuve va'e gui, joguereko axya gui ombo'a va'ekue ojepe'a 'rãe, mba'eta ndere opu'ã va'e kuery re xee apu'ã vy araa jepe 'rã nememby kuery ha'e ndepi'a kuery.

²⁶Ha'e rami vy ajapo 'rã nderereko axyare kuery ngo'o re ae okaru aguã rami, ha'e nguguy py ae vinho py rami oka'u okuapy aguã rami. Ha'e rami rã avakue ha'e javi oikuaapa 'rã xee ae SENHOR aikoa, ndereraa jepea ha'e nderepya, Jacó kuery ruete Ipo'akapa va'e aiko.”

SENHOR rembiguai ojavykya rei teĩ ojeroviapy oikoa re ijayvuague

50 ¹Po rami SENHOR ijayvu: “Mamo tu oĩ kuaxia para pendexy re amendaa gui xee ajepe'a ha'e amondouka aguã regua?^q Ha'e nunga ndoikoi ae. Ha'e rami e'y vy mava'e tu xemboreveaty oiko ixupe peê kuery rovendeague? Any, pendereko vaia káuxa ae penevendepaa, pejejavyague re pendexy omondoukaa.

²Mba'exa tu ha'vy xee aju teĩ avave rei ndojekuaai, ha'e xee roenoĩ teĩ avave rei naxembovai? Xepo nda'u ijapu'a'i vai ete ri rogueraa jepe aguã? Tyrã pa naxembaraetevei ma rogueraa jepe aguã? Mba'eta ye'ê pe xeyvu vy rive amombirupa, ha'e yakã 'rãgue py ajapo tekoe e'ya opyta aguã rami, pira ha'e py ikuai va'e inemba peve. Yy jipoi ramo omanomba 'rã yuvei gui.

³Xee ae ma yva amoũmba va'e, inhovãarã ajukue voxa guigua ramigua amoĩ vy”, he'i.

⁴“Ha'e gui xevy pe SENHOR Nhanderuete ome'ê hi'arandu va'e ayvu, ikane'õ va'e pe xeyvu kuaa aguã ambopy'a guaxua rupi. Ko'ê nhavõ aje'ive xembovy 'rã, xepyxa oipe'a 'rã hembiguai rami ajapyxaka aguã.

⁵SENHOR Nhanderuete xepyxa oipe'a ramo xee nanhe'ê rendu e'yi, ixugui ndajepe'ai guive.

^q 50.1 Apy ma Israel kuery pe SENHOR ijayvu. Mba'eta SENHOR e'y opoi Israel gui, ha'e rã Israel kuery ae ojevavyppaa rupi ojepe'a okuapy ixugui.

6 Ha'e rami vy xekupe rupi anhenupã ukapa, xerova voi nanhomi xe'a moatãa kuery gui, xerova ndarovai xere ijayvu vaikue-ikue ha'e onyvõmba rei va'e gui.

7 Mba'eta Nhanderuede xepytyvõ axĩmba e'ỹ aguã rami. Ha'e ramo xerova ajapo ita rami hatã aguã, mba'eta aikuaa naxĩmbai 'rãa.

8 Xemboeko porã va'e xea katy'i oĩ ramo mava'e tu ijayvu rei ta xere? Jajexa uka ha'vy joa py. Mava'e tu xerovai guarã oiko ta? Penhemboja ke ha'vy nhandomboayvu aguã.

9 SENHOR Nhanderuede ae xepytyvõarã oiko ramo mava'e tu xembopaga 'rã? Ha'e rã ha'e kuery ma okanhymba 'rã ajukue vixo'i ho'upaa rami."

10 Mava'e peẽ kuery regua nda'u SENHOR mboetea rupi ete peiko, ha'e hembiguai penheẽ rendu va'e? Pytũ rupi tataendy reve'ỹ oiko va'e ma tojerovia SENHOR rery re, toĩ atã Nhanderuede re.

11 Ha'e rã peẽ kuery tata pemoendy ha'e hu'y endy va'e pereko katu va'e ma tata ha'e hu'y pemoendy va'ekue rexakãa rupi tema peiko. Ha'e rami avi xegui ae 'rã ou penembopagaarã, roitypa 'rã pejexavai aguã py.

Sião pygua kuery ovy'a ju aguã re ijayvuague

51 1 "Teko porã rupi peikoxe ha'e SENHOR peka va'e, pendu ke xeayvua. Penema'endu'a ke itaova ha'e itakua ha'e va'e gui penemoingoague va'e re.

2 Penema'endu'a ke penderu Abraão ha'e penekuavãare Sara re ae. Mba'eta Abraão aenoĩ jave pete'ĩ oiko. Ha'e gui aroayvu porã vy amboetave karamboae.

3 Mba'eta xee SENHOR ma Sião voi amboaxy. Amboaxy avi 'rã tetã rupi tekoague ikuai va'e ha'e javi. Ha'e vy ajapo 'rã ha'e rupi tekoa e'ỹ oĩ va'e Éden pyguare rami iporã ju aguã, ajapo 'rã opyta rei va'ekue-ekue xevygua vyotyty rami. Ha'e ramo oendua ju 'rã ovy'a va'e ha'e py, ogerovy'aa rupi oporaei va'e mba'epu reve.

4 "Peikuaa pota ke, xevygua kuery. Xevygua tetã pygua kuery, pendu ke xeayvua. Mba'eta xegui ae ojekuaa 'rã lei, xeguigua teko porã aikuaa uka 'rã vvy regua kuery moexakãmbaarã.

5 Mba'eta xeguigua teko porã ma mombyry e'ỹ oĩ, ojekuaa ma ajogueraa jepea voi. Ha'e rami vy xepo'akaa rupi areko 'rã vvy regua kuery. Ye'ẽ yv'ỹry ikuai va'e voi xerarõ okuapy, xere ojerovia xepo'aka aguã.

6 Pema'ẽ ke yva re, ha'e gui vvy katy ju pema'ẽ. Mba'eta yva okanhymba 'rã hataxĩ rami, ha'e vvy ma inhymba 'rã ao vaikue rami, hexe hekoa va'e kuery voi omanomba vyvoi 'rã mbarigui rami rive. Ha'e rã ajogueraa jepea ma oĩ riae 'rã, xeguigua teko porã voi nombovaipaa 'rã.

7 "Peẽ kuery teko porã peikuaa va'e, pendu ke xeayvu, penekuraxõ re xeguigua lei oĩa va'e. Pkyje eme avakue pendejojai rei teĩ, penhemondy eme pendere ijayvua rei ramo.

⁸Mba'eta ha'e kuery ma omombaa 'rã ajukue vaikue rami, vexa'i rague vixo'i ho'upaa rami ae. Ha'e rã xeguigua teko porã ma oĩ riae 'rã, ha'e ajogueraa jepea ma ta'y jevy-jevuy ikuaiave 'rã oĩ."

⁹Emyĩ ke, SENHOR ndepo'akapa va'e, emyĩ ke. Ndejee emoĩ nembaraetea rexa uka aguã. Emyĩ ke ymave rupi ymagua kuery ikuai jave guare rami. Ha'e rami vy ndee e'ỹ ri ty'y Egito vvy mombaare, ha'e ye'ẽ rupigua jukaare?

¹⁰Ndee e'ỹ ri ty'y ye'ẽ typya mombiruare? Mba'eta ye'ẽ mbyte rupi taperã rejapo va'ekue, reraa jepe va'e kuery oaxapa aguã.

¹¹Ha'e rami vy SENHOR oepy va'e kuery ojevypa ju 'rã. Sião tetã py oupa 'rã okuapy oporaei reve. Ha'e kuery akã re ma vy'a opa e'ỹ va'e 'rã oĩ coroa rami. Ha'e kuery oupity va'erã va'e ma mby'a porã ha'e vy'a anho. Ha'e rã mboriau ha'e mby'a vai ma okanhymba 'rã.

¹²"Xee, xee ae rombovy'a va'e. Mba'exa tu ha'vy ndee rekyje 'rã avakue omano va'erã gui rive, ha'e avakue ra'y kuery jai rogue rami okanhy va'erã va'e gui?

¹³Mba'exa 'rã tu ndee nderexarai SENHOR nemoingoare gui? Mba'eta ha'e ae yva pyoare ha'e vvy nhonoare oiko. Mba'e re tu ndee ko'ẽ nhavõ rekyje reikovy joavyky rei va'e nhomomba aguã rami ikuai va'e poxya gui rive? Mamo tu opyta joavyky rei va'e poxya?

¹⁴Mba'eta escravo-rã heraa pyre opoipaa voi 'rã, nomanoi 'rã ha'e py, vvyra rupa py nomboguejyai 'rã ha'e py. Ha'e rami 'rãgue py ho'u va'erã ndoatai 'rã.

¹⁵Mba'eta xee ma SENHOR Nderuete. Yai revovo onhendu aguã ye'ẽ omomyĩ va'e ma xee ae. SENHOR ixondaro reta va'e xerery.

¹⁶Amoĩ 'rã xeayvu ndejuru py, ha'e romo'ã 'rã xepo py, yva pyau aipyo ha'e vvy pyau anhono aguã. Ha'e rami vy Sião pygua kuery pe 'Peẽ ma xevygua kuery', ha'e 'rã."

¹⁷Emyĩ ke, ndee Jerusalém tetã! Emyĩ ke, ha'e epu'ã ju! SENHOR po gui karo ipoxya oĩa rejopy va'ekue gui rey'u ae ma. Karo nhomoakanhymbaarã oĩa va'e gui rey'upa ma.

¹⁸Nememby kuery, ndepi'a kuery rereko'i va'ekue regua neĩ peteĩve ma nanepytyvõia rupi oiko. Remongakua'i va'ekue neĩ peteĩve ma ndepo re ndojopy herekovyi.

¹⁹Mava'e tu nemboaxyarã oĩ? Mba'eta ndere ou va'ekue mokoĩ regua: nembojexavaia ha'e nemombaa, karuai ha'e kyxe. Mba'exa tu ha'vy nembovy'aarã noi?

²⁰Mba'eta nememby kuery ha'e ndepi'a kuery ho'apa ma inhakanhy vy. Tape oĩ va'e-va'e rupi ma onheno okuapy, nhuã py guaxu ombo'a pyre rami. Mba'eta ha'e kuery re ou SENHOR poxya, Nhanderuete ijayvu eteague.

²¹Ndee rejexavai ha'e reka'u ri teĩ vinho gui e'ỹ ta'vy. Ha'e nunga rupi endu ke pova'e nunga.

22 SENHOR Nderuete, ojepegua kuery repya aipoe'i: "Ndepo gui aipe'a ju 'rã karo nemoakanhyarã ha'e xepoxya oĩa. Ha'e va'e gui ma nderey'uvei 'rã. 23 Ha'e gui nembojexavai reia kuery po py ju 'rã amoĩ, ndevy pe 'Ejero'a ke, nde'áry rupi roaxa aguã', he'i va'ekue po py ae. Mba'eta renhenno ramo ndekupe áry rupi ha'e kuery oguata va'ekue, vvy e'ỹ vy tape oĩ va'e rupi oguataa rami."

52 ¹ Emyĩ ke, ndee Sião tetã. Emyĩ ke, emoĩ nembaraete aguã. Ndee Jerusalém tetã iky'a e'ỹ va'e, enhemonde ke ndeao iporãve va'e py. Mba'eta ndea py ma opire omboi uka va'e e'ỹ ndoikevei 'rã, neĩ ndojeky'a'o ukai va'e kuery voi.

² Enhembojaity ke vvy ku'i gui. Evy ke Jerusalém, ha'e eguapy ju einy. Eipe'a ke corrente ndeaju'y jokuaague, Sião memby escravo-rã ndereraa va'ekue.

³ Mba'eta po rami SENHOR ijayvu: "Hepy re e'ỹ nevendeague rami peráta re e'ỹ ju 'rã rojogua", he'i.

⁴ SENHOR Nhanderuete aipoe'ive ju: "Jypy'i ma xeivygua kuery Egito vvy katy oje'oi raka'e ha'e py ikuai aguã. Ha'e gui ma Assíria pygua kuery ju mba'e py e'ỹ ombojexavai.

⁵ Ha'e gui aỹ teĩgue ju mba'e tu ha'e py oiko? Mba'eta xeivygua kuery ogueraapaa rive ju hepy re'ỹ. Ijavyky reia kuery ojapukai atã okuapy. Ha'e nunga rupi xerery re ijayvu vaikue-ikuea ko'ẽ nhavõ", he'i SENHOR.⁷

⁶ "Ha'e rami teĩ xeivygua kuery oikuaa nho 'rã xerery. Ha'e va'e ára ma oikuaa 'rã okuapy xee 'Apy ma aĩ' ha'e va'ea", he'i SENHOR.

⁷ Iporã ete! Vvyty áry rupi mba'emo pyau mombe'ua ou jekuaa! Ha'e va'e ma omonhendu ouvy nhandekuai porã ju aguã, omombe'u iporã va'e, nhandereraa jepea regua. Ha'e vy Sião pygua kuery pe ma "Penderuete ipo'aka ma", he'i.^s

⁸ Aipo ma, peneretã rarõa kuery ojapukai nhendu. Ha'e kuery ovy'a reve ojapukai atã okuapy, mba'eta oexa Sião tetã katy SENHOR ou jevy rã.

⁹ Peporaei ke pekuapy, peẽ tekoague Jerusalém py pendekuai va'e. Pevy'a pekuapy peteĩ rami, mba'eta SENHOR ombovy'a ju ma ojepegua kuery, oepy ma Jerusalém tetã.

¹⁰ Vvy regua kuery ha'e javi oexaa py SENHOR oupi ojyva iky'a e'ỹ va'e. Ha'e ramo vvy apy guive oexapa 'rã Nhanderuete nhandereraa jepe rã.

¹¹ Ha'e nunga rupi pejepe'a ke, pejepe'a upe gui, ha'e peju ju. Pejopy eme ha'eve'ỹ va'e re. Pejepe'a ke ha'e kuery mbyte gui. SENHOR pegua tembiporu peraa va'e kuery, pejeky'a'o ke.^t

¹² Pejepe'a pojava rei eme guive, pejava eme, mba'eta SENHOR oo 'rã penerenonde, Israel kuery ruete penderakykue rupi avi 'rã oo penerarõ vy.

Nhanderekovia SENHOR rembiguai oiko axy aguã re ijavyague

¹³“Ha'e gui xerembiguai ma oiko kuaa 'rã. Ha'e ramo omboyvatea ha'e omboetea ete 'rã, pavê áryve 'rã oiko.

¹⁴Ha'e rami avi heta oexa vy onhemondyi, mba'eta pavê gui ombovaikueave, ava rami ve'ỹ omombytaa rã.

¹⁵Ha'e rami ae avi yvy regua kuery áry rupi omboavyi 'rã. Ha'e ramo huvixave kuery onhemondyipa vy ombotipa 'rã ojuru, mba'eta oexa 'rã ha'e kuery pe omombe'ua va'ekue'ỹ, ha'e oikuaa nho 'rã oendu va'ekue'ỹ.”^u

53 ¹Mava'e tu oguerovia ayvu romombe'u va'ekue? Mava'e pe tu SENHOR oikuaa uka opo'akaa?^v

²Mba'eta henonde hembiguai yvate-vateve ovy yvyra rapytakue renhoi rami, yvy píru reia py yvyra rapo gui hi'yky hoky va'e rami. Jaexa rã omboete pyrã e'ỹ merami, na'iporãi guive. Neĩ peteĩ henda py voi noĩ iporãa jarovy'a va'erã.

³Oayvupy e'ỹve oiko, avakue pavê gui oipotapy e'ỹve ete. Ava oiko axy va'e, tekoaxy oendu jepi va'e guive. Ha'e ma avakue ndoayvui vy ixugui ngova omo'ã okuapy. Ha'e ramo nhande voi ndajaikuaa potai va'ekue hexe.

⁴Mba'eta anhetê ojee ae ogueraa nhandereko axykue, nhanemba'eaxy omoĩmba ojee. Ha'e rã nhande ma jaikuaa va'ekue ombopaga pyrã rã Nhanderuete omoingo axy ha'e ombojexavaia rami.^w

⁵Ha'e rami teĩ nhande nhandereko vaiaty py ma oipyxoá, jajejavyague re ae omou'ũa. Hexe oĩ tekoaxy nhanemoingo porãarã, ha'e oinupãa ague re vy nhande jakuera.

⁶Nhande kuery ha'e javi nhakanhymba javy vexa'i rami, peteĩ-teĩ jajepe'a va'ekue tape gui. Ha'e ramo hexe ma SENHOR omoĩ nhande kuery ha'e javive reko vaiaty.^x

⁷Ha'e ma omoingo axya ha'e omo'yvyĩ'ia teĩ ndoipe'ai ojuru. Vexa'i ojukaa aguã katy ogueraa va'e rami, vexa'i rague ayaa renonde ogueraa rã okyrirĩ ratã'i va'e rami ogueraa teĩ ojuru ndoipe'ai.

⁸Anhetê rupi e'ỹ oikuaa potaa reve ogueraa. Ha'e rami rã ta'y kuery re avave rei neĩ noexa'ãi. Mba'eta oikove va'e kuery ikuiaa gui oipe'aa. Xeretarã kuery ojejavyague re ae ojukaa.^y

⁹Ha'e hetekue ruparã ma ojoua heko vai va'ekue mbyte py, omano vy iporiau e'ỹ va'e revegua opyta teĩ. Ha'e rami avi teko vai ndojapoi, neĩ peteĩ henda py ma ayvu vai noenduai ijuru gui.^z

¹⁰Ha'e rami teĩ SENHOR oipotaa rami ae omou'ũ ha'e omoingo axy uka. Ha'e ramo jejavya regua ome'ẽ mbyrã guekove ome'ẽ rire oexa nho 'rã

u 52.15 Romanos 15.21 v 53.1 João 12.38; Romanos 10.16

w 53.4 Mateus 8.17; 1 Pedro 2.24 x 53.6 1 Pedro 2.25 y 53.7-8 Atos 8.32-33

z 53.9 1 Pedro 2.22

gua'y kuery, oiko pukuve rã guive. Ha'e ramo ipo py SENHOR oipota va'e oiko porã rã.

¹¹Ha'e gui ojexavaiaague gui iporã va'e oiko ramo oexa vy ovy'a vaipa rã. Mba'eta Xerembiguaí heko porã va'e oikuaa rupi vy heta rã omboeko porã, ojee ae ha'e kuery ojejavyague ogueraa rire.

¹²Ha'e nunga rupi heta rã xee ame'ê ixupe guarã. Ha'e ramo ipo'akapa va'e kuery mbyte omboja'o rã mba'emo porã, omanoa py guekovea ome'ê rire. Heko vai va'e oikoa rami jaikuaa va'ekue tei ojee ae ogueraa heta ojejavyague, heko vai va'e kuery re ojerure guive.^a

Sião pygua kuery ikuai porã aguã re ijayvuague

54 ¹SENHOR aipoe'i: “Ndee kunha, nememby e'ỹ va'e ae kyrĩ va'e nereikuavã va'ekue, eporaei ke revy'aa rupi. Kyrĩ va'e raxy nerendui teri va'ekue, evy'a ke reporaei reve, erojapukai. Mba'eta kunha opoi pyre rami reiko va'ekue ri nememby kuery hetave rã ome reve riae oiko va'e memby kuery gui.^b

²Ha'e nunga rupi embopyve ke ndero reia renda, emoatãve ke ndero ao'ia peĩ aguã. Embotuvixa e'ỹ eme, embopukuve ikuarã, ha'e emo'ã ratãve ke yvyra rakua ijytarã.

³Mba'eta peẽ kuery penderetave rã peovy reiporu kuaa regua ha'e reiporu kuaa e'ya katy. Ha'e gui neremiarirõ kuery ipo'aka rã yvy regua kuery re, ha'e hekoa ju rã tetã opyta rei va'ekue py.

⁴“Ekyje eme, mba'eta nanemoxĩmbaavei rã. Exĩmba rei eme, nanemo'yvyĩ'iavei rã. Mba'eta nderexaraipa rã nekunhataĩ jave rexĩmba reia rupi reikoague re, imeve'ỹ va'e rami reikoague re guive.

⁵Mba'eta nemoingoare ae oiko neme, SENHOR ixondaro reta va'e ma hery. Israel kuery ruete lky'a e'ỹ va'e ma nderepya, ‘Yvy jave regua ruete’ 'epy va'e ae.”

⁶Nderuete aipoe'i: “Kunha opoi pyre iporiau rei va'e, ha'e kunhataĩ oeja pyre rami reiko va'ekue ri SENHOR nerenoĩ ju.

⁷Xapy'a rai'i xee roeja va'ekue ri romboaxy etea rupi ju rã rogueru.

⁸Xepoxy etea rupi ndegui xerova amo'ã xapy'a'i va'ekue ri romboaxya opa e'ỹ va'e ju aendu”, he'i SENHOR nderepya.

⁹“Xevy pe rã ha'e nunga Noé oiko jave guare rami, mba'eta aura Noé oiko jave guare rami ve'ỹ yy py yvy ndajao'ivei aguã re. Ha'ekue rami ae aỹ ma ndevy pe ju aura ndaxevaivei, neĩ ndorojou vaivei aguã re.

^b 54.1 Apy ma Israel kuery ha'e Jerusalém tetã opyta rei va'ekue pe ijayvu, peteĩ kunha opoi pyre pe rami (Gálatas 4.27).

^a 53.12 Lucas 22.37

10 Mba'eta vvyty ikuai va'e ojepe'apa, ha'e vvy'ã voi ovapa rã teĩ romboaxya ma ndopai rã, ha'e ndevy pe xereve guarã ajapo va'ekue nombovaipaa'i rã", he'i SENHOR nemboaxy va'e.

11 "Ndee Sião tetã, reiko axy ha'e nanembovy'aavei rã rejexavai rei va'ekue. Ha'e rami teĩ ema'ẽ, ndea py ita oity pyre ambojo'a ju vy pytã va'e py rã amboja, ha'e ita safira py ju rã amboyta.^c

12 Ndea py torre ajapo ju rã rubi gui, kora rokẽ ma carbúnculo gui, ha'e tetã kora ha'e javi rupi ma itaendy iporãve va'e gui rã ajapo.

13 Nememby kuery ha'e ndepi'a kuery ha'e javi ma xee SENHOR ae rã ambo'e. Ha'e ramo ikuai porã rã opa mba'e py.^d

14 Teko porã rupi rã anhangareko ndere nemoingo axyarã va'ekue gui mombyry, ha'e ramo nderekyyevei rã. Nemondyiarã va'ekue gui voi mombyry rã reiko, ndouvei rã ndere.

15 Xapy'a rei ndere opu'ã va'e oiko teĩ xee ambou va'e e'ỹ rã. Ha'e ramo ndere opu'ã va'e oitypaa rã nerenonde.

16 Mba'eta xee ma ferro re omba'eapo va'e moingoare, tata py hatapyĩ re oipeju vy tembiporurã ajapo va'ety. Amoingo avi nhomombaara mba'emo ombovaipa aguã.

17 Ha'e rã nderovai ma tembiporu revegua ou vy ndojapoi rã mba'eve. Ndere ijayvu rei va'e ou teĩ ndee rã ndepo'aka. Ha'e ramigua ma xee SENHOR ambou xerembigui kuery peguarã amboeko porã vy", he'i SENHOR.

Nhomboaxypa aguã re ijayvuague

55 1 "Peẽ kuery pendey'uvei va'e, pendu ke, ha'e peju yvu oĩa py pey'u. Pendeperáta e'ỹ va'eri peju pejogua ha'e pekaru. Tá, peju ke pejogua vinho ha'e kamby, peráta re'ỹ, hepy re'ỹ.

2 Mba'e re tu peráta peme'ẽ rã tembi'u re'ỹ? Mba'e re tu pendery'ai rã penembovy'araã re'ỹ? Pendu ke, pe'u iporã va'e. Ha'e rami vy pevy'a rã iporã ete va'e re.

3 Pejapyxaka porã ke, ha'e peju xea py. Pendu, peikove riae aguã. Mba'eta pendevy ajapo rã xereve guarã raka'e rã peve guarã, ha'e romboaxy rã Davi pe xeyvuague rami vy.^e

4 Mba'eta ha'e va'e ma amoĩ raka'e xepo'akaa kuaa ukaarã vvy regua kuery pe, huvixa yvateve va'e ha'e kuery re opena va'erã.

5 Ma'ẽ, peẽ kuery penoĩ rã pexa va'ety e'ỹ regua kuery. Ha'e kuery penderexa va'ety e'ỹ teĩ onha rã jogueruvy pendea katy. Ha'e kuery ma SENHOR Penderuete, Israel kuery ruete Iky'a e'ỹ va'e re ojerovia etea rupi ou okuapy, penemboete uka ramo."

^c 54.11-12 Safira ma itaendy hovy va'e, rubi ma pytã va'e, ha'e rã carbúnculo ma pytã va'e tuvixave va'e. Ita hepyve va'e meme.

^d 54.13 João 6.45 ^e 55.3 Atos 13.34

⁶Peka ke SENHOR ojejou uka teria ja, pejapukai ixupe ha'e'i py teri oĩa ja.

⁷Tove heko vai va'e tojepe'a oikoaty gui, ojevavy rei va'e tojepe'a ha'leve'ÿa rami onhembopy'aa gui. Tojeko rerova SENHOR pe, mba'eta omboaxy rã. Tojevvy Nhanderutea py, opa mba'e py joperdoa va'e ramo.

⁸“Mba'eta xee anhembopy'aa ma peẽ kuery penhembopy'aa ramigua e'ÿ, ha'e xereko voi peẽ kuery reko ramigua e'ÿ”, he'i SENHOR.

⁹“Mba'eta yvy gui yva yvate etevea rami avi pendereko gui xereko voi yvateve, ha'e peẽ kuery penhembopy'aa gui anhembopy'aa yvateve avi.

¹⁰Mba'eta oky ha'e yro'y yva gui ho'a vy ha'ekue katy ju ndooi rã yvy omoakÿ e'ÿ re, ha'e rami vy ojapo rã mba'emo ra'yĩ moaĩare ojouve ju aguã rami, ha'e mbojape ho'uxe va'e voi ojou aguã rami,

¹¹ha'e rami ae avi xeayvu xejuru gui oẽ va'e voi ndojevy rivei rã xea py. Ha'e rami rãgue py ojapo rã xee aipota va'e, anhembopy'aague ojapopa rã, ha'e rami aguã ae ambou rire.

¹²“Ha'e rami rã peẽ kuery peo rã pevy'a reve, pendekuai porã'ia rupi roguereko rã heravy. Penerenonde yvyty ha'e yvy'ã ikuai va'e poraei onhendu rã, yvyra ikuai va'e voi ojepopete rã okuapy.

¹³Ha'e gui juu'y ikuaiague py yvyra tuvixa va'e henhoĩ rã, jai rogue rekovia henhoĩ rã murta.^f Ha'e nunga ma SENHOR re ima'endu'a porãa ha'e omboetea aguã oiko rã imarã e'ÿ va'e, raka'e rã peve guarã.”

Judeu e'ÿ va'e kuery avi oenoĩ aguã re ijavyuague

56 ¹SENHOR aipoe'i: “Teko porã rupi ete ke peiko, anhetẽ rupi pendekuai, mba'eta rogueraa jepea ovaẽ rai'i ma, xeguigua teko porã ojekuaa rai'i ma.

²Ovy'a ete rã avakue ha'e rami ikuai va'e, avakue ra'y kuery ha'e nunga re oĩ atã va'e, sábado ára omongy'a rei e'ÿ aguã ojejoko, ha'e opo py mba'emo vai ojapo rei e'ÿ va'e.”

³Amboae yvy guigua SENHOR re onhemboja va'e aipo te'i eme: “SENHOR xepe'a rã ojeuepegua kuery mbyte gui.” Neĩ eunuco voi ojeupe “Yvyra pirukue rami rive aiko”, te'i eme.^g

⁴Mba'eta SENHOR aipoe'i: “Eunuco teĩ xevygua sábado ára nhavõ xemboetea rupi oiko, xee aipota va'e ojee omoĩ ha'e xereve guarã ajapo va'ekue rupi oiko ramo

⁵xero py ajapo rã ha'e va'e re ima'endu'a porãa aguã rami, xero korapy py, ha'e ixupe ame'ẽ rã peteĩ tery gua'y ha'e guajy kueryrã va'ekue gui

^f 55.13 Murta ma yvyra tuvixa ha'e ovareve va'e. ^g 56.3 Eunuco ma tembiguai oa'yjjo pyre. Ymave rupi eunuco ha'e amboae yvy guigua kuery ma nda'evei va'ekue Nhanderutea pegua kuery mbyte py ikuai aguã (Deuteronômio 23.1-3). Aÿ gui ma ha'eve, apy ijavyua rami.

oguerovy'ave va'erã. Ha'e kuery peteĩ-teĩ pe ame'ẽ rã heryrã imarã e'ỹ va'e, ivaipa va'erã e'ỹ.

⁶Ha'e gui amboae yvy regua teĩ SENHOR omboete aguã onhemboja, ha'e SENHOR rery omboetea rupi hembiguairã ikuai aguã, tá, sábado ára omongy'aa rupi e'ỹ omboete, ha'e xereve guarã ajapo va'ekue rupi ikuai ramo ⁷ha'e kuery voi xee araa rã xeveygua yvyty iky'a e'ỹ va'e py, ambovy'a rã xeveygua oo onhembo'eaty py. Ha'e ramo ha'e kuery ome'ẽ rã mba'emo ogueru va'e, ha'e xee ajou porã rã xeveygua altar áry mba'emo ha'e kuery ome'ẽ va'e. Mba'eta xeveygua oo pe ma 'Yvy regua kuery ha'e javi onhembo'e atyrã oĩ', 'ea rã.'^h

⁸Israel kuery opa rupi oaimba va'ekue SENHOR Nhanderuede omboaty ju vy aipoe'i: "Xee omboatyve ju 'rã, ono'õ ma voi okuapy va'ekue amboetave vy", he'i.

Israel kuery rerekoa kuery ára revegua e'ỹ rami ikuai re ijayvuague

⁹Peẽ mymba jai rupi pendekuai va'e, ha'e ka'aguy rupigua inharõ va'e, peju ke pekaru.

¹⁰Mba'eta ha'e kuery retã rarõa kuery ma ára revegua e'ỹ rami meme ikuai, mba'eve ndoikuaai. Jagua onhe'ẽ e'ỹ va'e ikuai va'e meme, onhe'ẽ aguã nda'evei va'e. Ha'e kuery ma oexa ra'ua re rive 'rã ikuai, inhate'ỹ vy okexe vai va'e.

¹¹Ha'e kuery regua ma jagua rami ho'upa rei va'e guive, okaru teĩ naevyatãi rã. Joe opena va'e mba'eve oikuaa va'e'ỹ ikuai. Peteĩ-teĩ oiko 'rã ha'e ae oipotaa rami, peteĩ-teĩ ojoupavexea rupi rive 'rã oiko, ha'e rami ikuai va'e ma guive rã.

¹²Ha'e kuery joupe-upe aipoe'i 'rã: "Peju ke, aru 'rã vinho irove va'e jaka'u aguã. Ha'e gui ko'ẽ rã ange guare rami ae ju 'rã nhandekuai, ha'e rami e'ỹ vy jaka'upave 'rã", he'i okuapy.

Mba'emo ra'angaa mboetea rupi Israel kuery ikuai re ijayvuague

57 ¹"Heko porã va'e kuery omano teĩ avave rei ndoikoi ha'e nunga re oikuaa pota va'e. Avakue ojeroviapy heraa ramo avave rei noexa'ai 'rã ha'e nunga re, mba'eta heko porã va'e kuery ranhe 'rã heraa nhomoingo axyarã ou e'ỹ re,

²ha'e ramo oike 'rã mby'a porã oendu aguã py. Mba'eta teko porã rupi ikuai va'ekue opytu'u 'rã ngupa rupi.

³"Ha'e gui peẽ kunha imba'evyky va'e pi'a kuery, peju ke apy, itavy rei rã ojavyky reipy pi'a kuery.

⁴Mba'exagua tu pembojaru rei pekuapy? Mba'exagua rovai tu peipe'a pendejuru, ha'e pendeayvu rei? Peẽ kuery tu teko vai ha'e apu guigua meme.

^h 56.7 Kova'e ayvu rupi Jesus ijayvu Mateus 21.13, Marcos 11.17 ha'e Lucas 19.46 py.

5Peẽ kuery ma tavy reia rupi anho pendekuai yvyra hogue ana va'e mbyte rupi. Ha'e py ma pendera'y kuery ae pejuka uka 'rã vvyugua oĩ va'e py, ha'e itaova pa'ũ rupi.

6Ha'e rami vy ita xyyĩ rei va'e mbyte rupi pendereko rami ae 'rã pendekuai. Ha'e va'e áry ae avi penhoẽ 'rã heakuã porã va'e, ha'e ta'angaa pe rive pemeẽ 'rã mba'emoaju. Xee nda'u arovy'a 'rã ri ha'e rami pendekuai?

7Ha'e gui vvyty yvateve va'e áry remoĩ 'rã nderupa. Ha'e katy ju reẽ 'rã ta'angaa pe mba'emo remeẽ aguã.

8Nerokẽ kupe ha'e okenda rupi rembopara 'rã nda'vei ete va'e py. Ha'e gui remoatã 'rã nheovãa, ha'e rejeupi 'rã tupa py, rembopy 'rã ndetavy aguã. Ha'e kuery reve pejogueroayvu 'rã reipota va'e re. Ha'e vy 'Nhandetavy ha'vy' 're vy rema'ẽ 'rã ipire reia re.

9Ha'e gui huvixavea py reo 'rã mba'emo kyra ha'e heakuã porã va'e remeẽ va'erã reve. Ha'e gui mombyry katy 'rã remondouka ndeayvu reraarã, yvyra rupa peve.

10Momyry ete reguata vy nekaneõ teĩ 'Ovare va'e'ỹ ma ta'vy ajapo', nderei 'rã. Mba'eta rejou 'rãe reka va'e. Ha'e nunga rupi ae nanekangyi 'rã.

11“Ha'e gui mava'e gui nda'u rekyje, apu rupi reiko aguã? Mba'eta nanema'endu'ai xere, xereko re ndereikuaa potai guive. Yma guive akyrirĩ teve xerenonde nderejererokyjei aguã?”

12Xee aikuaa ukapa 'rã ha'e rami ete reikoa. Ha'e ramo nerembiapokue ma mba'everã ndovarei 'rã ndevy.

13Rejapukai ramo tove mba'emo ra'angaa rereko va'e ae tandereraa jepe! Ha'e nunga ma vvyty rive 'rã ombovevepa heravy, peteĩgue'i oipeju teĩ ogueraapa vyvoi 'rã. Ha'e rã xere ojerovia va'e kuery pe ma vvy ame'ẽ 'rã imba'erã, ha'e ramo hekoa 'rã xeivygua vvyty iky'a e'ỹ va'e áry.”

Ojeko rerova va'e kuery ikuai porã aguã re ijayvuague

14Aipo'ea 'rã: “Pembojoja ke taperã, pembojoja ha'e pereko katu, xeivygua kuery renonde gui peipe'apa onhepyxanga aguã oĩ va'ekue.”

15Mba'eta po rami ijayvu Yvate ete va'e, Ipo'akapa va'e, Hi'amba marã e'ỹ va'e, Iky'a e'ỹ va'e hery va'e. Ha'e vy aipoe'i: “Xee ma yvate ete iky'a e'ỹa py aiko va'e. Aiko avi iporiau rei ha'e ikangy va'e reve, ambopy'a guaxu aguã ikangy va'e, ha'e ambovy'a ju aguã iporiau rei va'e.

16Mba'eta riae e'ỹ 'rã xee ajojou vai, ndaxepoxy riaei 'rã guive. Mba'eta ha'e rami aiko va'e rire ha'e kuery nhe'ẽ ikangypa vy ho'apa 'rãgue xerenonde, ha'e xee amoingo va'ekue pytuẽa opa 'rãgue.

17Heta va'e kuery mba'emo oipotapa reia rupi ikuai ramo ma xepoxy vy amoingo axy va'ekue. Ha'e rami vy xerova amo'ã, xepoxy teĩ xenhe'ẽ rendu e'ỹ va'e ma ha'e kuery ae oipotaa rami rive ikuai.

18Ha'e kuery ikuai aexa teĩ amonguera 'rã. Ha'e vy areko ha'e ambovy'a ju 'rã ojae'o okuapy va'e.

¹⁹Ha'e kuery xereroporai ramo ame'ẽ rã mby'a porã. Mby'a porã ame'ẽ rã mombyry ikuai va'e pe, ha'e'i py ikuai va'e pe guive. Ha'e rami vy xee amonguerapa 'rã', he'i SENHOR.

²⁰“Ha'e rã heko vai va'e ma ye'ẽ omyĩ va'e rami ikuai. Mba'eta ha'e nunga ndopytu'ui 'rã, yy ojegui ae omombo 'rã yapo ha'eiky'akue.

²¹Ha'e rami vy heko vai va'e re ma noĩ 'rãe mby'a porã”, he'i Nhanderuete.

Ha'veea rami okaru e'ỹ re ikuai aguã re ijayvuague

58 ¹“Ejapukai atã, ejejoko eme, ejapukai mimby guaxu rami. Xevyguia kuery pe eikuaa uka heko vaia, Jacó kuery pe emombe'u ojevavya.

²Ha'e rami ete ikuai teĩ xereka merami 'rã ko'ẽ nhavõ. Ovy'a merami xevyguia tape oikuaa vy teko porã rupi ikuai va'e rami teĩ, ha'e nguete reko gui ndojep'e'ai va'e rami. Ha'e rami vy xevy oporandu 'rã teko porã re, onhemboja merami xee Nguete va'e re.

³Ha'e rami vy aipoe'i 'rã: ‘Mba'e re tu rokaru e'ỹ re orekuai teĩ ndee ndereikuaa potai? Mba'e re tu orenhe'ẽ py rojexavai ramo ndee nderexa potai ri?’ he'i okuapy. Mba'eta peẽ kuery pekaru e'ỹ re pendekuaia ára peẽ ae peipota va'e re rive 'rã pepena, ha'e pejapopa 'rã penerembiaporã oĩ va'e.

⁴Ha'e rami vy pejoguero'aa rupi rive 'rã pendekuai pekaru e'ỹ re, penhomotare'ỹ, ha'e pendepo ikya va'e py pejojuka aguã. Aỹ ha'e rami ete pekaru e'ỹ re pendekuai ramo pendeayvua noenduai 'rã yva re.

⁵Ha'e rami ete ri nda'u pekaru e'ỹ re pendekuai aguã xee aeja raka'e? Mba'eta pete'i ára re avakue ojexavai 'rã onhe'ẽ py, oakã oity 'rã jai rogue rami, ha'e ogu'ry rupi oipyo 'rã ajukue voxa guigua tanhimbu reve. Ha'e ramia pe ri nda'u 'Jakaru e'ỹ re nhandekuaia ára SENHOR nhandejou porã 'rã', peje?

⁶“Ha'e rami 'rãgue py po rami aguã e'ỹ teve pekaru e'ỹ re pendekuai aguã aeja raka'e? Teko vai py ojokua pyre pepoi aguã e'ỹ teve, ha'e tembiguai jokuaa pejora aguã, ombojexavaipy peraa jepe, ha'e pete'i-teĩ oguereko axya pemomba aguã e'ỹ teve?

⁷Okaruxe va'e pe mbojape pemboja'o aguã e'ỹ teve, ha'e pendero py iporiaukue hoo e'ỹ va'e pemovaẽ aguã, ipire rei va'e pexa vy pemonhemonde, ha'e peẽ ramigua gui napenhemi aguã e'ỹ teve?

⁸Ha'e rami ri pekaru e'ỹ re pendekuai ramo penerexakãa ojekuaa porã 'rã ko'ẽ rami, ha'e are e'ỹ re pekuera aguã avi 'rã ojekuaa. Penderoko porãa ojekuaa 'rã penerenonde, ha'e penderakykue ma SENHOR guexakãa rupi onhangareko 'rã pendere.

⁹Ha'e ramo pejapukai ramo SENHOR ombovai 'rã. Pendereraa jepe aguã re pejapukai ramo 'Apy ma aĩ', he'i 'rã. Xapy'a rei penembyte gui peipe'a ramo pejoguereko axya, penhomongyje reia ha'e ayvu rei guive,

¹⁰xapy'a rei okaruxe va'e pe mba'emo pemboja'o aguã pendepy'a re pemoĩ, ha'e ojexavai rei va'e pemoevyatãmba aguã, ha'e ramo ma penerexakãa ojekuaa 'rã pytũa py, pendea py pytũa oĩ va'ekue ma kuaray mbyte rami 'rã hexakã.

¹¹Ha'e ramo SENHOR penderereko riae 'rã, penemoevyatã 'rã tekoa e'ỹa py teĩ, ha'e omombaraetepa 'rã penekãgue. Peiko porã 'rã yvotyty omoakỹ riae py rami, ha'e yvu peteĩgueve ma ipiru e'ỹ va'e rami avi.

¹²Ha'e gui penda'y kuery ju omoatyrõ 'rã tekoa ivaipa va'ekue. Pemboyta pyau ju 'rã oo ymague. Pendevy aipo'ea 'rã 'Kora pa'ũ moatyrõa', ha'e 'Tekoa ha'e tape ymague mbopyaua', 'ea 'rã.

¹³"Xapy'a rei sábadó ára penhemongy'aa gui pejejoko, ha'e mba'emo peẽ ae pejapoxe va'e pejapoa gui xevelygua áraiky'a e'ỹ va'e py, ha'e rami 'rãgue py sábadó ára pe 'Iporã ete SENHOR áraiky'a e'ỹ va'e nhamboete aguã' peje ramo, ha'e pendekuaiaty rami ve'ỹ xemboete ramo, peẽ ae peipotaa rami ve'ỹ pendekuai aguã, neĩ ayvu reko rei py voi pendeayvu e'ỹ aguã,

¹⁴ha'e rami 'rã xee SENHOR re ae 'rã pevy'a. Ha'e ramo xee ajapo 'rã yvyty yvate va'e re peẽ peovy aguã rami, ha'e romombaraete 'rã peneramoĩ Jacó peguarã ame'ẽ va'ekue re", he'i. SENHOR ojuru py ae ijayvu.

Israel kuery reko vaia re ijayvuague

59 ¹SENHOR po ma ijapu'a'i va'e'ỹ pendereraa jepe e'ỹ aguã, nda'ijapyxa ve'ỹi guive pendeayvua oendu e'ỹ aguã.

²Ha'e rami 'rãgue py pejejavva rima penemboja'o Nhanderuete gui, pendereko vaia ae ojapo pendegui ngova omo'ã aguã rami, pendeayvua oendu e'ỹ aguã.

³Mba'eta pendepo huguyppa riae, ha'e penekuã re ma pejejavva anho oĩ. Pendejuru ma apu rupi 'rã ijayvu, ha'e peneapekũ re ma teko vai anho 'rã oĩ.

⁴Mba'eta avave rei ndoikoi teko porã re ojavukai va'erã, ndoikoi anhetãa rupi ojexa uka va'erã huvixa kuery renonde. Ha'e rami 'rãgue py ovare e'ỹ va'e re rive ojerovia, ijapu rei 'rã okuapy. Ojevavy aguã tema oguereko'i 'rã, ha'e teko vai ju oikuavã.

⁵Omboaku 'rã mboi rupi'a, ojapo 'rã nhandu kya. Hupi'a ho'u va'e omano 'rã, ha'e hupi'a re opyrõa ramo oiko 'rã mboi.

⁶Ha'e gui ikya ojapo va'ekue ma ndovarei 'rã aorã, mba'eta ha'e kuery rembiapo py avave rei nonheovãai 'rã. Ha'e rami 'rãgue py ha'e kuery rembiapo ma teko vai anho, ha'e ipo re ma jojukaague oĩ.

⁷Ipy ma onha 'rã ojevavy aguã katy, ojavura 'rã heko porã'i va'e ruguy omoẽ aguã. Ha'e kuery ma teko vairã re rive 'rã ipy'a. Ha'e kuery ikuaia rupi ma nhomombaague ha'e jojukaague anho oĩ.

⁸Ndoikuaavei ma tape peteĩ rami ikuai aguã katy oo va'e, teko porã noĩ avi 'rã ikuai re. Ha'e kuery ma teko vai rupi rive ikuai. Ha'e va'e rupi ikuai va'e ma ndoikuaai 'rã mby'a porã.ⁱ

⁹Ha'e nunga rupi rima nhandegui mombyry oĩ anhetẽ rupi jajoguerekoa, teko porã voi nanhanderovy. Nharõ tema hexakãa, ha'e rami teĩ pytũ anho oĩ. Hexakãa rupi 'rãgue py pytũa rupi nhandekuai.

¹⁰Oo mbotya rupi japovyvya rupi jaiko, ára revegua e'ỹ rami avi, hexa e'ỹ va'e rami japovyvy jaikovy. Kuaray mbyte teĩ nhanhepyxanga 'rã javy pytũ rupi rami. Imbaraetekue mbyte rupi teĩ omanogue rami jaiko.

¹¹Nhande kuery ha'e javi nhakororõ 'rã urso rami, ha'e apykaxu rami 'rã nhanepoaẽ rei. Anhetẽ rupi joguerekoarã nharõ teĩ ndajajoui. Jaa jepe aguã jaeka teĩ mombyry oĩ nhandegui.

¹²Mba'eta nerenonde ma rojejavyague heta-etave ovy, orereko vaiaty ma orekuua ukaarã oĩ, mba'eta orere oĩ 'rã orereko vaiaty anho, roikuaa guive rojevavya.

¹³Mba'eta SENHOR rovai jajekore ha'e nhandeapu 'rã. Jajepe'a Nhanderuede gui, nhandeayvu 'rã nhandhombojexavai ha'e nhanheẽ raxave aguã re anho. Nhandepy'a re nhamoia rami apu rupi anho 'rã nhandeayvu.

¹⁴Ha'e nunga rupi ae anhetẽ rupi jajoguereko aguã ojepe'a, teko porã ma mombyry oĩ. Mba'eta anhetẽ va'e ma onhepyxangapa oikovy nhaneretã mbyte rupi, ha'e teko porã ma nda'evei ovaẽ aguã.

¹⁵Tã, anhetẽ va'e ma okanhy. Ha'e gui teko vai rupi oikoa gui ojepe'a va'ekue ma ojuka pyrã ikuai. Ha'e ramo SENHOR ma ha'e rami nhandekuaia oexa vy ndojou porã, teko porã noĩ rã.

¹⁶Joepyarã SENHOR oeka teĩ ndojoui, onhemondyi guive nhandere ojerure va'erã ndoikoi rã. Ha'e ramo ha'e ae onhemoi ojyva py nhandereraa jepe aguã, gueko porãa rupi ae imbarate.

¹⁷Ha'e rami vy pexo regua py rami onhemonde teko porã py, ha'e oakã re ma ngora ratã rami omoi jogueraa jepea. Ha'e vy ao rami omoi joepya rupi oiko aguã, ha'e ajukue puku py rami onhemonde ikyre'ya py.

¹⁸Ha'e rami vy nhombopaga 'rã peteĩ-teĩ ikuaiague rami. Opoxya oexa uka 'rã hexe ija'e e'ỹ va'e kuery pe, ngovaigua kuery ombopaga 'rã ha'evea rami. Ye'ẽ yv'ry rupi ikuai va'e voi ombopaga avi 'rã.

¹⁹Ha'e rami vy kuaray oikea katygua kuery SENHOR rery oendu vy ojererokyjea rupi 'rã ikuai, ha'e kuaray oua katygua kuery ma oexa 'rã hexakãa. Mba'eta yy oxyry atã xapy'a va'e rami 'rã ou, SENHOR guigua Nhe'ẽ ombou va'e.

²⁰SENHOR aipoe'i: "Ha'e gui ma Sião py ou 'rã joepyarã, Jacó regua kuery ojeko rerova va'ekue ikuai py 'rã ou.

²¹Ha'e gui xee ma po rami 'rã ajapo xereve guarã ha'e kuery pe. Mba'eta xeguigua Nhe'ẽ pendere oĩ va'e, ha'e xeayvu pendejuru py amoĩ va'ekue ma ndojepe'ai 'rã. Neĩ pendera'y kuery gui, neĩ pendera'y ra'y kuery gui voi ndojepe'ai 'rã, aỹ guive raka'e rã peve”, he'i SENHOR.^j

Jerusalém pyau hexakãmba va'e re ijayvuague

60 ¹“Epu'ã ke, enhemoxakã uka, mba'eta nemoexakãarã ou ma oiny, SENHOR rexakãa ojekuaa ma nde'áry.^k

²Mba'eta ma'ẽ, yvy re pytũ anho oĩ, yvy regua kuery áry oĩ pytũ reia. Ha'e rã nde'áry rupi ma SENHOR omoexakãmba ma, nde'áry hexakãa ojekuaa.

³Ha'e ramo nemoexakãa katy yvy regua kuery oupa 'rã, huvixave kuery voi ou 'rã hexakã va'e ndea py ojekuaa va'e katy.

⁴Ema'ẽ ke ndevýry rupi rexa aguã. Mba'eta kova'e kuery onoõmba va'e ha'e javi ma ou ndea py. Ndepi'a kuery ou ju 'rã mombyry gui, nememby kuery voi oguerua 'rã ojyva áry.

⁵“Ha'e nunga rexa vy revy'a ete 'rã. Revy'aa rupi ndepy'a tytypa ha'e ndepy'a guaxu 'rã, mba'eta ye'ẽ rupi mba'emo porã ikuai va'ekue oguerupaa 'rã ndevy, ha'e yvy regua kuery mba'emo oguerokopa va'ekue oguerupa 'rã ndea py.

⁶Mymba camelo heta ou vy omonyẽ 'rã nderekoa rupi, camelo iporãve va'e Midiã ha'e Efa guigua. Sabá pygua kuery voi oupa vy ogueru 'rã ouro ha'e heakuã porã va'e. Ha'e rami vy oguerovy'a 'rã okuapy SENHOR.

⁷Ndea py oguerua avi 'rã vexa'i kuery Quedar yvy gui. Nerymbarã oguerua 'rã vexa'i ava Nebaiote gui. Ha'e rami vy xemboetea rupi oguerupaa 'rã xeavgua altar peve. Ha'e nunga py amboete ukave 'rã xeavgua oo xerexakãa oĩa.

⁸“Mba'exagua nda'u ou arai yvate rupigua rami, e'ỹ vy apyxaxu guaity katy oveve va'e rami?^l

⁹Mba'eta anhetẽ ye'ẽ yvýry ikuai va'e kuery xerarõ avi okuapy. Jypy'i ma Társis guigua kanoã ranhe ou ndepi'a kuery ha'e nememby kuery mombyry gui ogueru va'e. Ha'e kuery reve ndea py ogueru avi 'rã ouro ha'e prata ogueroko va'ekue, SENHOR Nhanderuete, Israel kuery ruete Iky'a e'ỹ va'e rery omboetea rupi, nemoexakãmba rire.

¹⁰“Ha'e gui amboae regua kuery omoatyrõ 'rã tetã kora ndevy, huvixave voi onhemoingo 'rã nerembiguairã. Mba'eta xepoxya rupi rombopaga va'ekue teĩ roayvua rupi ju romboaxy.

¹¹Neretã kora rokẽ ikuai va'e ojepe'a riae 'rã. Ara py ha'e pyávy teĩ nonhemboty'i 'rã, ndea py yvy regua kuery mba'emo porã ogueru aguã. Ha'e nunga reve ndevy ogueru avi 'rã nguvixave kuery.

^k 60.1 Apy ma Jerusalém tetã pe ijayvu peteĩ kunha pe rami, capítulo 54 py oĩa rami avi.

^l 60.8-9 Apy ma ijayvu kanoã ajukue tuvixa xiĩ rei va'e ojekuaa ouvy va'e re.

^j 59.20-21 Romanos 11.26-27

12 Ha'e rã amongue yvy regua, e'ỹ vy tetã pygua ndevy ndoikoi va'e ma omombaa 'rã. Ha'e va'e tetã ombovaipaa katui'i 'rã.

13 “Líbano yvy gui vyvra porãgueve oguerua 'rã ndea py: cipreste, olmeiro ha'e buxo oguerua 'rã xeveygua hendaiky'a e'ỹ va'e ombojegua aguã. Ha'e rami py ajapo 'rã xepy renda iporã ete aguã rami.

14 Ndea py jogueru avi 'rã nembojexavaiare ra'y kuery. Ndepy yv'ry ndere nda'ija'ei va'ekue ojero'a reve 'rã onhemboja okuapy, ha'e guenapy'ã re oĩ 'rã ngova yvy re omovaẽ reve. Ha'e rami vy ndevy pe 'Sião tetã SENHOR pegua, Israel kuery ruete Iky'a e'ỹ va'e oĩa', he'i 'rã okuapy.

15 “Hexarai reipy ha'e ojea reipy reiko va'ekue, ha'e ndea rupi avave rei ndoaxaai va'ekue. Ha'e rã xee ma ndere amoĩ 'rã hexakãa imarã e'ỹ va'e, neremiariro jevy-jevy ikuai va'erã va'e ndererovy'a okuapy aguã rami.

16 Rey'u 'rã yvy regua kamby, huvixa kunhague ae 'rã nemokambu. Ha'e ramo reikuaa 'rã xee SENHOR ae ndereraa jepea aikoa, nderepya ha'e Jacó kuery ruete ipo'akapa va'e.

17 Ha'e gui ndea py overa va'e oĩague py aru ruka 'rã ouro, ferro rekovia ma prata 'rã aru ruka, vyvra rekovia ma overa va'e, ha'e ita rekovia ma ferro 'rã aru ruka. Ha'e gui ndere oikuaa pota va'ekue rekovia ma amoĩ 'rã mby'a porã, nembopagaare kuery rekovia ma teko porã 'rã oĩ.

18 Ha'e gui ndevy rupi noenduavei 'rã jojukaa, nhomombaa, neĩ ombovaipa pyre. Ha'e rami 'rãgue py neretã kora pe 'Jogueraa jepea' 'ea 'rã, ha'e rã tetã rokẽ pe ma 'Mboraei rokẽ' 'ea 'rã.

19 Ha'e gui ara py kuaray naexakãvei 'rã nde'ary, jaxy voi nanderexapevei 'rã. Mba'eta SENHOR ae 'rã oĩ nemoexakãarã opa e'ỹ va'e, Nderuete oĩ 'rã nerexakãrã.

20 Ha'e rami vy nde'ary rupi kuaray ndoikevei 'rã, ha'e jaxy ndopave ovyi 'rã. Mba'eta SENHOR ae 'rã oĩ nemoexakãarã opa e'ỹ va'e, ha'e rã ndeporiau reia ára ma opa 'rã.

21 Ndea pygua kuery ma heko porã va'erã meme, ha'e hekoa 'rã yvy re. Ha'e kuery ikuai 'rã vyvra renhoĩ xee anhotỹ va'ekue rami xepo py ae amoingo rire, xemboete pavẽ aguã.

22 Ha'e kuery va'e regua mbovyve'i va'ekue hetave 'rã mil ikuai peve, ha'e ikangyve va'ekue oiko 'rã imbaraeteve va'e. Ha'e rami aguã xee SENHOR ajapopa vyvoi 'rã hi'ára py porã.”

Jogueraa jepea regua ayvu porã rupi ijayvuague

61 1 “Xere oĩ SENHOR Nhanderuete Nhe'ẽ, mba'eta SENHOR xemoĩ ojexavai rei va'e pe ayvu porã amombe'u aguã. Xembou ikuraxõ raxy vaikue rei va'e amonguera aguã, nhuã py omboty pyre pe amombe'u aguã oo jepe ju aguã, ha'e oipokua pyre ajorapa ju aguã,^m

^m 61.1-3 Apy ma “Xee” he'ia py SENHOR rembiguai jaikuaa. Ha'e gui kova'e ayvu rupi Jesus ijayvu ojee ae, Lucas 4.16-21 py.

2 SENHOR nhomboaxy aguã va'e ma'etỹ ovaẽ 'rãa amombe'u avi aguã, Nhanderuete nhombopaga aguã ára ovaẽ 'rãa guive amombe'u aguã, ha'e gui ojae'o va'e kuery ambovy'apa ju aguã,

3 ha'e Sião tetã py iporiaupa rei va'e kuery re tanhimbu 'rãgue py amoĩ aguã coroa iporãve va'e, texay 'rãgue py azeite imbovy'aarã, mby'a vai 'rãgue py xererovy'aa py amonhemonde aguã, ha'e kuery pe 'Yvyra imbaraetekueve va'e teko porã kuaa ukaa, SENHOR onhotỹ va'ekue omboete pavẽ aguã', 'ea aguã rami.

4 "Ha'e kuery omoatyrõmba ju 'rã tetã ymague ombovaipa pyre, ojapo ju 'rã ymave rupi oity pyre, ha'e omoatyrõmba 'rã tetã ivaipa va'ekue- 'ekue, yma guive ombovaipa pyre.

5 Pexa va'ety e'ỹ pendevy ojexa uka jogueruvy vy opena 'rã penerymba kuery re. Amboae yvy regua kuery omba'eapo 'rã pendevy mba'ety ha'e uvaty rupi.

6 Ha'e vy pendevy 'SENHOR pegua sacerdote kuery' ha'e 'Nhanderuete rembiguai' 'ea 'rã. Pe'u 'rã yvy regua kuery rembi'u iporãve va'e gui, ha'e penhembojegua 'rã mba'emo porãgueve oguereko va'ekue py.

7 Pexĩmba 'rãgue py penemboeteave 'rã, ha'e penembojarua rei 'rãgue py pevy'a 'rã pendevy guarã oĩ va'e re. Ha'e nunga rupi pendevy re pendekuaia py hetave ete 'rã pereko mba'emo, pevy'a riae 'rã pekuapy guive.

8 Mba'eta xee SENHOR ayvu anhetẽ rupi joguereko va'e, ha'e rã imondaa rupi heko vai va'e ma ajou vai. Ha'e rami vy xevelygua kuery pe ame'ẽ 'rã ixupe guarã, ha'e kuery pe ajapo avi 'rã xereve guarã imarã e'ỹ va'e.

9 Hamymino kuery voi omboete pavẽ 'rã yvy regua kuerya rupi, mba'eta hexaa kuery ha'e javi oikuaa 'rã SENHOR ra'y kuery omoingo porã va'ea."

¹⁰ Xee arovy'a vaipa SENHOR, xenhe'ẽ py avy'a ete Nhanderuete re, mba'eta xemonhemonde ao jogueraa jepea regua py, ao puku py rami xemonheovã teko porã py, ava omenda va'erã onhemoatyrõ porã va'e rami, ha'e omerã oarõ va'e iporã va'e py anho onhembojegua va'e rami.

11 Mba'eta yvy re mba'emo roky, ha'e yvotyty rupi onhotỹ mbyre henhoĩa rami ae avi SENHOR Nhanderuete omoingo 'rã teko porã ha'e mboraiei, yvy regua kuery ha'e javi oexaa py.

Jerusalém tetã re SENHOR omenda va'erãa rami ijayvuague

62 1 Sião tetã re xe'ale vy nakyriřĩ 'rã hexe ajerurea gui, Jerusalém re xe'ale vy ndapytu'ui 'rã heko porãa overa va'e rami ojekuaa e'ỹa ja, ha'e oo jepea tataendy rami ojekuaa peve.

2 Mba'eta yvy regua kuery oikuaa pavẽ 'rã ndereko porãa, huvixave kuery voi oexa 'rã nrexakãa. Ha'e vy nemboerya 'rã tery pyau SENHOR ae oikuaa uka va'erã py.ⁿ

ⁿ 62.2-5 Apy "Ndee" he'ia ma Jerusalém tetã re ijayvu py.

³SENHOR po py reiko vy coroa hexakãmba va'e rami 'rã reiko, Nderuete po py vy akã pyxĩa huvixave pegua rami 'rã reĩ.

⁴Ndevy aipo nda'eavei 'rã “Oejapa reipy”, neĩ ndevvy pe voi “Ombovaipa pyre” nda'eavei 'rã. Ha'e rami 'rãgue py ndevy aipo'ea 'rã “Oguerovy'apy”, ha'e ndevvy pe ma “Omenda va'e” 'ea 'rã, mba'eta SENHOR ovy'a 'rã ndere, ha'e ndevvy re omenda va'e rami 'rã oiko.

⁵Mba'eta kunhataĩ re ava omendaa rami avi ndepi'a kuery hekoa 'rã ndere. Gua'yxyrã ava oguerovy'aa rami avi Nderuete ndererovy'a 'rã.

⁶Jerusalém tetã, ndevyguã kora áry xee amoĩ 'rã harõarã. Ha'e kuery ma nokyrirĩ 'rã ára pukukue neĩ pytũ mbukukue re. Peẽ SENHOR pemoma'endu'a va'e voi pepytu'u eme ixupe pejapukaia gui,

⁷pemombytu'u uka eme guive Jerusalém tetã ombopyau e'ÿa ja, yvy regua kuery ogueroporaẽ aguaã rami.

⁸Po rami SENHOR oura opo oiporu kuaa regua ha'e ojyva ipo'akapa va'e rupi ae. Ha'e vy aipoe'i: “Aÿ gui ma mba'emo ra'yĩ remonoõ va'ekue namboaxavei 'rã nderovaigua kuery pe ho'u aguaã, neĩ amboae yvy regua pe voi nday'u ukavei ma 'rã vinho remba'epo vy rejapo va'ekue.

⁹Ha'e rami 'rãgue py mba'emo ra'yĩ monoõare kuery ae 'rã ho'u, SENHOR ogueroporaẽ reve. Ha'e uva po'oare kuery ae 'rã oy'u tykue, xevyguã ooiky'a e'ÿ va'e roka py”, he'i.

¹⁰Tapeo, peẽ ke tetã rokẽ oĩ va'e rupi, ha'e pereko katu tape heta va'e kuery ou aguaã. Pembojojapa ke tape, pemboa'eve ita gui. Ha'e gui pemopu'ã bandeira yvy regua kuery oexa pavẽ aguaã.

¹¹Mba'eta yvy apy peve SENHOR omonhendu 'rã pova'e ayvu. Aipopeje ke Sião memby kuery pe: “Upe ma ou pendereraa jepearã. Pendevy guarã ogueru, henonde oguerua peikoague rekoa”, peje.

¹²Ha'e ramo pendevy “Iky'a e'ÿ va'e regua SENHOR ogueraa jepe va'ekue” 'ea 'rã. Ha'e gui Sião, ndevy pe ma “Oipotapy” ha'e “Tetã tekoague rei e'ÿ”, 'ea 'rã.

Nhanderuete ojeupegua kuery oepy aguaã re ijayvuague

63 ¹Mava'e nda'u peva'e Edom yvy gui guexakãa rupi ou va'e? Mava'e nda'u Bozra tetã gui ou ao omopytãmba pyre py onhemonde reve, ombaraetea rupi uguata va'e?

“Xee ma teko porã rupi xeayvu, ha'e ajogueraa jepe aguaã xepo'akapa va'e”, he'i.

²Mba'e re tu ha'vy renhemondea pytãmba rei, uva oubiria rupi ikuai va'e rami ndeao pytãmba?

³“Mba'eta uva aumbiria rupi xee ae'i apyrõ aikovy va'ekue, peteĩve ava yvy regua xereve ndoikoi ramo. Xepoxya rupi uva re apyrõ, xevaia rupi amou'ũmba va'ekue. Ha'e ramo tykue hayvipa vy omongy'apa anhemondea ha'e javi.

4 Mba'eta ajoepy agua ára reguarã amoĩ xepy'a re, ajogueraa jepe agua ma'etỹ ovaẽ ma ramo.

5 Ha'e rami avi aexa rã ndoikoi xepytyvõ va'erã. Xereve guarã ndoikoi ramo anhemondyi. Ha'e nunga rupi xee ae jyva py ajogueraa jepe, xepoxya ae xerevegua oiko.

6 Ha'e rami vy yvy regua kuery re apyrõ xepoxya rupi, xevaia rupi ajapo oka'u va'e rami ikuai agua. Ha'e vy huguy amoẽ heravy yvy rupi", he'i.

Peteĩgue ju profeta Isaías ojerureague

7 Aroporaei rã SENHOR porayvua ha'e hembiapokue iporã ete memea re, mba'eta nhandevy pe SENHOR opa mba'e py ojapo porã, Israel kuery ha'e javi oayvua rupi. Mba'eta ha'e kuery omboaxy ha'e opa mba'e py oayvu vy ojapo porã ete.

8 Mba'eta aipoe'i: "Ha'e kuery ma anhetẽ xevygua ikuai, xera'y kuery ijapu va'erã e'ỹ", he'i vy onhemoingo raka'e ha'e kuery reraa jepearã.

9 Ha'e kuery ikuai axya ha'e javi py ha'e voi oendu oiko axya, ha'e ramo ixuguigua anjo ogueraa jepe. Oayvu ha'e omboaxya rupi oepy. Ha'e rami vy ogueraa vy ára nhavõ oguereko raka'e.

10 Ha'e rami teĩ ha'e kuery onhe'ẽ raxave okuapy, ha'e omomboriau Inhe'ẽ ky'a e'ỹ. Ha'e ramo hovaigua ju onhemoingo vy ha'e ae opuã raka'e ha'e kuery re.

11 Ha'e ramo ma ha'e kuery ima'endu'a ju yma Moisés oiko jave guare re. Ha'e vy aipoe'i: "Mamo tu aỹ oĩ SENHOR ye'ẽ rupi ojeuegua kuery renoẽare, ha'e kuery re opena va'ety reve? Mamo tu oĩ hexe Onhe'ẽ iky'a e'ỹ va'e moĩare?" he'i okuapy.

12 "Mba'eta opo'akaa hexakãmba va'e ombou raka'e Moisés yv'ry guarã. Ha'e kuery renonde rupi omombyta imoiny yy, raka'e rã peve hery re ima'endu'apaa agua.

13 Ha'e gui yy typyague rupi ogueroaxapa raka'e, kavaju onhepyxanga e'ỹ ovy va'e rami ha'e kuery oaxapa peve tekoa e'ỹa", he'i okuapy.

14 Mba'eta mymba kuery yvy'ã guy katy ikane'õgua agua oguejy va'e rami avi ojeuegua kuery pe SENHOR Nhe'ẽ ome'ẽ raka'e opytu'u agua. Ha'e rami ae rereko raka'e ndejeuegua kuery, nderery re ima'endu'a porã pavẽ agua rami.

15 Ha'e gui aỹ ma eikuaa pota ke yva reĩa gui, ne'amba iky'a e'ỹ ha'e hexakãmba va'e py reĩa gui ema'ẽ orere. Mamo tu oĩ nekyre'ỹa, ndepo'akaa rupi mba'emo porã rejapoa py rexa uka va'ekue? Mba'eta xee aexa rã ndojekuaavei rejoayvu ha'e renhomboaxya ndepy'a re oĩ va'e.

16 Ha'e rami teĩ ndee ma Oreruete ae reiko, Abraão ndorekuaavei teĩ. Israel voi ndorerexa kuaavei teĩ ndee ma SENHOR oreru reiko. Nderery ma Orerepya yma ae.

17 SENHOR, mba'e re tu rejapo ndeguigua tape rupi ve'ỹ roo agua rami? Mba'e re tu oreapo oreakã ratã agua rami, ndere rojerovia ve'ỹ agua? Eju ju ke neremiguai kuery reayvua rupi, ndevyagua kuery re rema'ẽ vy.

¹⁸Mba'eta xapy'a rai'i ndevygua kuery po py oĩ raka'e ndevygua henda iky'a e'ỹ va'e. Ha'e gui ma orerovaigua kuery ou vy opyrõmba nemboeteaty re.

¹⁹Ha'e ramo ore ma ndee nerepenai ae va'ety rami orekuai, ha'e nderery rupi onhemboery uka e'ỹ va'e rami.

64 ¹Ha'e gui yva rembovo vy reguejy 'rãgue! Ha'e ramo vyvty ikuai va'e oryryipa 'rãgue nerenonde.

²Tata yvyra ra'ykue'i re hendya rami, ha'e yy ombopupu va'e rami ke ndee voi eguejy nderovaigua kuery nderery oikuaa pavẽ aguã rami, nerenonde yvy regua kuery oryryipa aguã.

³Mba'eta ymave rupi reguejy vy rejapo nda'vevei ete va'e noroexa'ãi va'ekue, ha'e ramo vyvty ikuai va'e oryryipa raka'e nerenonde.

⁴Mba'eta yvy itui ypy'i guive noenduai, apyxa noendui, neĩ texa voi ndoexai tuuete harõa kuery pe mba'emo ojapo va'e, ndee e'ỹ vy.^o

⁵Ndererovy'a reve teko porã rupi ikuai, ha'e ndereko re ima'endu'a va'e kuery ikuai py ndee reo 'rã reovaexĩ vy. Ha'e rami avi rojejavy ramo ndepoxy 'rã guive. Yma ete rojejavya re orekuai rire teĩ roo jepe nho 'rã teve?

⁶Mba'eta ore kuery ha'e javi ma ha'evẽ'ỹ va'e orekuai, ha'e ore ae orereko porãa ma ajukue iky'apa rei va'e rami meme opyta. Ore kuery ha'e javive orere'õguepa 'rã jai rogue ixorĩmbaa rami, ha'e orereko vaia ma vyvty rami 'rã orereraa.

⁷Mava'eva rei ndoikoi nderery rupi ojapukaia rupi, neĩ reikuaa pota aguã re oma'ena rupi. Mba'eta nderova remo'ã oregui, ha'e vy orereko vaia re oremomba heravy.

⁸Ha'e rami avi aỹ ma SENHOR, ndee ae oreru reiko. Ore kuery ma nhae'ũ rami, ha'e rã ndee ma nhae'ũ re omba'eapo va'e rami reiko. Ore kuery ha'e javi ma ndepo py remoingõ va'ekue orekuai.

⁹SENHOR, ndepoxy ete eme, ha'e nema'endu'a riae eme rojejavyague re. Rojerure, ema'ẽ ju ke orere, mba'eta ore ha'e javive ma ndevygua orekuai.

¹⁰Ndevygua tetã iky'a e'ỹ va'e ikuai va'ekue ma tekoague meme opyta. Sião tetã voi tekoa e'ỹa, Jerusalém omombaa.

¹¹Orevy pegua templo iky'a e'ỹ ha'e hexakãmba va'e oreramoĩ kuery nemboeteague ma oapypaa tata py, ha'e mba'emo porã roguereko va'ekue ma ombovaipa pyre meme opyta.

¹²Ha'e ramigua ete oiko teĩ ndereikuaa potai teri ty'y? Rekyrirĩ reve orembojexavaive tema 'rã teve?

**Nhanderuete ombovai vy “Ambopaga 'rã
xenhe'ẽ raxave va'ekue”, he'iague**

65 ¹SENHOR aipoe'i: “Ha'e gui xere oporandu e'ỹ va'e kuery pe ma ajeka uka, xereka e'ỹ va'ekue pe ajejou uka. Xerery rupi omboery e'ỹ pyre kuery pe ‘Apy ma aĩ, apy aĩ’, ha'e.

2 Ko'ẽ nhavõ xepo py 'Peju ke' ha'ea rami ajapo xenhe'ẽ raxave va'e kuery pe. Ha'e kuery ma tape porã rupi e'ỹ ikuai va'e, ha'e kuery ae onhembopy'aa rupi rive ikuaixe vy.^p

3 Ha'e kuery ma xembopoxy riae tema okuapy oxĩa py e'ỹ, mba'eta ta'angaa pe mba'emo ojuka 'rã okuapy yvotyty rupi, ha'e heakuã porã va'e oapy 'rã altar yvy jykue gui ojapo va'ekue áry rive.^q

4 Yvyra rupa rupi ha'e kuery ikuai, ha'e pyávy henda nda'evei reia rupi 'rã oo. Ho'u 'rã poryko ro'okue, ha'e oy'a py ojara 'rã mymba nda'evei va'e ro'o rykue.

5 Ha'e kuery joupe-upe aipoe'i 'rã: 'Peĩ ke peĩa py ae, pevaẽ eme xere, mba'eta xee ma pendegui ndaxeky'aive va'e', he'i rive 'rã. Ha'e nunga ma hataxĩ ko'ẽ nhavõ xeapyĩgua ko'õ va'e rami ikuai.

6 Ma'ẽ, ha'e nunga ha'e javi omboparaa imoiny xerenonde. Ha'e ramo xee nakyiririvei 'rã. Rombopaga 'rãe, romomba 'rã peẽ kuery ha'e javi,

7 pendereko vaiaty ha'e peneramoĩ kuery reko vaiague re. Mba'eta ha'e kuery voi heakuã porã va'e oapy rire yvyty ikuai va'e áry rupi, ha'e xembopoxya rupi ikuai yvy'a ikuai va'e áry. Ha'e nunga rupi ambopagapa 'rã yma guive ojejavyague re", he'i SENHOR.

Nhanderuete "Araa jepe 'rã xere ojerovia va'e", he'iague

8 SENHOR aipoe'i: "Peẽ kuery ma peteĩ xã uva revegua peipo'o vy amongue py hykue iro va'e pejou vy aipopeje 'rã: 'Nhamombo va'erã e'ỹ, mba'eta iporã va'e oĩ ruxã'i teĩ', pejea rami avi xee voi amboaxy 'rã xerembiguai kuery, ha'e vy namombai 'rã.

9 Ha'e rami vy amoingo 'rã Jacó ramymino kueryrã, ha'e Judá ramymino kuery va'e regua amoingo avi 'rã xevygua yvyty re ipo'aka va'erã. Ha'e rami vy xerembiporavo kuery hekoa ju 'rã yvy re, ha'e py ae 'rã xerembiguai kuery hekoa.

10 Ha'e rami vy Sarom yvy itui 'rã nhuũndy vexa'i rembi'u tyrã, ha'e Acor yvyugua rupi 'rã vaka kuery opytu'u. Xevygua kuery xereka va'e pe ae 'rã ajapo.

11 "Ha'e rã peẽ kuery ma SENHOR gui ojepe'a rive va'e pendekuai, xevygua yvyty iky'a e'ỹ va'e gui penderexarai guive. Pereco katu ngaru pendexyete ramigua Xortea hery va'e pe, ha'e vinho pemoirũ tuuete ramigua Renonderã hery va'e peguarã.

12 Ha'e rami rã peẽ kuery xee romboaxa 'rã kyxe revegua pe. Ha'e ramo peẽ kuery ha'e javive penerenapy'ã re peĩ 'rã pendejukaarã renonde. Mba'eta xee roenoĩ ramo napembovai rire, xeayvu teĩ ndapeikuaa potai guive. Ha'e rami 'rãgue py teko vai rupi tema pendekuai xerenonde, ha'e peiporavo xee arovy'a e'ỹ va'e."

^q 65.3 Altar-rã ha'e kuery ojapo vy nda'evei yvy jykue oiporu aguã (Êxodo 20.24-25).

^p 65.1-2 Romanos 10.20-21

¹³Ha'e nunga rupi SENHOR Nhanderuede aipoe'i: "Xerembiguai kuery okaru 'rã, ha'e rã peẽ kuery ma pendu 'rã karuai. Xerembiguai kuery oy'u 'rã, ha'e rã peẽ kuery ma pendu 'rã yuvei. Xerembiguai kuery ovy'a 'rã, ha'e rã peẽ kuery ma pexĩmba 'rã.

¹⁴Xerembiguai kuery opora'e 'rã ipy'a py ovy'a vy, ha'e rã peẽ kuery ma peneraxê 'rã pendepy'a raxy vy, pejae'o 'rã penenhe'ẽ py peiko axya anho pendu vy.

¹⁵Penderery peja 'rã xerembiporavo kuery ima'endu'a vai aguã. SENHOR Nhanderuede pendejukapa 'rã, ha'e rã guembiguai kuery ma omboery pyau ju 'rã.

¹⁶Ha'e nunga rupi yvy re jogueroayvu porã va'e ma Nhanderuede anhetê ete va'e rupi meme 'rã jogueroayvu porã, ha'e yvy re oura va'e ma Nhanderuede anhetê ete va'e rupi 'rã oura. Mba'eta hexaraipaa 'rã ikuai axya oaxapa va'ekue re, xee voi naxema'endu'avei 'rã.

Yva pyau ha'e yvy pyau re ijayvuague

¹⁷"Ha'e gui ma xee ajapo 'rã yva pyau ha'e yvy pyau. Ha'e rami rire na'ima'endu'aavei ma 'rã mba'emo oaxa va'ekue re, avave rei ndoikuaavei 'rã ha'e nungakue.'

¹⁸Ha'e ramo peẽ kuery pevy'a ete 'rã pekuapy, raka'e rã peve perovy'a 'rã mba'emo xee amoingo va'e. Mba'eta Jerusalém py amoingo 'rã vy'a oendua va'erã, ha'e pygua kuery oguero'vy'a ete 'rã.

¹⁹Arovy'a 'rã Jerusalém, arovy'a avi 'rã xe'vygua kuery. Mba'eta ha'e py ma noenduavei 'rã ojae'o ha'e haxê va'e.

²⁰Ha'e py ma ndoikovei 'rã kyrĩ va'e xapy'a'i peve oiko va'e, neĩ tuja'i voi oikove aguã ára ndoupityi va'e. Mba'eta cem ma'etỹ oguerekoa py omano va'e pe ma 'Ipyau reve teri omano' 'ea 'rã, ha'e cem ma'etỹa peve ndoupityi va'e pe ma 'Ojejavu va'e vy ayvu vaipy oiko vy ma 'rã' 'ea 'rã.

²¹Ha'e pygua kuery ngoorã ojapo vy ha'e py ae 'rã ikuai. Uva onhotỹ ma vy ho'u 'rã hi'a.

²²Ngoorã va'ekue ndojapovei 'rã amboae kuery rive oĩ aguã, ha'e mba'emo nonhotỹvei 'rã amboae kuery rive ju ho'u aguã. Mba'eta xe'vygua kuery oiko puku 'rã yvyra rami, xerembiporavo kuery oiporu kuerei 'rã opo py ojapo va'ekue-'ekue.

²³Ha'e rami vy nomba'eapo rivevei 'rã, neĩ kyrĩgue ndoguereko'i 'rã oiko vai va'erã, mba'eta SENHOR ogueroayvu porã va'e meme ikuai, ta'y kuery voi ikuai 'rã ha'e kuery reve.

²⁴Ha'e kuery o'apukai e'ỹ mbove ma voi xee ambovai 'rã. Ijayvu teri reve xee aendu 'rã.

²⁵Aguara ha'e vexa'i ra'y reve joa py 'rã okaru okuapy, ha'e guary ma vaka rami avi 'rã ho'u oikovy mba'emo pirekue. Mboi ma yvy ku'i re rive

'rã okaru. Mba'eta joupe ndojapo vaiavei 'rã, mba'eve ndoikoi 'rã guive xevelygua vyvty iky'a e'ỹ va'e áry ha'e javi rupi", he'i SENHOR.

**Jerusalém pyau py Nhanderuete pe onhembo'e merami
rive va'e kuery oike e'ỹ aguã re ijayvuague**

66 ¹SENHOR aipoëi: “Yva ma xerenda apenaaty, ha'e rã vvy ma xepy rupa itui. Mba'e nunga oo tu xevy pe pejapo ta? Mamo tu apytu'u atyrã oĩ? ²Mba'eta xepo py ae ha'e nunga ha'e javi ajapo raka'e. Ha'e ramo mae opa mba'e oiko”, he'i SENHOR. “Ha'e rami avi xee ma po ramigua re amaë 'rã: onheë py ojexavai rei'i ha'e ipy'a raxy rei va'e, ha'e xeayvu oendu vy oryryi va'e.^s ³Ha'e rã vaka xevely ojuka va'e ma jujukaa rami 'rã aikuaa, vexa'i ra'y oapy va'e ma jagua ajuly omopë va'e rami rive, ha'e mba'emo aju xevely omeë va'e ma poryko ruguy omeë va'e rami aikuaa. Ha'e rami ae avi heakuã porã va'e oapy va'e ma mba'emo ra'angaa ogueroayvu porã va'e rami aikuaa. Mba'eta ha'e kuery ae oipotaa rami rive ikuai, onheë py ojegarupy anho ogueroavy'a va'e. ⁴Ha'e ramo xee aipotaa rami vy amoingo axy 'rã, ha'e kuery re ambou 'rã okyje etea va'e. Mba'eta aenoĩ ramo peteĩve rei nombovai, xeayvu ramo noendu potai guive. Ha'e rami 'rãgue py mba'emo vai anho ojapo okuapy xerenonde, ha'e oipota xee arovy'a e'ỹ va'e”, he'i.

⁵Ha'e gui peë SENHOR renonde pejererokyjea rupi pendekuai va'e, pendu ke ijayvu: “Penderivy kuery ma xerery rupi pendekuai ramo pendere ndal'ja'e vy penemoxë momyry. Ha'e vy pendejojai vy 'SENHOR toexa uka guexakãa, pevy'a ri rã roexa aguã, he'i okuapy. Ha'e rami teĩ ha'e kuery nda'evei nho 'rã okuapy.

⁶Mba'eta tetã gui onhendu 'rã joe opu'ã ete va'e ayvu ramigua, templo gui ae 'rã onhendu. SENHOR ijayvu 'rã ngovaigua kuery ombopaga vy.

⁷“Peteĩ kunha ma kyrĩ va'e raxy oendu e'ỹ mbove oikuavã'i ma 'rã kyrĩ va'e, haxy e'ỹ mbove oiko'i 'rã ava'i.

⁸Mava'e nda'u ha'e ramigua oendu, e'ỹ vy oexa ma? Ha'eve ri nda'u peteĩ vvy ha'e javi re ikuai va'erã peteĩ ára pyve oiko aguã? Ha'eve ri nda'u peteĩ regua kuery ha'e javi oiko vyvoi aguã? Ha'e rami avi Sião ma haxy oendu e'ỹ mbove oguereko'i 'rã omemby kuery.

⁹Mba'eta kyrĩ va'e rryru'i xee aipe'a teĩ namoingoi 'rã teve? Xee nda'u anhomoingo va'eri amboty 'rã teve kyrĩ va'e rryru oiko e'ỹ aguã?” he'i SENHOR Nhanderuete.

Sião tetã py raka'e rã peve ovy'aa aguã re ijayvuague

¹⁰“Peë kuery Jerusalém tetã peayvu va'e ha'e javi, pevy'a ke ha'e pygua kuery reve. Perovy'a ke, hexe pejae'o va'ekue ha'e javi.

¹¹Mba'eta ikã penembovy'a va'e re pekambu vy penerevyatã 'rã, penhemongaru vy perovy'a 'rã hexakãa oĩ va'e ha'e javi pexa vy.”^t

^t 66.11 Apy ma Jerusalém tetã re ijayvu ha'e kuery xy re rami.

s 66.1-2 Atos 7.49-50

12 Mba'eta SENHOR aipoe'i: “Peẽ kuery pe ame'ẽ 'rã mby'a porã yakã oxyry va'e rami, ha'e vvy regua kuery mba'emo porã oguereko va'ekue ma peẽ kuery pe ju 'rã amboaxa yakã tyguaxu va'e rami. Ha'e ramo pekambu 'rã peiny. Ojyva áry pendereru 'rã, ha'e o'u áry pendererovy'a 'rã.

13 Ixy omemby omombo'o va'e rami avi xee rombovy'a 'rã peẽ kuery, ha'e pevy'a ju 'rã Jerusalém tetã re.

14 Peẽ ae pexa 'rã, pendepy'a py pevy'a 'rã, penekãgue voi ipyau 'rã jai rogue pyau rami. Mba'eta ha'e jave py SENHOR oexa uka 'rã opo'akaa guembiguai kuery pe, ha'e rã ngovaigua kuery pe ma ipoxy 'rã.”

15 Mba'eta SENHOR ou 'rã tata rupi, ikaróxa ma vvytu jere rami 'rã ou, ipoxya oexa uka aguã nhomombaa rupi. Ijayvu ete 'rã tataendy rami.

16 Mba'eta tata ha'e kyxe reve SENHOR ou vy oikuaa pota 'rã avakue ha'e javi re. Ha'e ramo heta ete 'rã SENHOR ojuka.

17 SENHOR aipoe'i: “Amongue kuery oxyete ramigua oguereko va'e peguarã rive onhemboaxa ha'e ojeky'a'o va'ekue, ha'e rami vy vyotyty mbyte peve oike vy ho'u okuapy poryko ro'o, tembi'u ojeguarupy ha'e anguja ro'o rive. Ha'e va'e kuery ma omombaa vvyoi 'rã.

18 Mba'eta xee aikuaa ae ha'e kuery ikuaia ha'e onhembopy'aa ha'e javi. Ha'e rami vy aju 'rã amboatypa aguã vvy regua kuery ha'e amboae ayvu py ijayvu va'e ha'e javi. Ha'e ramo ha'e kuery ou vy oexa 'rã okuapy xerexakã.

19 Ha'e kuery mbyte amoĩ 'rã xekuaa ukaarã. Ha'e araa jepe va'ekue regua amongue amondouka 'rã vvy regua kuerya katy, Társis tetã katy, guyrapa oiporu kuaa va'e ikuaia Pul ha'e Lude vvy katy, ha'e gui Tubal, Javã ha'e ye'ẽ vvyry mombryvea peve guive. Ha'e pygua kuery ma noendui teri xeregua ayvu, ndoexai teri guive xerexakã. Ha'e va'e vvy regua kuery pe ae 'rã ha'e kuery omombe'u xerexakã.

20 Ha'e gui ma oguerupa 'rã penderyvy kuery ha'e javi. Vvy regua kuery mbyte gui ogueru 'rã SENHOR pe ome'ẽ va'erã rami. Kavaju áry 'rã ogueru, karóxa py, mburika ha'e camelo áry ogueru 'rã Jerusalém tetã py xevygua vvyty iky'a e'y va'e py, hyru iky'a e'y va'e py Israel kuery mba'emo aju ome'ẽ va'erã oguerua rami avi SENHOR pegua oo py”, he'i.

21 “Ha'e ramo ha'e va'e regua voi amoĩ 'rã sacerdote ha'e levita-rã”, he'i SENHOR.

22 “Mba'eta yva pyau ha'e vvy pyau ajapo va'erã va'e ma xerenonde riae 'rã oĩ. Ha'e rami ae peneramymino kuery ikuai avi 'rã, penderery voi.

23 Jaxy pyau ha'e sábadu ojeupity nhavõ ma avakue ha'e javi ou 'rã xerenonde xemboete aguã”, he'i SENHOR.

24 “Ha'e gui ha'e kuery oo vy oexa 'rã okuapy xere opu'ã rei va'ekue retekue. Ha'e py ma taxo nomanovei 'rã, hata voi ndoguevei 'rã. Ha'e nunga gui ma avakue ha'e javi ojeguaru 'rã.”^u